

TEORİde *doğrultu*

16

Nisan-Mayıs

2004

İÇİNDEKİLER

NATO'ya Karşı Tek Yumruk Tek Barikat.....	2
Seçim 'An'ından Geleceği Kazanmak: Ezilenlerin Aklında ve Yüreğinde Kalmak	6
Meşru Mücadele Çizgisinin Gücüyle.....	12
Siyasal İslam'ın Kiblesi Ya da Büyük Ortadoğu Projesi	17
Gençlik Hareketinin Durumu Ve Görevler.....	22
Irak'ta Direniş.....	29
Ortadoğu Halklarının Federatif Birliği.....	35
AKP'deki Kimlik Arayışı.....	41
Türk Milliyetçiliğinde "Öze Dönüş"	44
Esnek Üretim ve İşçi Sınıfı.....	48
Resmi Kürt Siyaseti	53
Sosyal Bir Hareket Olarak ATTAC	64

NATO'ya Karşı Tek Yumruk Tek Barikat

Amerikan-İngiliz ittifakının Irak işgali, emperyalizmin uluslararası ilişkiler sisteminde ağır ağır ilerleyen krizi hızla doruğa tırmandırmıştı. Amerika'nın, BM ve NATO gibi emperyalist egemenlik kurumlaşmaları bir yana koyma pahasına giriştiği bu hamlenin, uluslararası ilişkiler düzeninde gelip geçici sonuçlara yol açması beklenemezdi elbet. Amerika'nın rakip emperyalist güç merkezlerine dayattığı yol açtı çünkü; ya benim öncülüğümü kabul eder ve arkamdan yürürsünüz, ya da başımıza geleceklere katlanırsınız. Her ne kadar Washington yönetimi, işgalin bir yılının ardından Irak'ta 'başına gelenleri' öngöremeden bunları dile getirmiş olsa da, stratejisinin ana doğrultusunda bir değişikliğe gitmiş de değil bugün. O, dünyanın sıcak çatışma bölgelerine, özellikle de bölgesel savaş merkezlerine askeri kuvvetlerini yayma ve güçlerini yeniden organize etmeyi sürdürüyor.

Esasen, rakiplerinin toplam silah gücünü bile aşığı bilinen açık askeri üstünlük ve teknik hareket yeteneğine dayanarak ve dayatarak yürütmeye çalıştığı bu hegemonya stratejisi, yine de uluslararası egemenlik kurumları arasında yeni bir ilişkiler sisteminin düzenlenmesini Amerika için elzem kılıyor. Washington, Irak'ı işgal hazırlığı sürecinde BM-NATO ilişkisi bazında bunun kalıcı temellerini atmaya denedi, ancak istediği sonuca ulaşamadı. Amerika'nın murad ettiği, BM-NATO işbirliğiyle Yugoslavya ve Afganistan'da ilk örnekleri denenilen yeni tipte emperyalist sömürgecilik statüsünü Irak işgali üzerinden genel bir yapılanmaya oturtmaktı. Kendi askeri ve siyasi öncülüğündeki NATO'yu dolaysız bir dünya polis gücüne dönüştürmek ve

BM'yi de bunun diplomatik-siyasal örtüsü olarak kullanmak biçiminde formüle edilebilecek Amerikan planı, Irak'ta iki temel nedenden dolayı virajı düzgün alamadı. Önce başta AB ve Rusya olmak üzere, diğer emperyalist rakiplerinin diplomatik kuşatmasıyla cebelleşmek zorunda kaldı; sonra da belanın daha büyüğü olan Irak Arap halkının ulusal direnişiyile karşılaştı.

Amerika'nın savaş arabası devrilmekten henüz uzak kuşkusuz, ancak dünya 'imparatorluğu' uğruna düştüğü yollarda hayallerini tarumar eden çıkmaz sokakların sayısı da çok fazla. Irak direnişi ne ilkti, ne de son olacak. Bu artık bellidir. AB ve diğer emperyalist rakiplerinin ellerini kavuşturup, Amerika'nın marifetlerini seyre dalmayacakları da kesinlik kazanmış bulunuyor. Küresel sömürgeleştirme pastasının pişirilmesinde daha çok inisiyatif ve daha çok yağma payı isteyecekleri ve istedikleri de ortada. Gelişmelerin seyri de gösteriyor ki, 'Soğuk Savaş' konseptinin sona ermesiyle bozulan militarist büyük emperyalist güçler arasındaki stratejik dengenin, yeni koşullar altında, yeni bir biçimde ve yeniden kurulmasının yolu, yine militarist hesaplaşmadan geçiyor. Ve tabii ki bu vahşi hesaplaşma, halkların akıtılan kanı, yitirilen canı ve çalınan geleceği üzerinden yürütülüyor.

Sınıflar savaşımı deneyiminin 20. yy boyunca biriken ve bugünde geçerliliğini bütünüyle koruyan temel çıkarımından biliyoruz ki, büyük emperyalist devletlerarasındaki stratejik güç dengeleri, aynı yıkılmalarında olduğu gibi dünyasal bir genel savaş süreci üzerinden yeniden kurulabiliyor. Bu anlamda kurulan her emperya-

list yeni denge, bir sonraki dengesizliğin; emperyalist barış, yeni paylaşım savaşlarının hazır-
layıcısı oluyor. Genel savaş koşulları, yani devrimci kriz koşulları, işçi sınıfı ve ezilen halkların, toplumsal ve ulusal kurtuluş mücadelesinin dünyasal bir karşı koyuşuyla yanıtlanmadığı sürece, militarizmin çemberi parçalanamıyor. Karşı devrim sarkacının balyozu, insanlığın ve yerküremizin altını üstüne getire getire sallanmaya devam ediyor.

Şimdi Amerikan haydutları, elinde balyozun en büyüğüyle dünyaya 'ceki düzen vermeye' girişiyor. Dünyanın yeni stratejik dengesini sağlama görevi onun ya! Başında da 'tanrı tarafından bu iş için görevlendirildiğini' sanan bir et kafalı katil bulunduğu göre, bir yandan 'kutsal adalet', sonsuz özgürlük' vb, Hollywood ilahileri eşliğinde bütün dünyayı Amerikan tanrısı adına vaftiz etmeye kalkışmasına, bir yandan da balyozu nereye sallasa olur sanmasına şaşmamak gerek. Ve tabii Irak'ta balyozu kendi ayağına vurmasına da... İşin mizansen kısmı bir yana, Amerika, NATO aracılığıyla dünyanın bütün sıcak bölgelerine yerleşmek, balyozunun gücünü her yerde hissettirmek ve kabul ettirmek için yeni stratejiler geliştiriyor. Dikkat edilirse NATO, bizzat Amerika'nın teşviki ve fiilen örgütlemesiyle giderek artan bir üye bileşimine kavuşuyor. SSCB'nin dağılmasıyla bağımsız kalanlarla birlikte Doğu Avrupa'daki devletlerin neredeyse hepsi bu çerçevede NATO'ya dahil oldu. Rusya artık NATO'yla komşu! Azerbaycan, Gürcistan, Kırgızistan, Tacikistan, Özbekistan Amerika'nın Kafkaslardaki askeri ve siyasi nüfuzunun ileri boyutta arttığı ülkelerin başında geliyor. NATO'ya dahil olmak ya da etkin işbirliği çerçevesinde ortaklıklar kurarak ilerlemek halihazırda işletilen bir plan durumunda. Buradan bakıldığında, 'soğuk savaş' saldırganlığının siyasi felsefesine uygun olarak 'sosyalizmi yok etme' amacıyla kurulmuş olan NATO'nun, kuruluş amaçlarıyla görünürde çelişen bir şekilde varlığını sürdürdüğü açığa çıkıyor. Daha da ötesinde, kendisini feshetme yerine, değinildiği gibi abartılı bir genişleme politikası uyguluyor NATO.

Bu kuşkusuz yeni bir durum ve tamamen emperyalist küreselleşmenin ihtiyaçlarıyla örtüşen bir gelişme. Amerika nasıl 2. Dünya Savaşı'nın ardından bir 'bolşevizm düşmanı' yarattıktan sonra onun karşısına 'hür dünya'yı korumak için NATO'yu diktiyse, şimdi de aynı stratejik man-

tıktan hareket ediyor. Ancak şimdi dünya artık 'küreselleştğine göre, yeni 'düşmanın' da ona eş büyüklükte olması gerekiyor. Her yerde ve her an karşılaşılabilir, ama her arandığında da kolayca bulunamayabilir bir 'düşman' olmalı bu! Tabi ki bu olsa olsa, 'uluslararası terörizm' olabilir! O halde onunla, her zaman ve her yerde mücadele edebilecek kadar güçlü ve yaygın bir karşı örgütlenme de olmalı. Bu da olsa olsa, 'aşırı' genişleme kapasitesine sahip NATO olabilir. İşte düşman, işte kurtarıcı! Bush, boşuna 'terörizme' karşı 'sonsuz özgürlük' için yola çıktık demiyor. Bunun anlamı çok açık: 'sonsuz özgürlük' için ABD'ye sonsuz genişleme hakkı!

Fakat eğer 'düşman'ın niteliği ve kapsamı değişmişse, NATO'nun da değişmesi gerekiyor. Amerikan emperyalistleri işte şimdi doğrudan bu değişimi örgütleme işine yoğunlaşmış durumdadır. Washington, BM, NATO gibi uluslararası egemenlik kurumlarına (gerçekte bu aynı misyona sahip, İMF, DB, GATT vb. ekonomik-mali yapılanmalar içinde aynen geçerlidir) ya Amerikan çıkarlarına uygun dönüşüme uğrarsınız, ya da işlevsiz kalır ve tasfiye olursunuz diye dayatıyor. Muhakkak ki bu dayatma temelde ABD'nin dünya ekonomisi ve mali-finansal piyasaya zincirindeki gücünün yaptırım baskısına dayanıyor, diplomatik lakırdılara değil. Çünkü büyük hayduttun silah ve savaş gücü, ekonomik-mali sisteminin yüksek bir organiklik düzeyde militarist yapılanmaya uydurulmuş durumdadır. Irak işgalinde bu açıkça görüldü; onun, her şeye rağmen böylesine kapsamlı bir işgali askeri -ekonomik açıdan gerçekleştirileme sorunu yok esasen. Ama uzun vadede sürdürülebilirlik söz konusu olduğunda, iş çok riskli hale geliyor. İdeolojik yanını bir tarafa koyalım, siyasi bakımdan hedeflerden her zamansal sapış, ABD'nin ekonomik-mali(dolayısıyla da askeri) yapısındaki kırılabilirliği artırıyor.

Çünkü Amerikan ekonomik-mali sistemi yapısı gereği, dünya kapitalist sistemi için kötü huylu bir tümör gibi çalışıyor. Çok büyümüş ve sistemin beyrinde, yani en merkezi yerine yerleşmiş bir tümör. Ve tabi ki bütün tümörler gibi bütün vücudun, yani kapitalist dünya sisteminin kaynaklarını, enerjisini emerek yaşayabiliyor. Büyüdükçe sistemin diğer bölümleri zayıflıyor, güç kaybediyor, işlev yitimine uğruyor ya da düpedüz felç oluyor. Tümörü amaliyat masasında çıkarıp almak mı? Bu 'çare' sistemi ölümcül

bir komaya sokabileceği için, rakiplerinin şimdilik göze alamayacağı bir şeydir. Amerika ise bir tümörün 'düşündüğü' gibi davranmak zorundadır her zaman: kanlanmak, 'sınırsız' büyümek ve yayılmak; büyümek, yayılmak ve sınırsız kanlanmak. Bütün tümörler doğaları gereği benmerkezcidir. Bu nedenle Amerika'nın 'çare' olarak dayattığı şey başka: kanlanmayı hızlandırmak, dünya üzerinde, kaynakları ve enerjisi emilmedik hiçbir sistem hücresi bırakmamak, sistemin hayati önemdeki birkaç yapısını savaşlar aracılığıyla sıklıkla dopinglemek ve beslemek... Aslolan, daha uzun süre hayatta kalabilmektir diyor Amerika; çürüyen bedeninden yayılan derin ölümcül kokulara aldırılmaz görünerek...

Şimdi ortaya attığı Büyük Ortadoğu Projesiyle(BOP) yapmak istediği tam olarak bu. Besleneceği, kanlanmayı kesintisizce sürdürebileceği yeni yaşam alanları açmak. NATO'nun yayılma alanını buraya doğru genişletmek ve rakiplerine bunun elzem olduğuna ikna etmek. Washington'un Irak'taki halk direnişi nedeniyle sapmaya uğrayan siyasal hedeflerinin yarattığı stratejik kırılma, bütün emperyalist sistemi tehdit ediyor çünkü. Amerikan stratejisi Ortadoğu'da çökerse, diğer emperyalistlerin onun yerine koyabilecekleri ne bir alternatifleri var şimdiki durumda, ne de güçleri. Bu gerçeğin bütünüyle farkında olan Washington, Irak işini NATO'ya havale etmenin yollarını aramayı sürdürüyor. Bir bakıma işgal öncesi başlattığı, ama yarım kalan işi tamamlamaya çalışıyor. BOP, işte bu tamamlama işinin bir aracı aynı zamanda. Amerika'nın emperyalist rakiplerine bir 'ittifak' davetti. Tabii ki, kendi 'mutlak' gücü ve öncülüğü altında. Şimdilik biçim olarak BM'siz bir NATO değil belki ama, fiilen BM'nin misyonunu da üstlenerek 'gereksiz' krizleri bertaraf edecek bir yeni NATO yapılanmasının peşinde olan Amerika, BOP'la bunu geliştirmeye çalışıyor. Bu çerçeveden bakıldığında, Haziran sonundaki İstanbul-NATO zirvesinin taşıdığı güncel misyonun önemi kendiliğinden açığa çıkıyor. Amerika, Büyük Ortadoğu Projesi'yle yeni NATO ittifakını dayatacak ve belkide uluslararası egemenlik sisteminde işgal sonrası saflaşmanın yeni bir biçim altında, yeni bir aşamasına geçişinin temelleri hazırlanacak.

BOP'un enerji-petrol zenginliği üzerine oturan bir ekonomik coğrafya olduğu kesin. Fakat aynı zamanda ideolojik bir coğrafya BOP. İslam,

ABD ve emperyalizm karşıtlığı üretebilen ve bunu finanse edebilen bir ideolojik direnç ve değerler sistemi. Amerika bu nedenle 'İslami Törörizmi' hedef ve düşman haline getirdi. İşte tam da bundan dolayı BOP, ideolojik bir proje aynı zamanda. Amerika'nın kesin olarak farkında olduğu şey; bu ideolojik bataklığı kurutmadan 'İslami terör'ün yenilmiş olmayacağıdır. Amerika'nın BOP çerçevesinde giriştiği kelimenin tam anlamıyla emperyalist çıkarılara tercüme edilmiş, uyarlanmış bir İslam yorumu inşa etme işi büyük önem taşıyor. Düzen değişikliği, demokrasi ve bunun gibi söylemlerle İslamın emperyalist sistemle uyumlulaştırılması gerekiyor. İlimli İslam denilen bundan başka bir şey değil.

Bu noktada Türkiye'nin pozisyonu ekseninde olup bitenler oldukça önem kazanmış görünüyor. Herşey bir yana NATO zirvesinin İstanbul'da yapılıyor oluşu kendi başına bir gösterge. NATO'nun yeni rolü ve BOP'un gerekliliği konusunda Türk egemen yönetici güçleri arasında herhangi bir temel yaklaşım farkı yok. Hepsi 'üzerlerine düşeni fazlasıyla yerine getirmeye hazır'lar. Bu kapsamda, Amerika'nın kuyruğuna yeniden daha sıkı sarılmakta kararlı görünen Türk egemen sınıfları ve AKP hükümeti, emperyalist sömürgeciliğin saldırganlık ve yağma stratejisinin ileri karakollarından biri olarak ön cephede yer almak için can atıyorlar. Emperyalistlerin bu amaçla dikmeye uğraştığı 'model ülke Türkiye' elbisesiyle provalar yapmaya başladılar bile.

Ancak bir de işin halklar cephesi var. Amerika'nın BOP için rakiplerini ikna etmesi yetmiyor. Her ne kadar, despotik rejimlerden kurtulma, demokrasiyle tanışma, ekonomik kalkınma ve refahla buluşma vb. fırsatlar ve nimetler taşıdığı propagandasıyla sunulsa da, Ortadoğu halklarının BOP'u kabul edeceğine ilişkin hiçbir veri de görünmüyor. Tersine, Filistin topraklarında kök salmış yurtsever antiemperyalist, anti siyonist ve anti sömürgeci direniş ve kurtuluş mücadelesi, Irak işgaliyle birlikte başta Arap halkları olmak üzere Müslüman ülkeler coğrafyasında daha derin ve yaygın bir toplumsal tabana kavuşmuş durumda. Savaş silahlarına dayalı zorun gücüne boyun eğmeyen halkların, emperyalistlerin ekonomik, ideolojik, kültürel 'barış' silahlarının gücüne secde edeceklerini düşünmek, gerçeğe karşı durumdan aptalca ve bönce bir çıkarım olur. Bu gerçek, emperyalistlerin bütün

planlarından daha güçlü bir silahtır. Ve halklar, onur ve özgürlüklerini savunmak için ezilenlere ait bu silahı emperyalistlere karşı sonuna kadar kullanılacaktır.

Şimdi zamanın hızla Haziran NATO zirvesine doğru aktığı koşullarda coğrafyamızın komünistlerine, devrimcilerine, ilericileri bütün emek güçlerine düşen görev büyüktür. Düşman, ortak düşmanımızdır; NATO halkların katili bir emperyalist egemenlik kurumudur. BOP, emperya-

list küreselleşmenin halklarımızı içine tıkmak istediği bir hapishanedir. Gerçek terörizm, Yeni Dünya Düzeni'dir; Amerika en büyük teröristtir. O halde, bu gerçeklerin bilinciyle ve ezilenlerin birleşik gücüyle İstanbul'u emperyalistlere ve işbirlikçilerine dar etmek boynumuzun borcu olsun. Emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin savaş silahlarının gücü, halkların onur ve özgürlük silahının cüretli gücü karşısında kaybetmeye mahkumdur. İstanbul'da bir kez daha...

Seçim ‘An’ından Geleceği Kazanmak: Ezilenlerin Aklında ve Yüreğinde Kalmak

Kazanan İçin Düşüşün Başlangıcı

28 Mart yerel seçimlerinin sonuçları 3 Kasım genel seçimlerinin genel siyasal sonuçlarıyla paralel ve oldukça uyumludur. Büyük yığınlar mevcut statükoyu korumayı veya savunmayı dert edinmiyorlar. Öyle laikliğin tehlikede filan olduğunu da düşünmüyorlar. Laik şeriatçı kutuplaşması AKP’yi güçlendiriyor. Bu nedenledir ki, laik şeriatçı ikilem ya da kutuplaşmasını dayatarak güç kazanma hesabı yapan Kemalistler, AKP deşirmenine su taşıyorlar. Geniş halk kitelleri durumun değişmesi isteğini yansıttığı içindir ki, “Türkiye’nin sağa çektiği” iddiası, halka hala CHP’yi sol göstermek isteyen Doğan grubunun “sol” kanat/Radikal bir imalatıdır.

28 Mart yerel seçimlerinin sonucu şundan ibarettir; egemen işbirlikçi burjuvazi belediye yönetimlerinde AKP üzerinden bir kez daha halkın rızasını aldı, AKP hükümetini bu yoldan da güçlendirdi. Bu gerçeğin tam karşısında ise işçi ve emekçilerin, ezilen milyonların kendilerine etkili bir tarzda götürülebildiği ölçüde sosyalist ajitasyona gösterdikleri yüksek ilgi duruyor. AKP hükümetinin ana muhalefeti CHP’nin, Deniz Baykal’ın bile gizlemeyi başaramadığı yenilgisi, MHP, DYP ve SP’nin biraz oy kazanmaları ya da durumlarını korumaları ikinci dereceden so-

runlardır. Öte yandan seçimlere katılım oranının düşmesine dikkat çekilmeli ve daha da önemlisi “Demokratik Güç Birliği”nin açık başarısızlığı üzerinde önemle durulmalıdır.

AKP’nin kazanması, beklenen bir durumdu. Hükümet partisiydi ve henüz yükseliş trendini tamamlamamıştı. Beklenen bir durumdu, zira yalnızca hükümet olmanın avantajlarına değil, ama aynı zamanda sermaye oligarşisi ve yeşil sermayenin ötesinde bir bütün olarak burjuvazinin desteğine sahipti. Düşkünleştirilmenin gir-dabına itilmiş milyonlarla sayılan en yoksulları ve işsizleri avlamak, baştan çıkartmak için gereken havuç onun sepetindeydi. İş vaadi de etkili bir silahtı, ama gerektiğinde şantaj ve tehdit devreye girdi: İller Bankası’nın muslukları hükümetin elinde olduğuna göre hizmet isteyen adresi belliydi! Yarın kimsenin şikayete hakkı olmayacaktı! Oyu veren düdüğü çalacaktı.

Fakat asla unutulmamalıdır ki, AKP’yi kazandıran aynı zamanda AB ve ABD’nin desteği oldu. AKP, bu aşamada, bilumum emperyalist dünyanın desteğini arkalamış tipik bir işbirlikçi partidir. Neoliberal saldırı programının uygulanmasında istikrar, yani süreklilik, uluslararası sermaye ve işbirlikçi egemen sınıfların AKP üzerinde somutlaşan ortak iradeleridir. Uluslararası sermayenin ve TÜSİAD-işbirlikçi sermaye

oligarşisinin değişim programının partisidir AKP. Diğer partilerden bir beklentisinin olmadığı koşullarda halk yığınlarının, AKP'ni bir nevi Abdurrahman çelebi saydığı da unutulmamalıdır. Statükoyla, işbirlikçilik ve neoliberal programın savunulması temelinde çatışması, diğer partilerin eskimişliği ve Demokratik Güç Birliğinin her şey bir yana daha baştan onulmaz bir inandırıcılık sorunuyla malul olduğu koşullar altında AKP, halkın, durumu değiştirme istek ve arayışının adresi olmuştur. Bu bakımdan AKP'nin de dahil olduğu iktidar yapısı içerisinde, hükümet ile statükocu asker sivil bürokrasi arasındaki dalaş/sürtüşmenin yarattığı yanılsama küçümsenemez.

Güçlü bir devrimci seçeneğin olmadığı ve Demokratik Güç Birliğinin seçim sürecinde ciddi bir varlık da gösteremediği koşullar altında, CHP ile AKP arasında tercihe zorlanan halkın AKP'ye yönelmesi tamamen anlaşılır bir şeydir. Halk AKP'de kendinden bir şeyler bulabilir belki, ya CHP'de? CHP, halkın hiçbir talebine, sorununa zerrece yakınlık duymuyor. Öne çıkan kadrosu/vitrini de yapısına pek uygun düşüyor. Üst bürokrasiden gelme, halka tamamen yabancı, tepeden bakan kendini beğenmiş bir grup zevat. Seçim yenilgisi, mumyalanmış CHP için çok ciddi bir kitle uyarısıdır. Özellikle, Kadıköy, Beşiktaş, Çankaya vb yerlerdeki seçim sonuçları, oy tabanı bakımından CHP'nin adeta bir tuzu kurular partisinden haline geldiğini gösteriyor.

“Sol”, “solcu” olduğu yerleştirilmiş yargısıyla köhnemiş CHP, büyük halk yığınları arasında devrimci, ilerici güçlerin yani solun saygınlık kaybına neden olarak da burjuvaziye ve düzene eşsiz bir hizmet sunduğu içindir ki, onun sol da, solcu da olmadığını, statükonun bekçisi olarak sermayeye ve faşizme hizmet ettiğini teşhir etmek ihmal edilemez devrimci bir görev olarak kendini dayatıyor. Seçimlerden devrimci politika bakımından çıkartılacak temel sonuçlardan biri de, CHP'nin sol olmadığı gerçeğinin en geniş emekçi yığınlar arasında deşifre edilmesi devrimci görevinin yakıcı önemidir.

Seçim yenilgisinin ardından CHP'de homurtular yükselmeye başladı.

CHP'nin krizi, düzenin krizidir. Homurtuların istifalarla da birleşmesi dikkat çekicidir. TÜSİAD veya uluslararası sermayenin AKP'yi ve değişim programını güçlendirmek için statükocu CHP'yi çözücü hamleler yapması şaşırıcı ol-

maz. Kemal Derviş'in seçimlerden sonra harekete geçerek CHP yönetiminden istifa etmesi, böyle bir sürecin tetiklenmekte olduğunu düşündürmektedir.

Kuşkusuz AKP Diyarbakır, Çankaya, Kadıköy, İzmir gibi ilan edilmiş çok önemli bazı hedeflerini elde edememiştir. Ama yine de AKP'nin % 50'nin üzerine çıkamadığı mealinden yorumlar zemininde iyimser sonuçlar çıkartmaya çalışanlar, gerçekten çok komik bir duruma düşüyorlar. AKP'nin Kürdistan'da elde ettiği başarı kuşkusuz ki, aynı zamanda devletin örgütlenmiş kazanımıdır. Ama yine de Kürdistan'da elde ettiği kazanım her halde generaller nezdinde de AKP'nin kullanım değerini artırmış ve pirim yapmasını getirmiştir. AKP devletin istediği Kürt halkını kontrol altında tutma rolünü bir ölçüde oynayabilmektedir.

Seçim sonuçları geleceğe doğru AKP bakımından öncelikle şunları ifade eder:

İlkin, AKP'nin oy desteği bakımından ulaşabileceği en yüksek noktaya ulaştığı gerçeğinin altını kuvvetle çizmeliyiz. Bu yükseklikte birkaç ay mı ya da daha fazla ne kadar kalacağını kestirmek güçtür. Fakat buranın AKP'nin irtifa kaybının başlangıcı olduğundan kuşku duyulmaz. AKP'yi destekleyen uluslararası sermaye, TÜSİAD, MÜSİAD bir tüm olarak işbirlikçi burjuvazi, karşılığını isteyerek AKP üzerinde büyük bir baskı kuracağı içindir ki, AKP şimdi neoliberal programı daha fütursuzca uygulayarak kendisine oy veren geniş halk kesimleri ile çatışmaya girecek, demagojisi ile gerçeği karşı karşıya gelecektir.

Yerel seçimler AKP'in iktidar içerisindeki pozisyonunu kuvvetlendirdiğine göre, şimdi AKP'nin elde ettiği pozisyona dayanarak İmam hatipler, YÖK vb. konuları tekrardan gündeme getirmesi ve hatta bir çeşit kuvvet denemeleri yapması sürpriz olmaz. Diğer yandan Türkiye'nin süregelen Kıbrıs politikasının çözülmesinde olduğu gibi, AKP'nin AB süreci vb dahil dış politikada daha fazla inisiyatif alması da beklenmelidir.

Hükümet partisi olarak AKP aynı zamanda gücü ölçüsünde iktidar ortağı da olduğu içindir ki, AKP'nin kazanması rejimin kitle tabanının genişlemesi anlama da gelir. Fakat AKP'nin yürürlükteki rejimle varolan çelişki ve sorunları gerçeği de gözden kaçırılmamalıdır. AKP rejimin

iç dengelerini zaten zorluyordu. Şimdi rejimin iç dengeleri bıçak sırtı hassas bir durumuna da gelebilir. MGK'nin önümüzdeki dönemde Kıbrıs politikasında olduğu gibi, kimi kritik konularda hükümetin iktidar payının güçlendiğini yansıtan "hükümet sorumludur" vb mealinde açıklamalar yapması şaşırtıcı olmaz.

Rejimin Temsil Sistemi Tam Bir Ucube

Seçimlere katılımın düşmeye devam etmesi önemlidir. Sandık başına gitmeme, oy kullanmama eğilimi bir tek nedene indirgenemez. Kızgınlık, protesto, yani bir çeşit cezalandırma eğilimi bir etken olabilir. Burjuva partilerden ve burjuva politikadan bıkmayan oy kullanmama, sandık başına gitmemede önemli bir rolünün olduğunu seçimlerde yürüttüğümüz mücadelede dolaysız biçimde de açığa çıkardı. Fakat oy kullanmayanlar bakımından ana eğilimin umutsuzluk ve apolitikleşme olduğu gerçeğinin asla gözden kaçırılmaması gerekir. Tam da bu nedendir ki, seçimlere katılımın düşmesinden otomatikman devrimci bakımdan "hayırlı sonuçlar" çıkartılması hiç de doğru bir tutum değildir. "Sandık başına gitmeyen kitleler" in, "28 Mart'ın tek galibi" ilan edilmesinin, geleneksel boykotçu apolitik tavrı haklı çıkartma çabasından öte bir anlamı yoktur.

Burada bir diğer sorun ve gerçeğe dikkat çekmekte de yarar var. Oy kullanmayan seçmenler ile mecliste temsil edilmeyen(DYP: yüzde 9,95 MHP: yüzde 10,10 Blok SHP: yüzde 5,2 ve diğerleri) seçmenlerin toplamı, toplam seçmen sayısının yarısını geçiyor. Böylece demokrasi oyunu en gülünç halleriyle deşifre oluyor.

Bu tablo nedeniyle rejimin temsil sisteminin % 10 barajının tekrar tekrar tartışılması kaçınılmazdır. Böylesine yüksek bir temsil barajı, kuşkusuz rejimin antidemokratik niteliğini sergileyen somut veridir. Rejim içi ilişkilerde, yani burjuvazinin değişik kesim ve kliklerinin temsilinde sorun yaratmaktadır. Fakat bunun yalnızca burjuvazinin ve mevcut rejimin bir iç sorunu olduğu da düşünülmemelidir. Çünkü temsil barajı esasen işçi sınıfı ve emekçilerin, Kürt halkının bir tüm olarak ezilenlerin politikaya katılma, politika yapma hakkına getirilmiş tamamen anti demokratik bir engeldir. Politik özgürlükler mücadelesinin somut sorunları arasındadır.

SHP Damgalı Güç Birliğinin Fiyaskosu

Demokratik Güç Birliği'nin(DGB) mimarlarının ona bağladığı umuda karşın 28 Mart seçimlerinde elde ettiği sonuç, seçim yenilgisinden başka şekilde tanımlanamaz. Bu yenilginin bütün yönleriyle tartışılması elzemdir. Çünkü, DGB, emekçilerin, ilerici kitlelerin, keza Kürt halkının birlik talebine böyle yanıt veriyordu. Ancak talep edenler, "Demokratik Güç Birliği" ni benimsemediler ve hatta bir bakıma veto ettiler, ama muhatapları bundan pek de öğrenmiş gibi görünmüyorlar.

DGB'nin mimarları gerçeklerden ne denli kaçarlar ise kaçınlar, seçimler DGB'nin çatısı olan SHP'nin, SHP olarak öyle çok anlamlı bir oy gücünün olmadığını göstermiştir. Bu, EMEP yönetiminin, SHP ile ittifakın kendilerine sosyal demokrat işçilere seslenmek için büyük imkanlar yarattığına/sunduğuna dair iddialarının boyunca ölçüsü olması bakımından da anlamlı ve önemlidir.

DEHAP, 3 Kasım 2002 genel seçimlerinde, "Emek, Barış, Demokrasi" blokunun "çatısı" idi. Blokun kişi olarak öne çıkan bir simgesi de yoktu. Türk işçi ve emekçilerinin, Kürt halkının bugün neyi veto ettiğinin anlaşılması için bunların da hatırlanması gerekir. Eğer, DGB, 3 Kasım'a göre oylarını dikkate değer bir oranda artırsaydı bu, DGB'nin yanı sıra ve büyük oranda SHP'nin ve tabii ki, Karayalçın'ın başarı hanesine kaydedilecekti. Fakat şimdi yaşanan seçim yenilgisinin birinci derecede sorumlusunun Karayalçın/SHP olduğu kasıtlı bir inatla gizleniyor. Kürt halkı, Karayalçın'ın 93 konseptinin sorumluları arasında olduğunu unutmadığını gösterdi. Türk işçi ve emekçileri, Karayalçın ve partisi SHP'yi niçin destekleyecekti ki! Sonuçlar SHP'ye yüz vermediklerini göstermedi mi? Blokun simgesinin Karayalçın'ın, çatısının da SHP olmasının bu yenilgi de özel bir sorumluluğu, payı yok mudur? Neden gizlenir bu? SHP, DGB'de yer alan parti önderliklerine hegemonyasını kabul ettirmiş, fakat bu partilerin kadroları ve tabanı SHP hegemonyasını sindirememiştir.

DGB'nin mimarları bırakın yenilgiden öğrenmeyi tam tersine daha vahim bir yönelimi derinleştirmeye çalışıyorlar: "Güçbirliği projesi doğru bir seçenektir. Ancak dar ve eksik kalan, tamamlanmayan bir seçenektir. Bu projenin, ken-

dini tamamlamamış olması, ANAP ve CHP gibi partilerin de bu yapıya taşınmamış olması, marjinal kalmasına yol açmıştır. Birinci önemli faktör budur.” DGB’nin, seçimlerde elde ettiği başarısız sonuçta, “ANAP ve CHP gibi partilerin bu yapıya taşınmamış olmasından” yaklaşmak vahim bir bakar körlük vakasının zuhur ettiğini gösterir. CHP, ANAP, SHP ve her kimlerse benzeri partilerle, ne için ve nasıl bir güç birliği oluşturulacaktır? Sonra bu güç birliğinin programı ne olacaktır? Amacın, ilkelerin, programın unutulduğu ve hatta muhatapların kimliğinin de unutulduğu bu aç gözlü yaklaşım olsa olsa, “birlik için birlik” olarak tarif edilebilir. Hal böyle olunca yaşanılardan anlamlı dersler çıkartılmamasını bekleyemezsiniz

“Güçbirliği’nin beklenen sonucu almadığı doğrudur. Ancak bu, Birliğin kendisinin yanlış olduğu anlamına gelmemektedir.” Evet genel olarak birliğin yanlış olduğu anlamına gelmez, ama bu şekildeki bir birliği işçi sınıfı ve emekçilerin, halklarımızın kabul etmediği anlamına gelir, hem de bal gibi gelir. Emekçiler, ezilenler şurada kalsın bu şekildeki bir birliği bizzat güç birliğini kuran partilerin kadrolarının bile benimsediği söylenemez. Güç Birliği SHP hariç, içinde yer alan partilerin hiç birsinin kadroları arasında yeni bir umut ve yeni bir enerji uandırmamış, tam tersine moral kırılmalara neden olmuştur.

En iyimser yorumla emekçiler, halklarımız bu şekilde ki güç birliğini onaylamamış, desteklememiştir.

Nedir, bu şekildeki bir güç birliğinin ayırıcı özellikleri:

Sözcülüğünün, başbakan yardımcılığı yapmış, devletin bir muteber sosyal demokrat adamına teslim edilmesi, bu güç birliğinin birinci ayırıcı özelliğidir. Sermaye ve burjuva devletle sorunu olmak şurada kalsın bilakis onların güvenilir bir adamının güç birliğinin başına geçirilmesi, çok iyimser bir yorumla sömürülenleri, ezilenleri, sermaye ve devletle, düzenle barıştırma girişimidir. Demek ki, bu şekildeki birlik emekçilerin, sömürülenlerin, ezilenlerin daha ileri ve güçlü bir mücadele için birlik talebine yanıt vermediği gibi, dahası ona terste düşüyor. Çünkü birliği, güç ve eylem birliklerini, cepheleşmeyi, devlet ve sermaye ile uzlaşmak için değil, tam da onlarla mücadele etmek için istiyor emekçiler, ezilenler ve halklarımız.

Programsızlığı, güç birliğinin ikinci bir ayırıcı özelliğidir. Mücadeleyi geliştirme perspektifi ile kurulmuş bir birlik olmadığı için, bir mücadele programı da yoktur. Seçimlerde ne olursa olsun bir araya gelmek için yapılmıştır; emekçilerin, ezilenlerin, halklarımızın talepleri için değil. Güç birliğini yapanların yayınladığı seçim deklarasyonu tutarlılık ve inandırıcılıktan yoksundur. Onun da ötesinde kötü bir parlamentarizm belgesidir.

Buradan da aslında güç birliğinin üçüncü ayırıcı özeliğine, parlamentarist çizgi gerçeğine varıyoruz. Güç birliği, parlamenter zihniyete, yerel seçimlerle yerel iktidarı, genel seçimler ile de genel iktidarı alacağını ilan edecek denli derinlemesine saplanmıştır.

En az bunlar kadar önemli olan bir sorun da güç birliği yapan taraflar arasındaki ilişkinin eşitler arası ilişki olup olmadığıdır. Güç birliği eşit taraflar arasında demokratik bir ilişki biçiminde kurulmamıştır. DEHAP ve SHP arasında kotarıcı özel ilişki düzeneği bir yana, ne kadar gizlenirse gizlensin, gerçekte SHP baştan sona ayrıcalıklı olmuştur. Demek ki, olay hegemonyanın DEHAP tarafından SHP’ye teslim edilmesinin de ötesindedir. Burjuvazinin SHP etrafında killeleşmiş sosyal demokrat politikacıları burjuvaziden daha açgözlüdür. Ama tersinden muhatap olan söz konusu partiler de bir o kadar kendilerine güvensiz.

“Seçim sonuçlarından çıkarılacak en önemli sonuç, Demokratik Güçbirliği’ne duyulan ihtiyaç ve bunun mutlak anlamda sürdürülmesi gerektiğidir” diyen yurtsever hareket, SHP Genel Başkanı Karayalçın’ın, “Güçbirliği yürüyecektir; ancak her yapının kendini anlayış ve yaklaşım olarak yeniden yapılandırmasına ihtiyaç var” belirlemesini onaylayarak, “bu açıdan kapsamlı tartışılmalı ve ulaşılabilecek sonuçlar üzerinden yeniden yapılanmalıdır.” sonucuna ulaşılıyor.

Seçim sonuçlarından, bu şekildeki bir güç birliğinin “mutlak anlamda”sı şurada kalsın sürdürülmesi gerektiği sonucu bile çıkmaz. Bu şekildeki güç birliğinin kaybettiği açık değil mi? İnanılır gibi değil, kaybettiren güç birliği niçin sürdürülecek? Tabi, sürdürülebilecek mi o da ayrı bir konu! Şimdi Karayalçın ve SHP, özelleştirmeye, sendikasılaştırmaya, işsizliğe, yoksulluğa, AB ve ABD’ye emperyalizme karşı, Kürt ulusunun ulusal demokratik hakları için vb.

parlamento dışı mücadelede kendilerini aslanlar gibi, göstereceklerdir!

Güç birliğinin yürüyeceğini söyleyen Karayalçın'ın "ancak her yapının kendini anlayış ve yaklaşım olarak yeniden yapılandırmasına ihtiyaç var." değerlendirmesi oldukça önemlidir. Bu nasıl anlaşılmalıdır? Karayalçın, başta kendisi ve SHP gelmek üzere, kimin "anlayış ve yaklaşım olarak" nasıl değişip hangi biçimde yeniden yapılanması gerektiğini açıklamıyor. Fakat Karayalçın'ın öngördüğü "anlayış ve yaklaşım" değişiminin diğerlerini sosyal demokratlaştırma çabasından başka bir şey olamayacağını söylemek spekülasyon dışı bir durumdur. Sosyal demokratlara elini veren kolunu kaptırıyor.

Onlar pişkinlikle, olandakinden elinde avucunda ne varsa hepsini istiyorlar. Şimdi yurtsever hareketi iğdiş etmeyi kafalarına koymuşlar, onun da ötesinde karşı tarafın da buna açık olduğu kanısından cesaret alıyorlar.

Yukarıda üzerinde durduğumuz güç birliğinin yenilgisinde rol oynayan etkenlere şu iki gerçeği de ayrıca eklemeliyiz. Yurtsever hareket, yönetimde olduğu belediyelerde halkın beklentilerini karşılamakta çok fazla başarılı olamadığı gibi, dahası halk katılımı ve halkla ilişkilerinin örgütlenmesi bakımından da doyurucu olamamıştır. Yer yer yaşanan açık başarısızlıklar vardır. İlerici güçler için işçi ve emekçilere, halklarımıza güvenmek dışında bir çıkış, bir ilerleme yolu yoktur.

Seçim sürecinin orta yerinde Kongre-Gel içerisinde patlak veren krizin yol açtığı şaşkınlık yurtsever saflarda belirsizlikleri güçlendirmiş ve güç birliğinin seçim yenilgisinde etkide bulunmuştur. Hareket, ABD politikalarının yurtsever hareket ve Kongre-Gel üzerindeki etkilerini yansıtır şekilde bir bölünme tehdidiyle karşı karşıya kalmıştır. Kürt halkın aşılmaz birlik isteği, hatta bir bakıma kadrolar düzeyinde gerçekleşmiş olan bölünmeyi de bertaraf etmiştir.

Yerel seçim sonuçlarına bakarak yurtsever hareketin çözülmekte olduğu gibisinden sonuçlar çıkartmanın yanlışlığını da burada belirtelim. İlk durum 99 seçimlerinden oldukça farklıdır. Bu seçim, o zaman ve hatta 3 Kasım 2002 seçimlerin de olduğu gibi bir kimlik ve irade beyanı gerilimi eksenine oturmadı. Her şeyden önce de SHP hegemonyasında yapılan güç birliği bunu önlüyordu. İkincisi, aynı seçim süreci

içerisinde Newroz kutlamaları gerçekleşti. Burada yansımaya çözülmeyi on gün sonra ortaya çıkartacak bir gelişme de yaşanmadı. Bilakis Kürt halkının geniş kesimleri, hareketin birliğinin devamı konusunda çok duyarlı olduğunu ortaya koydu.

Yolumuz Doğrudur

Ezilenlerin sosyalist platformunun seçimlerde örgütlediği mücadele ve elde ettiği sonuçlar oldukça anlamlıdır. ESP seçim deneyimi ayrıca, başlı başına incelenecektir. Fakat eğer temel bir yan üzerinde burada durulmazsa bu yazı için kabul edilemez bir eksiklik olur.

ESP'nin yerel seçimlerde geliştirdiği kendi gücüne ve emekçilerin, ezilenlerin gücüne güvene dayalı cüretkar devrimci taktik, yürüttüğü siyasi kampanyanın emekçilerden gördüğü ilgi kadar, kadro ve örgütlerde yarattığı enerji, yaratıcılık ve üretkenlik tarafından da doğrulanmıştır. 28 Mart seçimlerinde ezilenlerin sosyalist alternatifi, emekçilerde yarattığı etki ve emekçilerden gördüğü ilgi ile gerçek bir durum olarak yükseltilmiştir.

ESP'nin de pusulası olan Marksist-leninist komünist çizgi, işçi sınıfı ve emekçilerin, ezilenlerin devrim ve sosyalizm düşüncesine açık oldukları öngörüsü ve inancına dayanıyor. Bir başka anlatımla devrimin güncelliği düşüncesi üzerine yükseliyor. Tekellerin propaganda aygıtlarının "Türkiye'nin sağa çektiği" vb. biçiminde sürdürdüğü ideolojik/psikolojik savaşa karşın, ESP'nin yerel seçimlerde yürüttüğü siyasi kampanya, bir kez daha, işçi sınıfı ve emekçilerin, tüm ezilenlerin sosyalist ve devrimci ajitasyona oldukça açık olduğunu çarpıcı biçimde açığa çıkartmış, bu yöndeki umutlu öngörülerini söz götürmez biçimde doğrulamıştır.

Günümüzde politika sahnesinde işçi sınıfı ve emekçiler adına iddialar ile çaba harcayan ilerici, devrimci çevrelerde işçi sınıfı ve emekçilerin "dikkate değer bir güç ve etkinlikle kendilerini ortaya koyamadıkları" vb. düşünceler oldukça yaygındır. Emekçi kitlelerin realize olan güç ve etkinliğini dahi görmekten uzak bu yaklaşımların, işçi sınıfı ve emekçilerin, ezilen milyonların potansiyel gücünü pratik politikanın sorunları bakımından görebilmeleri de zaten beklenemez.

Seçim mücadelesi günlerinde ilerici hareket içerisinde ESP'ne yöneltilecek ideolojik hücum-

lardan birisi özellikle ilgi çekiciydi. Kaç oy alacaksınız diyordu birisi sağdan değeri güya soldan saldıran iki çevre. Sağdaki, kaç oy alıyorsunuz, gücünüz ne ki diyerek SHP kuyrukçuluğunu gerekçelendirirken, diğeri ise gücünüzün sınırlılığının açığa çıkması devrimci hareketi zayıf gösterir, bu yaptığınız sorumsuzluktur, demeye getirerek, seyirciliğini politika dışılığıni, apolitikliğini gerekçelendirmeye çalışıyordu. Kendi gücüne ve kitlelerin gücüne güvendi yaşadıkları ortak sorun. Güçlerinin sınırlılığından ziyade bu gerçeğin kitleler tarafından bilinmesinden, yani kitlelerden korkuyorlardı.

İster yasalıcı reformizm, parlamentarizm vb. biçimindeki kuyrukçuluk isterse doktriner, dogmatik ya da de “sol” devrimci lafazanlık olarak kendini gösteren seyircilik, politika dışı-

lik biçiminde açığa çıksın, ilerici hareket içerisinde karşıt uçlarda yer alan bu iki temel eğilim kesin kes emekçilere yabancılaşma ve güvensizlik üzerine yükselmektedir. Bu emekçilerin değil, emekçiler adına kendini iddia sahibi gören ilgili parti, grup ve çevrelerin sorunudur. Burada özellikle ilerici devrimci hareketin yakıcı biçimde ihtiyacını duyduğu devrimci yenilenmenin temel bir çizgisinin emekçilere, ezilenlere gitme tarz ve kararlılığı tarafında belirleneceği gerçeğini vurgulamak istiyoruz. Kendine dönüklükten kurtulma, emekçilere yabancılığını yenilgiye uğratma güç ve yeteneği olmayanların bir geçmişleri olabilir, ama emekçiler adına bir geleceklerinin olmayacağını söylemek kahinlik sayılmaz.

Meşru Mücadele Çizgisinin Gücüyle

Egemen sınıflar yerel seçimlerde emekçilerin rızasını örgütlemek ve kendi aralarında bir dönemiğe belediye rantlarını kimin dağıtacağını ve belediye arpalıklarını kullanacağını kararlaştırmak, o arada demokrasi komedisinin yeni perdelerini sahnelemek istiyorlardı. Egemen sınıflar ile üstelik onların kendi sahasında hegemonya mücadelesi yürütülecekti. Marksist-leninist komünistler seçimler döneminde siyasi mücadelenin örgütlenmesinde azımsanamaz deneyim birikimine sahip olmalarına karşın, yine de yerel çalışma alanlarında çoğunlukla dolaysız şekilde deneyim sahibi değildi. Mücadele tamamen eşitsiz koşullar altında sürecekti.

İndirgemenin taşıdığı bütün mahzurlara karşın taktik hareket planının dayanakları şu yalın gerçeklere indirgenebilir:

İşçi sınıfı ve emekçiler, ezilenler örgütsüz ve devrimci önderlikten yoksun oldukları için zayıftılar.

Diğer nedenleri ne olursa olsun, devrimci hareket ve devrimci önderlik iddiasındaki yapılar ise, işçi sınıfı ve emekçilerden uzak, kopuk oldukları için, zayıf ve güçsüzdü.

Bunlardan çıkan sonuç; devrimcilerin bütün güç ve imkanlarıyla kitlelere gitmeleri, ama mutlaka devrimci kalarak gitmeliydi. İşçi sınıfı ve emekçilerin, ezilenlerin politik bakımdan güçlenmesi, devrimci hareketin gelişmesi muhakkak bu sü-

recin itici gücü olmayı başaran yapıları da öncü güçler olarak geliştirip, güçlendirecekti. Bütün bunlar, elverişli bir anın tüm imkanlarından hakkıyla yararlanmak üzere ve hatta hazır kuvvetlerin olanaklarının sınırların zorlayarak en geniş kapsamlı hareket planının geliştirilmesini koşuluyordu. Gerçekten de bu mücadele biçimi ve alanı söz konusu olduğunda devrimci hareketin tarihi bakımından en geniş hareket planı başarıyla geliştirildi.

Somut olarak 3 Kasım genel seçimleriyle kıyaslandığında, ortaya çıkan durum hareket planının genişleme çapı bakımından hakikaten çarpıcıdır. 3 Kasım'da ancak 5 ilde 7 aday gösterilerek mücadele örgütlenmişken, bu kez 23 il ve ilçede aday gösterilerek, yani birkaç misli daha geniş alana yayılmış olarak seçimler dönemindeki sınıf mücadelesi, merkezi düzeyde örgütlendi.

Kuşkusuz taktik hareket planı politik bir ileri atımlı öngörüyordu. Ancak bu bir örgütlenme hamlesi zemininde başarılabilirdi. Gerçekten de, seçimlerde sınıf mücadelesinin örgütlenmesi kapsamında geniş çaplı bir örgütlenme hamlesiydi, başarılı.

Politik ileri atılım ve örgütlenme hamlesi, öylesine somut ve gerçek bir durumdu ki, Marksist-leninist komünistler bir anda taktik bir kuvvet olarak göründüler.

Çünkü, seçimlerde mücadeleyi belli başlı merkezlerde örgütlemeyi ve belli başlı merkezlerde bir kitle ajitasyon örgütü olarak kendilerini ortaya koymayı başardılar. Belki de şunun özellikle vurgulanması gerekir, yasal bir siyasi parti örgütlenmesine dayanmaksızın seçimlerde siya mücadelenin bu çapta/genişlikte örgütlenmesi deneyimini ESP başardı.

Elde edilen bu örgütsel ve siyasi düzey ile, son birkaç yıldır devrimci akıl ve iradeyle örülen kitlelere gitme çizgisinde yeni bir düzeye ulaşıldı. Devrimci eylem, devrimci aklı berraklaştırdı. “Kitlelere hücum” parolasından, “Kitlesini arayan öncü” formülüne ulaşılması bunun somut bir tezahürüdür. Burada komünist öncünün kitesini arayışının işçi sınıfının ve ezilenlerin safalarında bir karşılığının olduğu gerçeğinin, bizzat geliştirilen sosyalist kitle ajitasyonu çalışmasıyla açığa çıkarılarak doğrulandığının da mutlaka eklenmesi gerekir.

Sosyalizmin Meşruiyeti

ESP'nin geliştirdiği seçim mücadelesi, bizzat bu çalışmayı yürüten kadrolarda büyük bir enerji açığa çıkardı. Bu enerjinin nasıl uyandırıldığı önemli bir soru aslında. Kuşkusuz, bunun temelinde son birkaç yıldır komünist çalışmanın elde edilen başarılar temelinde ilerleyen bir rotaya sokulması, keza bunun kadrolarda yarattığı özgüven ve komünist öncüye güven, inatla geliştirilen işçi sınıfı ve emekçilere, kitlelere güven çizgisi duruyor. Fakat bu büyük enerjinin oluşumu daha temel bir başka gerçekle de ilişkilidir. Komünist öncü, 20. yüzyılın sonu ve 21. yüzyılın başında içinden geçmekte olduğumuz tarihsel koşullar altında, sosyalizmin meşruiyeti için mücadeleyi başlı başına önemli bir sorun ve görev olarak kavriyor. Ebetteki bu yalnızca seçim döneminin değil, çözümü devrimci çalışmanın her anma içerilmesi, işleme gereken temel bir sorun ve görevdir.

Sosyalizmin meşruiyeti için mücadeleyi ilkin devrimci kadroların, aktivistlerin şahsında kazanmak gerekiyor. Çünkü, bizzat sosyalizmin meşruiyeti için mücadelenin sorumluluğunu taşıyacak güçlerde devrimci enerji boğulmasına yol açan kafa karışıklıkları, sorular, belirsizlikler, inanç kırılmaları vb. yadsınamaz gerçeklerdir. Adeta bir çifte kimliklik durumu, bir kimlik bunalımı, “sosyalistlerin sözleri ile eylemlerinin tutarlı olmaması” durumu görülmektedir. Kısa-

cası iç zafiyetin temizlenmesi, emekçiler arasında sosyalizmin meşruiyeti mücadelesini kazanmanın önkoşuludur. Sosyalizmin meşruiyeti mücadelesinde kadroların kazanılmasının, kuşkusuz teorik bir yanı da vardır. Ama bu sorunu yine de en nihayetinde devrimci eylem çözebilir. Seçimlerde politik savaşımın açık sosyalist ajitasyon üzerine kurulması, ideolojik bir savaş ilanı olarak, yalnızca komünist öncüyü bütün diğer güçlerden ayırmadı, aynı zamanda, komünist öncünün kendi kuvvetlerini ideolojik bakımdan sınavdan geçirdi. Emekçiler arasında sosyalist aydınlatma çalışmasını yürüten, sosyalizmin haklı ve meşru, gerekli ve kaçınılmaz olduğunu anlatan, sosyalizm için mücadeleye davet eden kadrolar, aynı zamanda kendi kafalarındaki soruları da aştılar. Sosyalizme bağlılıklarına su verdiler.

Seçimler döneminde yürütülen mücadelede açığa çıkartılan muazzam enerji, her şeyden önce tam bir kararlılıkla geliştirilmekte olan sosyalizmin meşruiyetine inanç ve güvenden doğmuştur. Sosyalizmin meşruiyeti bilinci ve inancı, kadro ve aktivistleri hem özgürleştirici olmuş ve hem de kendilerine inançlarına güç vermiştir. Ancak, yukarıda işaret ettiğimiz gibi, kolektife güven, emekçilere güven, haklılık ve doğruluk bilinci, yaptığına inanmak, vb. bu büyük devrimci enerjiye kaynaklık etmiştir. Sosyalizmin meşruiyeti için mücadele, elbetteki işçi sınıfı ve emekçiler arasında kazanılacaktır. Ancak devrimci eylemin her adımı, kadro ve kolektifleri buna hazırladığı ölçüde, görevini tam yapmış sayılır.

Dövüşe Dövüşe Yürümek

ESP'nin seçimlerde geliştirdiği mücadelenin bütün diğer kuvvetlerden farklı bir yanı, yaşanan sayısız gözaltı ve tutuklamalar olmuştur. Bu kadar çok gözaltı, ESP'nin bizzat seçimlerde örgütlediği bu mücadeleyle ezilenlerin politika yapma hakkını dışı dış savunduğu, fiilen bu alanı devrimci kuvvetlere açmaya çalıştığı anlamına gelir. Ancak, bu kadar çok gözaltı ESP'nin mücadele tarzının seçim mücadelesine katılan bütün diğer kuvvetlerden farklı olduğunu da açığa çıkartmaktadır. Bu fark nedir?

ESP'nin seçimlerde geliştirdiği mücadele hattı her ne kadar burjuva yasaların istismarını da kapsıyor olmasına karşın, esasen fiilen kendi gücüne dayanarak, kendi önünü açarak meşru

bir hatta ilerlemeye dayanır. Meşru mücadele çizgisidir bu. Burjuva yasaları istismar eder, kullanır, ama yasalıcı değildir. Zaten, bu kadar çok gözaltı olmasının gerçek sebebi de buradadır. ESP, parlamentodan devrimci amaçlarla yararlanma taktiğini seçimler dönemine uyarlayarak bu alanın devrimci taktiğini inşa etmektedir.

Bu kadar çok gözaltı kadrolarda gerileme ve yılgınlıklara neden oldu mu? Sorusu da yaygın bir merak konusudur. Hayır, gözaltılar kadrolarda ne gerilemeye, ne de yılgınlığa, neden olmuştur. Kadrolar, yaptıkları şeyin haklılığına, doğruluğuna ve meşruiyetine inançtan, büyük bir güç almışlardır. Gözaltılar bilemiş ya da çeliklerine su vermiştir. Öyle ki, kadroları yormamıştır bile.

Afişleme yaparken ya da bildiri dağıtımda, kahve konuşması akabinde ya da valiliğe dilekçe verilirken, her adımda karşılaşılan engeller, saldırılar bütündeki dayanışma ve mücadeleyle yanıtlandı. Saldırıların olabildiğince har alanda politik mücadelenin konusu haline getirilmesi, bir karşı hareketle yanıtlanması tarzı bütünde hareketin ruhi şekillenme birliğini pekiştirdi, farklı kentlerdeki kolektiflerin ve militanların ortak moral şekillenmesini pekiştirdi. Saldırıları mücadeleyle yanıtlandı.

Burada yeri gelmişken, seçim mücadelesinin ESP bakımından büyük bir ideolojik kazanım olduğunu vurgulamalıyız. Çünkü, kadrolar yürüttükleri kolektif eylemden ve kitlelerle ilişkilenişin ortaya çıkardığı devrimci gerçeklikten büyük bir ideolojik güç almış, sosyalizm-devrime, parçası oldukları öncü kolektife güven ve inançları pekiştirmiştir.

Niceliklerin Geometrik Büyümesi

ESP'nin seçimlerde yürüttüğü mücadelenin bir örgütsel ve siyasal hamle olduğuna işaret etmiştik. Bunun bazı göstergelerine değinmek gereği duyuyoruz. Bunlar, her şeyden önce kitle ajitasyonunda kullanılan araçların niceliğiyle ilgili. Kitlesini arayan öncünün araçlarını çoğaltması, araçlarının ulaştığı alanı genişletmesi, iddialarının gereğidir. Bu açıdan ele aldığımızda, 28 mart yerel seçimleri döneminde, kitle ajitasyon araçlarının kullanımında daha önce elde edilmiş nicelik sınırlarının aşılması dikkate değerdir. Birkaç örnek vermek gerekirse:

Afişler; birkaç yıl önce binlerle sayılıyordu. Sonra onbinlerce afiş kullanılmaya başlandı.

Şimdi yüzbinlerce afişten söz ediyoruz.

Bildiriler; için de, benzer bir gelişmeden söz edilebilir.

Önce onbinlerce basılıyordu sonra, merkezi bildirilerin 80-100 bin basıldığı bir dönem oldu. Şimdi ise, rakam ikiye katlandı.

Yerel seçimler öncesinde yazılı ve basılı araçlar yüzbinlerle sayılıyordu, şimdi birbuçuk milyon sınırına dayanıldı. Kuşkusuz bu rakamlar, onbinlerce emekçi dikkate alındığında hala çok küçük kalmaktadır. Ama bir gelişme sürecinin anlaşılması bakımından çarpıcıdır.

Kitle ajitasyonunu örgütleme yeteneğinin gelişimini gösteren veriler olarak da kitlelere gitme kararlılığını yansıtıcıları olarak da önemlidir.

Ajitasyon araçlarının çeşitliliği; bunlar uygun kombinezonlarla birleştirildiğinde, ajitasyonun dönüştürücü-vurucu gücünü etkilemektedir. Bu bakımdan, araçların çoğalarak zenginleşmesi de, önemli bir unsurdur.

Pankart kullanımı, bayrak, önlük, ses cihazları, CD, kaset kullanımı; hemen tüm mücadele alanlarında bütün bu araçların devreye sokulması yürütülen kitle ajitasyonunun etkinliğinin anlaşılması bakımından ve her bir alanın kitle ajitasyonunu örgütleme gücünün gelişiminin göstergeleri olarak anlamlıdır.

Araçların içerik ve biçimi, öncünün kitlelerle ilişkilenişi bakımından önemi özellikle kitlelere gidildiği, ilişkiye geçildiği ölçüde somutlaşmaktadır. Kuşkusuz her halükarda, içeriğe en büyük özenin gösterilmesi gerekir. Biçim, içeriği taşımaya, anlaşılmasını kolaylaştırmaya uygun olmalı, esas olarak öncünün aradığı kitlesinin görüş açısından düzey, istek ve beklentileri bakımından düşünülmelidir. Bu bakımdan, özellikle uzun bildirilerin çok da işlevli olmadığı mutlak dikkate alınması gerekir. İçerik yönünden de, konu ve amacı bakımından da kendini sınırlandırmayı başardığı ölçüde, somut ve etkili olmaktadır. Ayrıca üzerinde durulmayacağı için değişik mücadele biçimlerinin dönem içinde kullanımında ki ilerlemeye de, burada dikkat çekmekte yarar var. Bu bakımdan özellikle kendi güçlerine dayanarak mitingler örgütleme yetenek, cüret ve deneyimi bakımından önemli bir kazanım elde edilmiştir. Miting kaç kişiyle örgütlenir, şu kadar kişiyle miting mi örgütlenir vb. önyargılar kırılmıştır. Bu türden önyargıların

esasen politik cesaret zaafiyetini yansıttığı ve pasifleştirici rol oynadığı da açığa çıkartılmış, devrimci cüret burada da kendisini göstermiştir. Kimilerinin güçsüzlük olarak gördüğü birkaç yüz kişiyle miting örgütlemek, tersine çevrilerek devrimci cüretin, devrimci meşruiyetin gösterisine, meydan okumaya dönüştürülmüş, gerçekleştirilen mitingler, kitle ajitasyonunu örgütleme araçları olarak etkin biçimde kullanılmışlardır.

Oy İstemekten Daha Doğal Ne Olabilir Ki

Kullanılan her mücadele biçiminin bir içyapısı vardır. Bu seçimlerde yürütülen sınıf mücadelesi için de böyledir. Seçimler, sınıf mücadelesinin bir anıdır ve seçimlere katılarak yürütüldüğünde mücadele, alınan oylar bir değer ifade eder. Oy sayıları hem kitlelerle ilişkilenişin bir güç ölçümüdür, hem de gelişmenin izlediği seyri yansıtan deyim uygunsu istatistiksel bir gösterge. Bu nedendir ki, seçimler dönemde yürütülen mücadelenin bir bütün olarak görülmesi, bütünlüklü biçimiyle kavranması sorunu hala vardır. Komünist hareketin bu alandaki deneyleri azımsanmayacak düzeyde olmasına rağmen, hala bu mücadeleyi bütün yönleriyle örgütlemekte ve kavramakta sınırlılıklar yaşanmaktadır. Oy istemek ve oy sayısını mümkün olan en ileri düzeye çıkartmanın gerektiği kadar önemsenmemesi ya da ihmali, böyle bir durumdur. En geniş alanda yürütülen, olabildiğince güçlü kitle ajitasyonunun ulaşması gereken sonuçlardan birisi, emekçiler arasında yarattığı etkiyi oy gücüne dönüştürmektir. Bir yandan seçimlerde, seçimlere katılarak mücadeleyi örgütleyip, öte yandan da aynı zamanda “bizim için oy önemli değil”, “bizim için kazanmak önemli değil” gibi yaklaşım ve düşüncelerle hareket etmenin iler tutar yanı yoktur. Emekçilerden oy almak, emekçilerle kurulan ilişkinin bir biçimidir. Bütün diğer biçimler gibi, asla küçümsenmemesi gerekir. Hatta, bizim tarihsel koşullarımız altında, emekçilerin devrimcilere, sosyalistlere oy verme alışkanlığının olmadığı dikkate alındığında daha da önemsenmelidir.

Emekçilerden oy istemek, emekçileri burjuva partilere oy verme alışkanlığından koparmak önemlidir. Bu yolda harcanacak çabaların asla küçümsenmemesi gerekir. Oy istemek ve alınan oy sayılarını yükseltmek ve dahası kuşkusuz sandıkta kazanmak da hesaplarımız arasında olmalıdır.

İster reformist yasalıcı isterse doktriner, apolitik seyirci konumda olsunlar muarızlarımızın, iki uçtan bize kaşı sürdürdükleri ideolojik mücadelede aldığımız oy sayılarının düşük oluşunu önemli bir veri olarak değerlendirmeleri de sorunun öneminin anlaşılması bakımından anlamlı olabilir.

Gelişmenin Bir Çizgisi Yerelleşme

Seçimlerde örgütlenen mücadele, merkezi bir koordinasyonun şemsiyesi altında yapısı gereği kuvvetlerin yerelleşmesini gerektiriyordu. Merkezi bir plan ve merkezi bir koordinasyon elbette ki vardı; ama aynı zamanda, yürütülecek mücadele kaçınılmaz bir şekilde her bakımdan yerel düzeyde ele alınmak, planlanmak ve örgütlenmek zorundaydı. Hareketin birikmiş deneyimleri ve bunlar üzerinde yapılan tartışmalar sağlam başlangıç noktalarıydı. Ama tüm yerel çalışmalar bunlardan esinlenerek somut bir şekle kavuşuyordu.

Seçimlerde örgütlenen mücadelenin üstün yanlarından birisi, mücadelenin örgütlendiği her bir alanda ESP etrafında Marksist-Leninist komünistlerin yerelde politik bir odak olarak kendilerini göstermeleri oldu. Bu aynı zamanda yerel çalışmalar bakımından bir örgütlenme / örgütlenme hamlesiydi de. Kuvvetlerin dağınık ve örgütsüz olduğu pek çok alanda dönemden ve durumdan örgütlenme hamlesi için layıkıyla yararlandı. Belirli kuvvetlerin örgütlenmenin zayıf ya da geri olduğu alanlara seferber edilmeleri aynı zamanda tarzı zenginleştiren bir unsur olarak da önemliydi.

Seçim mücadelesi, kuvvetlerin yerelleşmesinde önemli bir hamle olduğu kadar aynı zamanda yerel merkezlerin sınırlılıklarını, eksikliklerini, yetmezliklerini açığa çıkartarak hangi yönde gelişmeleri gerektiğini de gösterdi. Burada özellikle vurgulanması gereken, yerel çalışmaların politik bakımdan kendine yetme yönünde geliştirilmesi, git gide gerek politik ve gerekse örgütsel bakımdan yerel düzeyde kendine yeten bir yapı haline gelmesinin sağlanmasıdır. Önümüzdeki süreç, kuvvetlerin ilerleyişinin aynı zamanda böyle bir hattan olacağını da açığa çıkarmıştır.

Aktivist Toplantıları

Aktivist toplantıları seçim mücadelesinin örgütlenmesinin çok etkili forumları olarak büyük bir

rol oynadılar. Daha önceki birçok deneyimler, aktivist toplantılarının politikaların inşa edilmesinde ve örgütlenmesindeki rolünü açığa çıkartmıştı. Bu bakımdan, kölelik yasalarına karşı mücadele, 2002 3 Kasım seçimleri ve keza emperyalist savaşa karşı mücadele döneminin deneyimleri vardı. Ancak, bu dönemde aktivist toplantıları daha sistematik tarzda kullanılarak geliştirildi.

Aktivist toplantıları oluşturulmuş politikaların kavratılması gibi bir işlevin yanı sıra, fakat bundan daha çok, kadro ve aktivistlerin politikaların inşasına katılımının kolektif bir formu olarak rolü büyüktür. Bu bakımdan, bir örgütlenme ve politika üretim formu olarak, aktivist toplantılarının kullanımında, deyim uygunsu atı arabanın önüne bağlamalıyız. Yani, daha süreçlerin başlangıç noktasında politikalar inşa edilirken, aktivist toplantılarının örgütlenmesi sadece kadroların politika inşasına katılımı bakımından değil, aynı zamanda inşa edilecek politikaların bilinçli uygulayıcıları olarak, hazırlıkları ve politik eğitimleri bakımından da oldukça yerinde ve anlamlı olur. Merkezden planlanmış biçimde, aktivist toplantıları formunun kullanılması, politik merkezîyetçiliğin güçlenmesinde, bütünde yön tutarlılığı, tarz birliği ve ortak şekillenme bakımından önemli bir rol oynamaktadır.

Aktivist toplantılarının devamı kabul edilebilecek biçimde, merkezi düzeyde örgütlenen temsilciler toplantılarına, deneylerin birleştirilmesi ve geliştirilmesi bakımından oynayacağı

oldukça anlamlı rol nedeniyle burada dikkat çekilmesi gerekir.

Aktivist toplantıları, aynı zamanda kadrolaşma çalışmasının özel bir biçimde sürdürülebilmesinin bir formu olarak da kullanılmalıdır. Özellikle daha çarpıcı bir şekilde 3 Kasım seçimleri döneminde uygulandığı biçimiyle, belirlenmiş güncel politik eğitim konularında, hazırlanmış propagandistlerin eğitim amacıyla düzenlenmiş toplantılara gönderilmesi, oldukça geliştirici olduğu gibi, aktivistlere özgüven kazandırmakta, enerjilerini misliyle büyütmektedir. Bu deneyimler de göz önüne alındığında yerellerin eğitim amaçlı aktivist toplantılarını örgütlemeye gerekli çabayı göstermede yetersiz kaldıklarının altı çizilmelidir. Burada özellikle karşımıza eğitim, propagandist kadro açığı bir sorun olarak çıkmaktadır. Mükemmeliyetçi yaklaşımlarla da birleştiğinde tam bir çözümsüzlük çıkmazına saplanılmaktadır. Oysa, bu sorun yerel yapıların güç ve imkanlarıyla en küçük zaman kaybedilmeksizin hemen ve derhal çözülebilir ve çözülmelidir. Yapılacak şey, belli kadroların propagandistler olarak ayrılması, bu kadroların kendilerini eğitmeleri için gerekli koşulların yaratılması ve tamamen politik mücadelenin güncel ihtiyaçlarına bağlı olarak eğitim amaçlı aktivist toplantılarından tutalım da; seminer, panel, tartışma vb. amaçlı toplantıların düzenlenerek sürekli çalıştırılarak da bu kadroların pratik içerisinde geliştirilmesidir.

Siyasal İslam'ın Kiblesi Ya da Büyük Ortadoğu Projesi

Siyasal İslamcıların kiblesi neresidir? Bu soruya yekpare bir yanıt vermek aşırı bir genelleme olsa da AKP ve etrafında toplanan eğilim açısından her hangi bir zorlamaya girmeksizin ABD cevabını verebiliriz. Hele de Erdoğan'ın 'ABD çıkarması' ve sonrasında kamuoyu gündemine taşınan Büyük Ortadoğu Projesi'yle siyasal İslamcı çevrelerin ilişkilenişi üzerinden. Türkiye'deki siyasal İslamcıların ABD sevdası AKP eksenine sınırlı da değildir. Biz Müslümanların Kiblesini Kabe olarak bilirdik. Eminiz ki İslamiyet'in vecibelerine inanan ve bu doğrultuda bir hayat sürdüren geniş Müslüman nüfusun kiblesi hala Kabe'dir. Fakat siyasal İslamcı AKP hükümeti ve menfaatini bu hükümetle birleştirmiş İslamcı çevreler, Müslümanların kiblesini Washington'a çevirmekte pek kararlılar.

Tartışmasız ABD'ci reflekse sahip AKP'nin hükümete gelmesiyle, Türkiye'de siyasal İslam'ın çıkar ve menfaatlerini, ABD emperyalizminin bölgesel ve küresel stratejisiyle birleştirmelerine temel teşkil eden zemin kurulmuş oldu. Erdoğan'ın ABD ziyareti bu zeminde üstlenilecek siyasal misyonun somutlanmasında önemli bir kilometre taşı özelliği taşıyor. ABD emperyalizminin Ortadoğu'ya yönelik uzun süredir geliştirdiği politika en son 'Büyük Ortadoğu Projesi' (BOP) ismiyle somutluk kazandı. Elbette bu proje içerisinde, 50 yıldır bölgede ABD çıkarlarının bekçiliğini yapan Türk devletine de önemli roller düşecekti. Projenin ve Tür-

kiye'nin üstleneceği misyonun esası ortaya çıkmış olsa da, proje kadar Türkiye'nin misyonunda henüz tam olarak somutlanmış değil. Erdoğan'ın ABD ziyareti bu bakımdan 'tarihseldir'. Beyaz Saray'da 'ağır misafir' ağırlama görünümü ve bunu güçlendiren gerekli jestlerden de kaçınılmamış olması bu tarihselliğin kanıtı niteliğindedir. Bu sefer gezinin reklamını yapma işi de yüz kızartıcı bir şekilde diğer medyanın yanında esas olarak İslamcı basına düştü. Ne de olsa devir onların devri, süreçte en fazla onları ön plana çıkarıyor.

Uğur Ziyal'in söylemiyle ziyaretin 'başarı'sının sonuçları esas olarak 6 ay sonra görülecektir! Tezkere kriziyle oluşan 'en derin güven bunalımı' daha bir yıl dolmadan aşılmış, yeni bir sayfa açılmış, ilişkiler yeni bir zeminde tesis edilmiştir. Ne ki, işbirlikçilikte sağlanan 'başarı'nın anlaşılması için 6 ay geçmesine bile gerek kalmadan, Erdoğan'ın daha ABD'de Ortadoğu'ya 'model ülke',

Kafkaslar ve Hazar havzasına açılmada da 'köprü' rolü üstlenme yönlü açıklamaları, açılan yeni sayfanın içeriği kadar, işbirlikçiler açısından başarının ne anlama geldiğini de göstermiştir.

ABD gezisi, siyasal İslam ve Erdoğan hükümetine içeride asker-sivil bürokrasiyle iktidar mücadelesinde avantaj ve meşruiyet sağlaması bakımından da önemlidir. 3 Kasım seçimleri sonrası Özkök'le görüşebilmek için Wolfowitz'den

mektupla yardım isteyen Erdoğan'ın meşruiyeti, ABD nezdinde aramasında şaşılacak bir şey yoktur. Kaldı ki bu sadece Erdoğan'a özgü bir durum da değildir. Kurulan bütün hükümetler, ABD desteğini meşruiyetin ön şartı olarak kabul etmişlerdir. Tezkere krizi sürecinde ABD'nin "gerekli önderlik rolünü oynamadı" diyerek generalleri işaret etmesi, Türkiye ve bölgeye dönük projeleri bakımından 'ılımlı İslam'cı AKP'yi daha rantabl bir araç olarak görmesi, dahası ilişki zeminini geleneksel asker ekseninden AKP eksenine doğru kaydırması; AKP'nin iktidar mücadelesi ve meşruiyetinde çok önemli bir avantaj sağlaması anlamına geliyor.

İslamcı AKP hükümeti ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi'ni (BOP) cansiperane savunuyor. Bunu herhangi bir şekilde gizleme ihtiyacı duymaksızın ifade ediyor, projede rol üstlenmek istiyor, kendi projesi olarak benimsiyor. Konuyla ilgili yazı yazan bütün yazarlar, hükümetin bu projeyi sahiplendiği ve önemli bir aktörü olmayı istediği konusunda hemfikirler. Erdoğan, "BOP kapsamında Diyarbakır'ın Ortadoğu'nun yıldızı" olacağını müjdeliyor. Diyanet İşleri Başkanı Ali Bardakoğlu 'ılımlı İslam' ve 'Türkiye modeli' kapsamında ABD'nin ulusal Güvenlik Konseyi ile görüşmeler yapmaya hazır olduklarını belirtiyor. Yine Erdoğan Cidde'de Arap-İslam toplumuna BOP'u anlatıyor, bu ekseninde 'değişim' çağrısı yapıyor ve kendilerinin proje kapsamında önemli rol üstleneceklerini ifade ediyor. Öncesinde de A. Gül ve Sezer tarafından Tahran ve Malezya konuşmalarında benzer değişim çağrıları yapıyor. E. Edelman yüzlerce İslamcı vakıf ve derneği bir arada tutan Gönüllü Kültür Teşekkülleri ile BOP kapsamında görüşmeler yapıyor, Ankara'da 'Hizbul Tahrir ve Hilafet' toplantıları düzenleniyor vs.

Bütün bunlar Türk burjuva devleti ve siyasal İslamcıların proje kapsamında hazırlanması, rolünün netleştirilmesinde önemli mesafeler kat edildiğini gösteren olgulardır. Kaldı ki bu hazırlık Erdoğan'ın ABD gezisiyle başlayan bir şey de değildir. Daha çok öncelerden ABD'nin "ılımlı İslam" modeli dahilinde AKP'nin "ılımlı İslamcı kimliğinin önemi", deyim uyuşsa cuk oturduğu tespitleri yaygınca yapılmaktaydı. Birkaç ay önce ise ABD'nin İstanbul Büyükelçiliği'nde medyanın etkin yazar ve başyazarlarına "Yeni Osmanlıcılık" üzerine seminer verilmişti. Katılan yazarların kimler olduğu tam netleşmese de önemli bir

kısmını İslamcı cenahta yer alan, geri kalanını da Amerikan misyonerliğinin gönüllü elçisi olan yazarlar olduğu kesindir. Yeni Osmanlıcılık teori ve misyonunun ABD'liler tarafından anlatılmasının tuhaflığı (!) bir tarafa bu seminerin projeyi anlatma ve gündeme taşımada temel bir halka olduğu belirtilmelidir. Yeni Osmanlıcılık Türkiye'nin projeye dahil olma çerçevesidir. Keza yakın dönemde hemen bütün ABD'li yetkililerin "Müslüman, laik, demokrat" kimliği ile "Türkiye modeli"ni övmeleri örnek göstermeleri tesadüf değildir. Gerçi Bush bunu 'cehpe ülkesi' olarak tanımlıyor ya, olsun.

Belirtilenlerden ABD'nin Ortadoğu'yu dönüştürme projesinde 'ılımlı İslamcı' kimliğiyle Türkiye'nin 'model ülke' olarak sürece dahil edileceği, yeni-Osmanlılığı 'Osmanlı misyonu'nun da bu stratejinin Türkiye kapsamının ideolojik-siyasal arka planı olacağı anlaşılıyor. Tabii bu arada 'model'in de biraz değiştirilmesi, daha amaca uygun hale getirilmesi gerekecek. Osmanlı misyonu boyutu, hem Türk burjuva egemen sınıflarının yayılmacı militarist yönelimlerini karşılayan ve kıskırtan özellikleriyle sürece dahil edilmelerini kolaylaştıran, hem de BOP'a angaje olmalarını sağlayan ideolojik şemsiye özelliği taşıyan, ayrıca Osmanlı misyonu, AKP ve egemen sınıflara, Türkiye'nin kendi projesi izlenimi vererek kamuoyunun sahiplenmesi ve iknasında da kolaylık sağlıyor. ABD Türkiye ilişkilerinde oluşturulan bu yeni zeminin ön plana çıkan aktörleri İslamcılardır.

'İlmlı İslam modeli' ve 'Osmanlı misyonu' İslamcı cenahın sürece angaje olmasını sağlayan unsurlardır. Haliyle BOP'un bayraktarlığını yapma misyonunu da siyasal İslamcı basın, medya, yazar ve düşünürleri üstlendi. AKP'nin yarı-resmi yayın organı özelliğindeki Yeni Şafak gazetesi bu rolü tanımlama ve tartışmada en ön planda olanıdır. BOP, "Amerikan'ın yeni projesi ABD'nin Türkiye Merkezli Ortadoğu Planı" haberiyle gazetenin manşetine taşındı. Sonrasında ise başta Y. Şafak yazarları olmak üzere İslamcı bütün basın, yayın organlarında hararetli bir tartışma başladı. Gazetenin manşet haberinde planın üçayağının bulunduğu belirtilmişti. Bunlar;

"Müslüman toplumlarda demokrasinin yaygınlaştırılması,

Serbest piyasa ekonomisinin geliştirilmesi, devlet kontrolündeki kaynakların özel teşebbüslere açılması,

Radikal dini grupların önlenerek, daha ılımlı bir İslam fikrinin yaygınlaştırılması.”

Bu kapsamda diğer şeylerin yanında Türk din adamlarının, imam, vaiz, hatip vs. bölgedeki Müslüman ülkelere gönderilerek, radikal İslama karşı ılımlı İslam'ın taşınması, propagandası ve bu doğrultuda dönüşümün sağlanmasına hizmet edecekleri belirtiliyor. Proje kapsamında gazetenin rahatsızlığını duyduğu tek konu ise, projenin fikir babasının İsrail olması!

“İlimli İslam” olarak tabir edilen, ABD karşıtı olmayan, ABD çıkarlarıyla uyumlu bir İslam projesidir. ABD'ye karşıt konumlanan radikal İslam ve dinamiklerin tasfiyesi hedeflenmektedir. Bunun ‘medeniyetler çatışması’ ırkçı ideolojinin bölge izdüşümü olarak, İslam toplumu içinde bir iç savaş geliştirme projesi olduğu da kolayca anlaşılabilir. ABD’ci ılımlı İslamın İslam coğrafyasındaki misyonerliğini de Türk devleti ve siyasal İslamcılar yapacaktır. AKP’nin İslamcı ideolojisi ve Türkiye’deki siyasal İslamcı güçler, ABD’ci misyoner keklik rolünü üstlenmede adeta biçilmiş kaftandır. Türkiye ‘model ülke’ olarak sunulacak, ‘İslamiyetler demokrasinin uyumlulaştırılmasına’ çalışılacak, din adamları, imamlar, vaizlerle bölge devletlerinin iç işlerine müdahale edilerek misyoner rolü üstlenilecek. Ne için, bölge liberal ekonomiyle küresel emperyalist sisteme entegre olsun, ABD için dikensiz gül bahçesine dönüşün diye. Projenin arkasında İsrail siyonizminin bulunması ise o kadarı da İslamcılar açısından katlanılacak bir şeydir!

İslamcı basında çıkan diğer yazı ve tartışmalara geçmeden önce küçük bir parantez açarak, rol biçme, rol isteme meselesine kısa bir vurgu yapalım. ABD emperyalizminin geliştirdiği projede Türkiye’ye önemli rol biçtiği tartışmasızdır. Fakat bir o kadar tartışmasız olan bir diğer olgu ise, Erdoğan ve hükümetin rol isteme / üstlenmede taşıdığı tarifsiz coşkunluktur. Hatta bu bakımdan teklif yapan, açık çek sunan pozisyonundadırlar. “Köprü rolü üstlenmek istendiği” beyanlatları bunun ifadesidir. İşbirlikçilikle İslamcı AKP kendinden öncekilere rahmet okutmaktadır. Menderes, Özal örnekleriyle kıyaslanacak, hatta daha derin ve kapsamlı bir işbirlikçilik yaklaşımıdır. İşbirlikçi zihniyet Türk burjuva egemen sınıflarının geleneksel tavrıdır. Üstlenilen rolün son derece şaşalı, abartılı sunumu da bu işbirlikçi coşkunlukla ilgilidir.

Türk burjuvazisi kendisini ancak ABD ve diğer emperyalistlerin değişik versiyonlardaki taşeronluğu üzerinden tanımlayabilmektedir.

Biz tekrar konumuza dönelim. BOP kapsamında Y. Şafak ve diğer İslamcı basında çok sayıda yazı yazıldı, yazılmaktadır. Yazıların ortaklaşan özelliği projenin sahiplenilmesi eksenindedir.

ABD işbirlikçiliğini gizlemek için BOP’u yerli malı bir proje haline getirme, böyle sunma gayretkeşliği ön planda tutuluyor. ABD’de nereden çıktı, bu zaten bizim projemizdir, havası egemen. Hatta kısmen ABD emperyalizminin -ve İsrail’inin içinde olmasından rahatsızlanmış izlenimi verilmeye çalışılıyor. İslamcı çevrelerin etkin ve kulağı delik yazarlarından F. Koru’nun “Ne yani, ABD BOP’tan söz etti diye, kendi Ortadoğu projemizden vaz mı geçeceğiz? Bu bizim 20 yıldır savunduğumuz bir projedir” ifadesi bu yönlü yerlileştirme yaklaşımını da özetler niteliktedir.

Burada projeye karşıt yazılar yazan kimi İslamcı yazarların da hakkını teslim etmek gerek. Örneğin, 1. Karagül, gazetenin yayın çizgisine ters, son derece dengeli yazılarla BOP’a karşı çıkmaktadır. Fakat bu ve diğer kimi tekil örnekler (A. Emre vs.) gazetenin ve siyasal İslamcılarının genel çizgisini yansıtmıyor.

İslamcı yazarların ortaklaştıkları ve ön plana çıkardıkları bir diğer payda ise ‘Osmanlı misyonu’. Siyasal İslamcı çevreleri Osmanlı misyonuna/mirasına geleneksel ilgisi biliniyor. 1990’lar sonrasının “Adriyetik’ten Çin Seddi’ne Türk Dünyası” sözleri daha çok milliyetçi kesimlerin sahiplendiği bir proje olmuştur. Osmanlı misyonu/yeni Osmanlılık ise daha çok siyasal İslamcılarının sahiplendiği bir proje oluyor. Türk-İslam ideolojisi, öncelik sıralamasını değiştirirse de, milliyetçi, İslamcı çevrelerin ortak paydasıdır. MHP ve diğer ırkçı/şoven çevrelerin Kürt hassasiyeti nedeniyle güncel olarak ABD’ye karşı kayıt düşseler de, Osmanlı misyonu üzerinden projeye yedeklenmeleri beklenmelidir. Bir farkla, İslamcılarının önceliğini kabullenerek.

Yeni-Osmanlıcı çerçevede ideolojik kılıf özelliğindeki, ağırlıklı olarak nostaljik, fantastik söylemi bir tarafa bırakırsak, projeye İslami reel politik üzerinden ilişkilenenler de vardır. Belirleyici olan da bu tavidir. BOP’la ilgili çok sayıda İslamcı yazarın görüşlerini tek tek incele-

mek gereksizdir. Bunun yerine, İslami reel politiğin ortak yaklaşımını yansıtan Ahmet Taşgetiren'in 19 Şubat tarihli yazısı üzerinden değerlendirme yapmak yeterli olacaktır. Y. Şafak başyazarı A. Taşgetiren İslami çevredeki ağırlı hükümetle de yakın ilişkileri bilinen bir yazardır.

Yazar A. Taşgetiren makalesine "Kanunun bugün ABD tarafından gündeme getiriliyor olması, bizim ilgimizi azaltacak bir unsur değil, aksine belki hem ilgimizi, hem hassasiyetlerimizi yoğunlaştırmamıza yol açacak bir gelişme" şeklinde giriş yaptıktan sonra, "ABD gibi bir süper güç odağı, böyle bir proje ile meşgulse, Türkiye'nin, onun bu işle ilgilenmesini engelleyecek bir konum alması Türkiye açısından gerçekçi bir tutum olmaz" diyerek ABD'nin yanında yer almanın nedenini, zorunluluğunu ifade ediyor. Ne de olsa ABD gibi bir 'süper güç' devrede...

Fakat Taşgetiren'in ABD stratejisine "bütünüyle eklemişmesine" de itirazı var! Bunu hem Türkiye açısından "beklenen, istenen" bir şey olarak görmüyor, hem de daha önemli olarak "bölge insanının ABD politikalarına bakışı açısından tutarlı" görmüyor. İtiraz ve ihtiyat, ABD emperyalizminin politikasına değil, bu politikanın bölgeye nasıl kabul ettirilebileceği üzerinedir. Çünkü ABD'nin bölgeyi "demokratikleştirme" projesini "gündeme getirdiği en olumlu inisiyatif" olarak görüyor. Bu yüzden de "demokrasi ihracı'nın bir 'yeni sömürgecilik biçimi'ne dönüşmesinin veya böyle algılanmasının nasıl önleneyeceği" üzerine yoğunlaştırılması gerektiğini söylüyor. Yani demek istiyor ki, bu proje iyi de, biz bu projeyi bölge insanına nasıl yutturacağız?! Hem de ABD misyoneri gibi görünmeden, yerli malı bir proje olarak nasıl ambalajlayacağız?

Taşgetiren, bu çelişkiyi çözme çabasının daha ilk adımında baltayı taşa vuruyor: O, "ABD ile çatışmayan -çünkü bu projeyi Türkiye'nin taşıması mümkün değildir, o politika reel de değildir ama Türkiye'nin özgün inisiyatifini koruyan bir Büyük Ortadoğu ilişkisi tasavvur edilebilir" diyor. Bizim İslamcıların duyarlılıkları da ilginç, doğrusu. "Süper güçle ilişkileri, bu coğrafyanın çıkarlarına ve sağlıklı gelecek inşasına doğru yönelen bir duyarlılıkla". Duyarlılığın böylesine şapka çıkarmak gerek.

Yazar, projeyi bölge halkına yutturabilme konusunda kendisini henüz ikna edebilmiş değil. Bu yüzden birkaç satır arayla dil yine yaralı dışarı gidiyor. Önce ABD'yi bir kenara bırakarak

"Türkiye'nin Büyük Ortadoğu vizyonu"na vurgu yapıyor. Bu vizyonun ABD ile böyle farklar taşımasının tabii olduğuna değiniyor. Türkiye'nin Büyük Ortadoğu vizyonu söylemi, iç kamuoyunu iknaya ve burjuva egemen kesimlerin iradi birliğini sağlamaya yönelik. Nasrettin Hoca'nın "ya tutarsa" hesabı gibi olması bir tarafa, yazar bir adım sonra tekrar başa, aynı noktaya geliyor. Şöyle diyor; "Bu fark her halükarda korunmalıdır, çünkü bölge insanı nezdinde bu projenin meşruiyeti, 'ABD damgalı' olmamasına bağlıdır. Ne var ki, 'ABD'ye rağmen' niteliğinde bir projeyi hayata geçirmenin güçlüğü de belli. Yani bölgede hiç bir ülke, bu süper güçle boğuşmayı göze alarak bir projeyi inşa etme iktidarında değildir. Bu durumda Amerikan projesi ile yan yana... bir politika inşa etme noktasında gibi görünüyor".

Her şeyden önce İslamcılar açısından ABD emperyalizmi kadir-i mutlak bir güçtür. Onun karşısına çıkılmaz, karşı irade oluşturulamaz. Ancak onun politikasına uyum sağlanabilir, belki bazı çıkarlarda ortaklaştırılabilir. Reel politikacılığın ve çıkarları korumanın tek yolu budur. "Süper güç"ün iradesi karşısında teslimiyetin, onun etkilerine tutunarak menfaatlerini koruma işbirlikçi arsızlığının bundan daha açık bir ifadesi olamadı. Bu işbirlikçiliğin Türkiye misyonu 'ABD damgalı' projeyi, ABD damgalı değil gibi göstermek, yani eşeği boyayarak pazara çıkarmak. Böyle bir misyon 'olmamalı' denilen misyonerlik, taşeronluk, uşaklık, işbirlikçilik adını her ne koyarsanız tam da o değil de nedir? Hadi buna bir tanımda biz ekleyelim; bu tam bir keklik rolüdür. Keklik avcıları, av için keklik kullanırlar. İslamcı AKP, İslamcı yazarlar, imamaları, vaizleri, din adamları vs. ile ABD adına İslam coğrafyasını dize getirecekler, ABD adına terbiye edecekler. Öyle ya ABD kadiri mutlak olduğuna göre, ABD'nin karşısında bir İslamiyet, Müslümanlıkta tasavvur edilemez.

Yazar sonucu da şöyle bağlıyor: "Büyük Ortadoğu gündemi, belki bizim inisiyatifimiz dışında oluştu. Ama ona bigane kalamayız, mümkün olan en kısa zamanda ve en etkin biçimde inisiyatif sağlayacak bir hamlenin içinde olmak zarureti vardır" diyor. Bize de işbirlikçi, uşak ruhlu siyasal İslamcılara size kolay gelsin demek kalıyor.

Taşgetiren'in yazısını fazlasıyla uzattığımızın farkındayız, fakat bu siyasal İslamcıların işbirlikçiliğini göstermek bakımından gerekiydi.

ABD emperyalizmi soğuk savaş döneminde Sovyetleri kuşatma ekseninde ‘yeşil kuşak’ projesiyle siyasal İslam’ı geliştirmiş, siyasal İslamcılarını kullanmıştı. Bin Ladinler, Talibanlar bu politikanın sonucu, ABD’nin İslamcı mücahitleri olarak türediler. Türkiye’deki siyasal İslamcılarının bu bakımlardan kanlı ve kirli sicilleri de biliniyor. Kanlı Pazarlar, Maraş katliamları, Sivas katliamı vs. unutulmuş değil. Kürt ulusal hareketine karşı ‘Hizbullah vahşeti’ ise daha yakın bir örnek, fakat bugün bölgede siyasal İslamcı güçlerin önemli bir kısmı ABD karşıtı bir konumlanmış içerisine girdiler. Dini ideolojiyle de olsa ezilenlerin tepkisini yansıtıyorlar. Irak halkı ABD emperyalizmine karşı direniyor, Filistin halkı İsrail Siyonizm’ine karşı varlık yokluk savaşı sürdürüyor. Bölgede, genel anlamda da İslam coğrafyasında, geniş anlamda ABD emperyalizmine karşı İslami bir direniş yaşanıyor. ABD emperyalizmi İslami terörizm’ söylemiyle ırkçı medeniyetler çatışması düşüncesini arkalayarak, Ortadoğu ve bütün İslam coğrafyasına ‘demokrasi’ adına yıkım, ölüm, açlık ve sefalet dayatıyor. Dahası egemenliğine ve iradesine itaate zorluyor, Müslümanlar arasında iç savaş geliştirilmeye çalışıyor.

Bölgenin Müslüman halkları bütün bunların bilincinde olarak direniyorlar. Türkiye’nin siyasal İslamcılarını açısından ise tarih tekerrürden ibarettir. Yeşil kuşak eksenli uşaklık siyaseti, günümüzde ABD’ci ılımlı İslam rolüyle uşaklığa dönüşüyor. Değişen zaman ve politikalar, baki olan ise ABD işbirlikçisidir.

Siyasal İslam 28 Şubat süreciyle yeniden yapılandırıldı. AKP bu yeniden yapılandırmanın ABD’ci ürünüdür. Geniş anlamda siyasal İslamcı güçler de öyle. Şimdi köprünün altından çok sular geçti. Siyasal İslamcı güçler hükümetler ve rejimin geleneksel yapısı ve asker-sivil bürokrasiyle iktidar mücadelesi sürdürüyorlar. ABD’nin ılımlı İslam projesi bu iktidar mücadelesinde de ABD’nin etkinliğini İslamcı güçler lehine koymasına anlamına geliyor. Bu, İslamcılarının BOP’u coşkunlukla savunmasının temel nedenlerinden de birisidir. Proje yürürlükte olduğu sürece, siyasal İslamcılar kendisini güvencede hissedecekler. Bu arada rejim de ılımlı İslam çizgisinde değişim geçirecek. Projenin taşeronluğu sürecinin bu pozisyonun ikamesi ve yeni-

den üretimini de sağlayacağını hesaplıyorlar. Daha şimdiden çeşitli sonuçlar elde ettikleri de söylenmelidir. Genelkurmay çevrelerinde rejimin laik karakteriyle AKP’nin temsil ettiği İslamcı kimliğin uyumlulaştırılabileceği haberleri bunun sonuçlarındandır.

Yazı kapsamında ABD’nin BOP’le geliştirdiği stratejinin ayrıntısına girmek gereksizdir. Bu ayrı bir yazı konusudur. ABD bölgeyi coğrafi ve siyasi olarak yeniden tanımlayarak, emperyalist stratejisi doğrultusunda biçimlendirmeye çalışıyor. Projenin askeri, ekonomik ve siyasi boyutları vardır. ABD’nin neocon’ları ile, Türkiye’nin siyasal İslamcı ‘condemokrat’ları bu projede hemfikirdirler.

Bölge halkları ve ülkeleri, Türkiye modeli üzerinden taşınacak politikanın ABD çıkarları olduğunun ayırtındadır. Tarihsel olarak da bunun deneyimine sahipler. Politikanın taşeronunun İslamcı kimliği taşıyan güçler olması bölge halklarını aldatamaz. ‘Osmanlı misyonu’nun ise bölge halkları nezdinde beş paralık bir değeri yoktur. Osmanlı misyonunda ancak sömürgeciliği görebilirler. Ayrıca işbirlikçiliğin Başbakanlık Dış Politika Başdanışmanı A. Davutoğlu’nun ifadesiyle ‘çok yönlü ve etkin politika’, ‘küresel aktör olma’ gibi şaşalı, abartılı söylemlere büründürülmesi ise deyim uygunsu komedidir. Türk egemenleri ABD’nin onayı olmadan komşularını ziyarete gidecek bir iradeye bile sahip olmadıklarını gösterdikleri gibi, ‘yüksek politikalarını da ancak ABD kanatları altında ifa edebilirler. Bu yüksek politikacı “Adriyetik’ten Çin Seddi’ne” versiyonunun nasıl sonuçlandığı, Türk işbirlikçiliğinin ne kazandığı, kimin çıkarlarının taşıyıcısı olduğu vs. biliniyor.

Şimdi siyasal İslamcı yazar ve güçlerin, İslamcı AKP hükümetinin yüksek politika katında Büyük Ortadoğu’da Türk misyonundan söz etmeleri de bunun gibidir. Bu politikanın ancak ABD stratejisiyle uyumlu olduğu oranda bir ağırlığının olabileceğinin siyasal İslamcılar da bilincindedir. Siyasal İslamcılar çıkarlarını ABD çıkarlarıyla birleştirmiş durumdadır. Yeni süreçte bu işbirliğini derinleştirerek sürdüreceklerdir. Siyasal İslamcılarının ve hükümetin ABD işbirlikçiliğini, BOP ekseninde kötü ünlü misyonerlik rollerini teşhir etmek temel bir görevdir.

Gençlik Hareketinin Durumu Ve Görevler

Öğrenci Gençlik Hareketinin Genel Seyri

Ankara’da buluşan iki bini aşkın öğrencinin 13 Mart’taki dış dış mücadelesi, dikkatlerin bir kez daha gençlik hareketi üzerinde toplanmasını sağladı. Soruşturma terörüne karşı büyüyen gençlik hareketi, o gün Ankara’nın her köşesini direniş ateşiyle tutuşturdu.

Öğrenci gençlik 2003 yılının ilk yarısında, YÖK’e isyanını ve yeni YÖK yasa tasarısına karşı mücadelesini sürdürmüştü. Aynı dönemde, antiemperyalist öfkeyle hareketlenen üniversite ve liselerden on binlerce öğrenci, Irak’ı emperyalist postallarıyla çığneyen ABD’ye ve Türk burjuva devletinin işbirlikçiliğine karşı mücadelenin başta gelen bir dinamiği olmuştu. Emperyalist işgale karşı mücadeleye kitlesel katılımı, liseli gençliğin kabuğunu parçalamaya başladığını göstermişti. Öğrenci gençliğin politik kitle gösterileri ve boykotlarla gelişen anti emperyalist hareketi, canlılığı ve militanlığıyla öne çıkıyordu.

Üniversitelerin resmi açılış törenlerindeki yaygın protestolar arasında yeni döneme girildi. Komünist gençliğin inisiyatifleriyle ODTÜ’den başlayıp İstanbul Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi’nde süren, Dicle’ye, Çukurova’ya ve Mustafa Kemal Üniversitesi’ne uzanan açılış törenlerindeki devrimci çıkışlar, öğrenci gençlik mücadelesinin yeni dönemde ivme kazanacağını ve daha güçlü çıkışlara gebe olduğunun ilk göstergeleriydi.

Ekim ayında, işbirlikçi AKP hükümetinin emperyalist işgale ortak olmak için yeni bir savaş tezkeresini burjuva parlamento’ya getirmesi karşısında, öğrenci gençliğin antiemperyalist mücadelesi yeniden alevlendi. Onlarca üniversite kampüsünden liselere yayılan emperyalist işgali ve işbirlikçi savaş tezkeresini protesto gösterileri arasında İstanbul ve Ankara’da öğrencilerin anayolları kestikleri militan eylemler ile Çukurova Üniversitesi’ndeki boykot öne çıktı. Mücadelenin motor gücünü komünist gençlik ve devrimci gençlik örgütleri oluşturdu. Eylemlerin yaygınlığı ve militanlığı, öğrenci gençliğin ezilenlerin antiemperyalist mücadelesindeki önemli yerini bir kez daha ortaya koydu.

6 Kasım’da 30 kentte on binden fazla öğrenci YÖK’e, yeni YÖK yasa tasarısına ve emperyalist işgale karşı eylemde bulundu. AKP ve YÖK’te somutlaşan burjuva klikler arası çatışma ortamında, üçüncü taraf YÖK’e karşı güçlü bir çıkış gerçekleştirdi. Alanlar öğrenci gençliğin öfkesine ve mücadele kararlılığına, özerk demokratik üniversite talebinin yakıcılığına tanıklık etti.

6 Kasım eylemlerine damgasını vuran Ankara direnişi, gençlik hareketinin eylem ve mücadele biçimlerindeki gelişimin, militanlaşmanın temel bir basamağı oldu. Komünist gençlik, “3. Kongre ile komünist kitle örgütüne!” şiarını 6 Kasım eylem pratiğinde ete kemiğe büründürmeyi başardı. Ankara YÖK’e İsyen Hareketi’nin toplama

dığı Demokratik Üniversite Konferansı ise, 6 Kasım'dan sonra YÖK'e karşı mücadele kararlılığının korunmasına ve ezilenlerin mücadele birliğinin büyütülmesine anlamlı bir katkıydı.

Öğrenci gençlik hareketinin soluğu, ezilenlerin bütün önemli toplumsal ve politik mücadelelerinde kendini hissettirdi. Aralık ayında hücretecrit terörüne karşı canlanan politik mücadelede öğrenci gençlik temel bir yer tuttu. Öğrenci gençlik, hem üniversite ve liselerdeki protesto gösterileriyle ve hem de genel kitle eylemlerindeki katılımıyla, hücre-tecrit çarpışmasını başlıca bir mücadele gündemi olarak aldı. Bunda, komünist gençliğin ve Gençlik Derneği'nin öncü duruşları belirleyici oldu.

Öğrenci gençliğin bastırılmayan mücadeleleri karşısında ömrünün sonuna yaklaşan ve egemen sınıfların iç dalaşında iyice yıpranan YÖK, Kemal Gürüz ile yola devam edemez duruma gelmişti. "Demokratik ve özgürlükçü" bir makyajın aracı olan Erdoğan Teziç başkanlığında YÖK, faşist rejimin öğrenci gençliğe doğrulttuğu saldırı mızrağının bir kez daha sivri ucu olarak rol aldı. Kürtçe seçmeli ders kampanyasının yarattığı politik sarsıntıya yanıt olarak tırmandırdığı soruşturma terörünün birinci dalgasının ardından, faşist devlet, YÖK ve üniversite rektörlükleri eliyle ikinci soruşturma dalgasını başlattı. Balıkesir'den Çukurova'ya kadar sürmekte olan soruşturma saldırısı, öğrenci gençlik mücadelesini boğmaya yönelik en kapsamlı atağını yaparak hareketin politik merkezi durumundaki İstanbul Üniversitesi'ni kuşatma altına aldı. İstanbul'da soruşturmalara karşı başlayan direniş, kısa sürede yükseköğrenim gençlik hareketinin politik rotasını tayin ederek bütün kentlerde yankı uyandırdı.

Öğrenci gençlik hareketinin gelişimi ve YÖK'e karşı mücadele, bu andan itibaren soruşturma terörüne karşı direniş formuna büründü. Genç komünistlerin başarılı politik müdahalesinin ardından temposu yükselen mücadele, komünist gençliğin ve Gençlik Derneği'nin sürükleyiciliğinde bazı devrimci ve antifaşist gençlik çevrelerinin birlikte karşı koyuş eğilimini güçlendirdi. Protesto gösterileri, basın açıklamaları ve yürütmeyi durdurma davalarını takiben alternatif üniversite açılmasıyla ve açlık grevleriyle mücadele yeni ve daha etkili biçimlere büründü. İstanbul'da başlayan açlık grevi, Adana, Ankara, İzmir, Bursa, Mersin ve son olarak da Balı-

kesir'de yeni mücadele cephelerinin açılmasının startını verdi. İstanbul'da ve özellikle Adana'da soruşturma terörüne karşı mücadelenin politik merkezleri olma rolünü oynayan açlık grevleri ile hareket önemli bir güç topladı. Eskişehir'den Malatya'ya, Zonguldak'tan Amed'e ve Hatay'a kadar bir dizi kentte soruşturmalara karşı eylemlilik süreci gelişti.

Faşist rejimin tırmanan saldırganlığının püskürtülmesi, öğrenci gençlik hareketinin gelişiminin başlıca ihtiyacı olarak şekillendi. Onlarca protesto gösterisi, alternatif üniversite, açlık grevleri ve ilerici aydınların desteği ile güçlü bir toplumsal meşruiyet zemini oluşturuldu, büyük politik yankılar uyandırmaya aday bir mücadelenin yolu açıldı ve gençlik hareketi ciddi bir güç toplamaya başladı. Açlık grevleri, soruşturmalara karşı büyüyen direnişin politik, pratik ve moral üsleri durumuna gelmekteydi. Üstelik YTÜ'de soruşturmanın geri alınması ve İÜ'de beklenenden hafif cezaların çıkması gibi rejimin faşist iradesinde çatlama ifade eden bazı kazanımlar da elde edildi. Fakat tam da bu koşullarda, hareketin merkezi durumundaki İstanbul'da açlık grevinin bitirilmesi, soruşturma terörünün paçavraya çevrilmesi ve buradan alınan güçle öğrenci gençlik hareketinin on binlerin mücadelesine doğru sıçratılması yönünde önemli bir fırsatın kaçırılmasını doğurdu.

Yine de, gücünü ve kararlılığını koruyan öğrenci gençlik hareketi, 13 Mart Ankara direnişiyle bu yılki en önemli politik çıkışını gerçekleştirdi. 6 Kasım Ankara direnişinin ardından İstanbul, Ankara, Adana gibi kentlerdeki yerel eylemlerde de militan duruşunu koruyan öğrenci gençliğin ileri bölükleri, ezilenlerin güçlenen mücadele eğilimi karşısında tırmanan devlet terörüne Ankara'daki merkezi direnişle etkili bir yanıt verdi. 13 Mart eylemi, Komünist Gençliğin eylem hazırlığı ve inisiyatifi, faşist rejimle anladığı dilden konuşulmasını sağladı.

Soruşturma terörünün antifaşist gençlik kitlesinin iradesini kıramaması, yürütülen mücadelelerin bildiği kararlılık ve öğrenci gençliğin istemlerini kazanmak için daha militan ve dışa dış mücadelelere girme zorunluluğunu hissetmesi 13 Mart direnişini hazırladı. Faşist polis güçlerini saatler boyunca çaresiz bırakan sokak çatışmaları, öğrenci gençlik hareketinin güçlü politik karakterini ve ezilenlerin politik savaşımında oynayabileceği ön açıcı rolü bir kez daha

sergiledi. Komünist gençlik 13 Mart'a bakarken, gençlik hareketini hangi yoldan geliştireceğinin verilerini görmektedir.

Mücadele Ve Örgüt Biçimleri

Öğrenci gençlik hareketinin geride kalan kesitinde de basın açıklamaları, protesto gösterileri, politik içerikli şenlikler ve kültür-sanat etkinlikleri, forumlar ve paneller yaygınca kullanılan mücadele ve eylem biçimleriydi.

Hareketin canlılığı yeni ve özgün ya da birkaç yıl sonra ilk kez etkin kullanılan eylem ve mücadele biçimlerini ortaya çıkardı. Yeni mücadele biçimleri arasında öne çıkan İstanbul'da ve sonra da Ankara'da açılan alternatif üniversite oldu. Özellikle ilerici aydınların desteğini almaya elverişli, politik ilgi ve dikkati üzerine çeken, üniversitelerden hoşnutsuz ve arayış halindeki geniş öğrenci kesiminin sempatisini toplayan alternatif üniversite eylemi, aynı zamanda sosyalist bir gelecek tasarımının üniversitesini simgeleyerek gerçek bir alternatif gösterdi öğrenci gençliğe ve ezilenlere.

1995-96 öğrenim yılında komünist gençliğin YTÜ'de sürdürdüğü ve yeni bir gençlik dalgasının ateşleyicisi olan açlık grevinin ardından ilk kez açlık grevi etkili, yaygın ve merkezi bir araç olarak kullanıldı. 48 günlük açlık grevi direnişi deneyimi, komünist gençliğin ilham kaynağı ve cephaneliği oldu. İstanbul ve Adana'daki açlık grevleri mücadelenin politik üsleri ve çekim merkezleri durumuna geldi. Mücadele cephesi açlık grevleri ile diğer kentlere doğru genişledi. Soruşturmalara karşı direnişin gelişiminin odağında duran açlık grevleri geniş bir toplumsal meşruiyet zemini oluşmasına ve öğrenci gençliğin mücadelesine desteğin artmasına hizmet etti. Onlarca demokratik kitle örgütü, yüzlerce öğrenci ve aydın açlık grevlerinin destekçisi oldu. Açlık grevcileri, gerek kendi eylemleriyle gerekse çeşitli miting ve gösterilerde aktif yer alarak mücadelenin politik etki alanını büyüttüler. Özellikle Adana'da bir ay boyunca büyük bir irade ve kararlılıkla sürdürülen açlık grevi tüm şehrin politik gündeminin odağına oturdu, büyük bir çekim gücü yarattı.

Öğrenci gençliğin örgütlü güçleri etkili propandatif eylem biçimlerine de başvurdular. Politik açıdan hedeflenen yerlere kendini zincirleme eylemleri, başbakanlık gibi kurumların girişlerinde gerçekleştirilen görsel protestolar, binalar-

dan -daha önce Greenpeace deneyimlerinde görüldüğü üzere dev pankartların sallandırılması, Avrasya maratonuna politik görsellikle katılım gibi örnekler öğrenci gençlik mücadelesinde görülen önemli propandatif eylemler olarak sıralanabilir. Hedefin, zamanın ve eylem biçiminin doğru belirlendiği durumlarda bu tarzdaki çıkışlar -burjuva medyada yer bulmalarının da yardımıyla geniş yığınların dikkatini istenen soruna yöneltmekte, gündem oluşturarak politik mesaj vermekte, politik etki yaratarak mücadele arzusu uyandırmakta etkili oluyor.

Gençlik hareketinin yaşadığı militanlaşma süreci ilk olarak eylem ve mücadele biçimlerinde görülüyor. İşbirlikçi AKP hükümetinin hazırladığı işgal ortaklığı tezkeresine karşı İstanbul ve Ankara'daki yol kesme eylemleri, 6 Kasım Ankara direnişi, Çukurova Üniversitesindeki işgal biçimleri ve son olarak da 13 Mart direnişi yüzlerin ve giderek binlerin sokak çatışmalarına aktif katılımının gerçekleştiği bir sürece girildiğinin göstergeleridir. Özellikle molotof, sapan, sopa gibi hazırlıklarla girilen 13 Mart'taki kitlesel sokak çatışmaları polisi oldukça zor bir duruma sokarak öğrenci gençliğin moral üstünlüğü almasını ve mücadele kararlılığının güçlenmesini sağladı. Hem geniş öğrenci kesimindeki hem de ezilen yığınlardaki çaresizlik ve zayıflık duygusunu değiştirmenin yolunu açacak umut tohumları serpti. Sokak çatışmalarının yanı sıra özgün işgal biçimleri de gençlik hareketinin hanesine yazılmaya başladı. Çukurova Üniversitesi'nde soruşturma terörüne karşı mücadele sürecinde, soruşturma kurulunun odası komünist gençlik ve Gençlik Derneği tarafından işgal edildi. Yine aynı bileşenlerin üniversite kampüsünde açlık grevi çadırı kurma girişimine polisin saldırması üzerine, bir fakültede barikatların kurulduğu bir direniş ve kilometrelerce süren bir otobüs işgali gerçekleştirildi. İşgal, öğrenci gençlik hareketinin gelişiminde başlıca bir mücadele biçimi ve itilim kaynağı olarak yeniden sahne alacaktır.

ABD'ci işgal tezkeresinin burjuva parlamentoya getirildiği gün Çukurova Üniversitesi'nde, 6 Kasım'da özellikle büyük kentlerdeki bazı üniversitelerde ve KESK'in 11 Aralık grevinde İstanbul'da bir dizi lisede öğrenci gençlik boykot gerçekleştirdi. Aktif eylemlerle güçlendirilen, yüzlerce ve binlerce öğrencinin dahil olduğu boykotlar öğrenci gençlik mücadelesinin

temel bir biçimi olmaya devam ediyor. Kalıpcı ve mükemmeliyetçi yaklaşımlarla arasına kalın sınırlar çeken komünist gençlik, söz konusu boykotları daha büyük mücadelelerin basamağı yapma amacıyla örgütledi. Boykotlarla daha etkili ve kitlesel mücadeleler örgütlemeye girişmek önümüzdeki dönemin de önde gelen bir görevi olacaktır.

Ankara'da Demokratik Üniversite Konferansı öğrencilerin, eğitim emekçilerinin, velilerin ve aydınların katılımıyla yerel olarak toplandı. YÖK'e karşı birleşik demokratik mücadelenin örgütlenmesine ve düzene alternatif bir üniversite projesine dair tartışmalar yürütüldü. Konferans, bu tip araçların etkili kullanımının ezilenlerin birleşik mücadelesinin ve devrimci alternatifinin geliştirilmesine önemli katkılar sağlayabileceğini gösterdi.

Genç komünistlerin önderliğinde toplanan Öğrenci Kadınlar Konferansı yükseköğrenim ve ortaöğrenim gençliğini bir ilkle daha tanıştırdı. Genç kadın dergileri ve fanzinleriyle, duyuru eylemleri ve tartışma toplantılarıyla, yerel konferanslarla ve tebliğlerle hazırlandı Öğrenci Kadınlar Konferansı. Liseli ve üniversiteli genç kadınların özgürlük yürüyüşünü hızlandıran bu çıkış genç kadınların bilinçlerini aydınlatarak, 'geleneksele savaş açma cesaretlerini keskinleştirerek, özgüvenlerini ve inisiyatiflerini güçlendirerek mücadelelerine yeni bir soluk kazandırdı. Öğrenci kadınlar derneği, üniversiteli genç kadın kulübü gibi örgütlenme biçimlerini gündeme taşıdı. Konferansla, kadının kurtuluş mücadelesine öğrenci kadınlar cephesinden tarihsel bir dipnot düşüldü.

Eylül ve Ekim aylarında tezkereye karşı gelişen eylem sürecinde emperyalist işgale karşı öğrenci platformları yeniden boy vermeye başladı. Üniversitelerdeki bu platformlar hem politik gençlik örgütlerinin eylem birliğini sağladı hem de daha geniş bir gençlik kitlesini eylemlerine katmayı başardı. Söz konusu platformlar yaygın eylemlilik sürecinin ardından birçok üniversitede giderek etkinliklerini yitirdiler. Gazi Üniversitesi gibi faşist ablukanın yoğun olduğu ve demokratik kitle örgütlülüğünün bulunmadığı bazı alanlarda, demokratik kitle örgütlenmesi ve antifaşist güç birliği ihtiyacına yanıt verme çabasının ürünü olarak varlıklarını sürdürüyorlar. Emperyalist NATO zirvesine karşı gençliğin kitlesel ve militan direnişini hazırlamanın ve gerçekleştirenin önemli araçları olacaktır emperyalist işgale ve NATO'ya karşı gençlik platformları.

Yükseköğrenim gençliğinin akademik-demokratik kitle örgütü olan öğrenci derneklerinin önemli bir bölümü buldukları alanlarda daha çok yerel sorunlarla ilgili çalışmalar yürüttüler. Mevcut derneklerin gençliğin politik mücadelesi ile ilişkisinin daha güçlü kurulması, önümüzdeki süreçte de NATO'ya karşı gelişecek antiemperyalist gençlik hareketinin içine çekilmeleri mücadelenin büyümesine olduğu gibi derneklerin etkinlik kazanmasına da hizmet edecektir. Üniversitelerin büyük bölümünde ise öğrenci derneklerinin olmayışı yükseköğrenim gençliğinin kitlesel demokratik örgütlenme sorununun yakıcılığını halen sürdürdüğünü gösteriyor. Daha güçlü bir öğrenci gençlik hareketi için devrimci ve antifaşist gençlik örgütlerinin derneklerin kurulup yayılmasına öncülük etme görevi önemini koruyor.

Ortaöğrenim gençliği içinde kendiliğinden bir araya gelme eğilimleri güçleniyor. Bu eğilimler, devrimci müdahalelerle bulunduğu ölçüde LÖB'ler giderek yaygınlık kazanıyor. Merkezi demokratik kitle örgütleri olan DLB'ler, örgütlü oldukları alanlarda liseli gençliğin politik mücadelelere katılımını sağlamada veya paralı eğitime, özelleştirmeye, okulların sermayeye peşkeş çekilmesine, uyuşturucuya karşı eylemlerini geliştirmede belirleyici roller oynuyorlar. Liseli gençliğin taşıdığı büyük potansiyelin harekete dönüşmeye ve saflarından mücadeleye yeni bir akışın yaşanmaya başladığı bugünkü koşullarda, LÖB'lerin yaygınlaştırılmasına ve DLB'lerin her kentte örgütlenmesine duyulan güncel ihtiyaç daha güçlü hissediliyor.

Hareketin Temel Çizgileri Ve Sorunlar

Öğrenci gençlik hareketinin taşıdığı politik karakter, onun güçlü yanını oluşturuyor. Emperyalist savaşa ve işgale karşı harekete geçen, hücretecrit saldırısına tavrı alan, anadilde eğitim isteyen, tırmanan devlet terörüne karşı mücadeleyi büyüten, 1 Mayısla, Newroz'da, 8 Martla eylem alanlarındaki yerini alan öğrenci gençlik kitleleri tüm önemli toplumsal ve politik mücadelelerin temel bir dinamiği durumundadır.

Geride kalan dönem incelendiğinde görülecektir ki, gençlik hareketindeki en önemli gelişim onun politik karakterinde yaşanmıştır. Öğrenci gençlik hareketi antiemperyalist ve antifaşist bir

çizgide ilerlemekte, ezilenlerin mücadelesinde devrimci bir rol oynamaktadır. Öğrenci gençliğin aydınların politik bakımdan en duyarlı bölümünü oluşturmasından doğan bu durum, devrimci ve antifaşist gençlik örgütlerinin hareketin motor gücü olmasının da sonucudur. Söz konusu özellik, öğrenci gençliğin özgürlük ve sosyalizm, toplumsal adalet, toplumsal, ulusal ve cinsel eşitlik uğruna savaşımında taşıdığı büyük potansiyele işaret etmektedir.

Politik karakterindeki bu gelişime rağmen, gençlik hareketi genişleme sancıları çekmektedir. Girilen yerel akademik mücadeleler dahi birçok örnekte faşist terörle yüz yüze kalarak hızla politikleşmekte ve militanlaşmakta, ama bu ilerleme genelde darlaşma ve içe kapanmayla el ele gitmektedir. 2003'ün ilk yarısında Irakla emperyalist savaşa karşı mücadele sürecinde kitlesellik sınırları zorlanmış olsa da henüz aşılamamıştır. Kitleselleşerek ilerleyememesi, onbinlerce öğrencinin eylemliliğine doğru sıçramaması hareketin en önemli sorununu oluşturmaktadır. Faşist devlet terörü, politik gençlik örgütlerinin durumu ve gençliğin demokratik kitle örgütlenmesinin zayıflığı bu duruma yol açan dışsal ve içsel etmenlerdir.

Faşist devlet terörünün tırmanışı soruşturmalara ve tutuklamaların yoğunluğunda kendini gösterdi. Açılan binlerce soruşturma sonucunda yüzlerce öğrencinin uzaklaştırma cezası alınmasını ve onlarcasının üniversitelerden atılmasını artan tutuklamalar izledi. Sivil faşist saldırılar Gazi'den Dokuz Eylül'e, İstanbul ve Bursa'daki liselerden Çanakkale'ye ve Sivas'a uzanan bir yaygınlık kazandı. Polis saldırıları devrimci örgütlerin önderliğinde düzenlenen önemli ve kitlesel eylemlerin değişmezi haline gelmeye, Önder Babat'ın öldürülmesiyle devlet katliamları devreye sokulmaya başladı. Bu faşist terör öncelikle örgütlü devrimci öğrencileri yıldırma, iradelerini kırmayı ve dahası okullardan temizlemeyi hedefliyor. Yürütülen kararlı mücadeleler rejimin bu amaca ulaşmasını engelliyor. Ama aynı zamanda, faşist terör alternatif arayışındaki ve mücadeleye eğilimli çok daha geniş bir öğrenci kesimine gözdağı vermekte, umutsuzluk ve çaresizlik duygusu yaratmakta ve hareketin kitleselleşmesini sınırlandıran bir etkide bulunmaktadır. Tırmanan devlet terörüne karşı kararlı bir mücadele yürütülmesi, soruşturma ve tutuklama saldırısının püskürtülmesi, polis ve

sivil faşistlerin saldırganlığına karşı militan bir duruş sergilenmesi öğrenci gençlik hareketinin kitlesel gelişimi bakımından hayati önem taşımaktadır.

Yükseköğrenim ve ortaöğrenim gençliğinin güçlü demokratik kitle örgütlerinden yoksun oluşu hareketin içsel bir handikapı olmaya devam ediyor. Öğrenci kitlelerinin mücadelesinin işlevli akademik-demokratik örgütlenmelerde birleşerek ilerleyememesi hareketin kitleselleşmesini ve istikrar kazanmasını zorlaştırıyor, çıkışların dönemsel kalmasını getiriyor. Liselerde akademik-demokratik örgütlenmenin yasal bir hak olarak bile tanınmaması ise bu sorunu ağırlaştırıyor.

Üniversitelerde derneklerin, liselerde LÖB'lerin ve DLB'lerin örgütlenmesinde ve işlev kazanmasında gösterilecek öncü irade öğrenci gençlik hareketinin kitleselleşmesini sağlamak için her geçen gün daha fazla aciliyet kazanıyor.

Gençlik hareketinin politik gelişimi, kitleselleşmesi ve sıçramak ilerlemesi politik gençlik örgütlerinin güçleri, iradeleri, çalışma ve mücadele tarzlarıyla yakından ilişkilidir. Devrimci gençlik örgütlerinin önemli bölümünün politik irade zayıflığıyla sakatlanmış olan mücadele tarzları, kendine dönük politika yapma alışkanlıkları, kitlenin duygu, eğilim ve istemlerinden kopuk, içe dönük ve gettocu çalışma tarzları öğrenci gençlik hareketinin gelişim olanaklarının görülüp değerlendirilmesinin önünde engel oluyor. Öğrenci gençlik yığınlarının mücadeleye mesafeli yaklaşmasına neden olan bu durum, iddiasızlaşan ve kendini amaçlaştıran bir varoluş tarzını kronikleştiriyor. Oysa ki, "Hareketin dayandığı sınırları aşması ve kitleselleşerek gelişmesi sorununda mihenk taşı tam da politik öznenin iradesi ve yol açıcılığında somutlaşıyor." (KGÖ 3. Kongre Belgeleri) Komünist gençlik iradesini ve militanlığını, "komünist kitle örgütüne" sıçrama yönünde yaşadığı zihinsel dönüşümle ve bunun çalışma tarzında yarattığı değişimlerle birleştirerek ilerliyor. "Komünist kitle örgütüne" şiarı, gençlik hareketinin kitleselleşerek sıçramasına devrimci müdahale anlamına da geliyor.

Devrimci ve antifaşist gençlik örgütlerinin kurduğu eylem birlikleri, kendi kuvvetlerinin toplamının çok üzerinde bir öğrenci kitlesinin harekete geçmesini sağlıyor. Politik ittifakların gençlik hareketinde tuttuğu önemli yer ortadayken, içsel bir zaaf olarak süregelen parçalılık

hareketi güçten düşüren sonuçlar üretiyor. Bir yandan kendini amaçlaştıran varoluş tarzının keskinleştirdiği grupçuluk ve sekterlik, öte yandan reformizmin parçalayıcı rolü öğrenci gençliğin birleşik mücadelesini ve politik ittifakları köstekliyor.

Öğrenci gençliğin demokratik mücadelelerinin dışında kalan politik çizgisi ve grupçuluğu, TKP'yi gençlik hareketinden tecrit etmiştir. Grupçuluk ve sekterlik, ortak mücadelelerin ve eylem birliklerinin dışında bir yol tutturun Koordinasyon'u da gençlik hareketinden tecrit olmaya doğru götürmektedir. Ankara'da 6 Kasım'da ortak eylem henüz toplanma aşamasındayken, burjuva medyada yer bulma uğruna kendi başına polisle çatışmaya girmesi ve hemen ardından dağılması, Koordinasyon'un hanesine gençlik hareketinin gücünü bölen kötü bir fırsatçılık örneği olarak yazılmıştır.

Parçalılığın bir diğer bölümünü meydana getiren Emek Gençliği'nin -ve yer yer Gençlik İnsiyatifininbaşını çektiği reformcu cenahın politik çizgisinin tipik özelliği taleplerde ve mücadele biçimlerinde en geri olanın savunması, rejimin saldırı menziline girmekten kaçınılmasıdır. Bu tutumları, birçok örnekte devrimci örgütlerin eylemlerden tecrit edilmesi çabalarıyla bütünleşmektedir. İstanbul'da ağırlıklı olarak reformcuların yer aldığı 16 Mart eylemine yaklaşmaya bile gerek görmeyen polis, az sonra devrimci ve yurtsever öğrencilerin eylemine azgınca saldırmıştır. Soruşturmalara karşı mücadelenin tamamen dışında kalan, sivil faşist saldırılara karşı devrimci şiddetin kullanılmasını engellemeye kilitlenen, gençlik eylemlerinde örneğin hücre ve tecrit terörüne karşı politik sloganların yükseltilmesine karşı çıkan, geçen yıllarda gelişen formasyon hakkı için mücadeleden hiçbir ders almayıp bu sene İstanbul'daki kıpırdanmalarda da hukuki mücadelenin önceliğini vazeden bu anlayışlar Koordinasyon'u eleştirmek adına 6 Kasım Ankara direnişini karalama ve Çukurova Üniversitesi'nde kurulan açlık grevi çadırına polisin azgınca saldırmasını çimenlerin üzerinden seyretmekle yetinme şeklinde trajik durumlara da düşmektedirler. Öğrenci gençlik mücadelesinin geride kalan döneminde neredeyse hiçbir çıkışta boy gösteremeyen bu gruplar, kitlelere umut ve mücadele gücü aşılamadıkları gibi parçalayıcı duruşları ile gençlik hareketinin birleşik ve kitlesel gelişimini frenlemektedirler.

Reformizmin parçalayıcı duruşunun bir başka versiyonu ajitasyon ve propaganda yasakçılığında izleniyor. Bu yasakçılık, "Gençlik hareketinin birliği" adına ya da "Geniş öğrenci kitlesi tepki gösterir" bahanesiyle politik örgütlerin eylemlerde kendini ortaya koyuşunu engelleme kararının ateşli savunuculuğunda ifadesini buluyor. "Politik örgütlülüğün ortaya konulması kitleleri ürkütür" görüşünü rehber edinerek eylemlerini "üniversite öğrencileri" adı altında yapmayı alışkanlık haline getiren bu kesimler kitlelere örgütsüzlük bilinci taşımakta, faşist terörün hedefi haline gelmemeyi amaç edinmekte, eylemlerde devrimci örgütlerin etkisizleştirilmesi için her şeyi yapmaktadırlar.

Tespitleriyle, politika ve çalışma tarzıyla, ortak mücadelelerdeki savunularıyla DGH da, gençlik hareketi içindeki reformist ve pasifist çizgiye eklenilen bir rotada ilerlemektedir. Devlet terörü tırmandıkça ve mücadele daha militan biçimlere büründükçe yalpalamalar da ortaya çıkmaktadır. Soruşturmalara karşı mücadele sürecinde Adana'da açlık grevi daha büyük bir irade ve kararlılık gerektirdiğinde sürecin giderek dışına yuvarlanan, militan mücadele biçimleri karşısında nutku tutulan, 13 Mart'ta çatışmaya girilmesini engellemeye çalışan Ekim Gençliği'nin duruşu bunun tipik örneğidir.

Öğrenci gençlik hareketinin bir boyutunu da Kürt gençliğinin mücadelesi oluşturuyor. 10-17 Kasım anadilde eğitim haftası etkinlikleri, Kürtçe eğitim için eylemler, Halepçe katliamının yıldönümündeki protestolar, bir dizi üniversiteye de yayılan görkemli Newroz gösterileri Kürt gençliğinin mücadelecilik kimliğini, dinamizmini ve potansiyelini bir kez daha gösterdi. Ancak BA-GEH'in genelde reformcu gençlik çevreleriyle birlikte hareket etmesi ve öğrenci gençliğin önemli mücadelelerinin dışında kalması, söz konusu mücadele dinamiğinin ve potansiyelinin gençlik hareketine güç katmasına engel oluyor.

Bu parçalanmışlık tablosuna karşın özellikle soruşturmalara karşı mücadele, gençlik hareketi içinden bir birleşme eğiliminin filiz sürmesine olanak sundu. Komünist gençliğin ve Gençlik Derneği'nin merkezinde durduğu kararlı ve birlikte mücadele eğilimi, diğer bazı politik gençlik gruplarını da çevresinde toplayarak öğrenci gençlik hareketinin bu dönem gelişen bir yanını ortaya çıkardı. Nitekim 13 Mart direnişi de, tip-

kı 6 Kasım direnişisi gibi, bu birleşik ve kararlı mücadele çizgisinin ürünü olarak gerçekleşti. Gençlik hareketinin dayandığı sınırları aşarak sıçrayabilmesi için ısrarla geliştirilmesi gereken temel bir yöndür bu.

Ezilenlerin Birleşik Mücadelesi Ve Gençlik Hareketi

Aydınların politik bakımdan en duyarlı bölümü olan öğrenci gençlik ezilenlerin tüm mücadelelerinde yer almalı ve en önde dövüşme cesaretini göstermelidir. Gençliğin bu yöndeki her ileri atılışı ezilenlerin birleşik devrimci mücadelesinin büyütülmesinin kaldıracı olacaktır. Komünist gençliğin önderliğinde İstanbul liseli gençliğinin, KESK'in 11 Aralık grevine boykotlar ve eylemlerle katılımı yürünecek yolu işaretleyen bir örnektir.

YÖK'e ya da soruşturmalara karşı mücadele sadece gençliğin sorunu değildir; işçi sınıfı ve emekçiler için de temel bir mücadele gündemidir. Öğrenci gençliğin karşı karşıya kaldığı saldırılar ve talepleri ezilenlerin eylemliliğinin konusu olmadıkça, gençlik hareketinin gelişim zemini önemli bir zayıflık taşır. Dahası, sosyalizm için ezilenlerin bütün mücadelelerine önderlik etmesi gereken işçi sınıfının devrimci sınıf bilinci sakatlanmış halde kalır.

Soruşturmalara karşı mücadelede özellikle alternatif üniversite ile aydınların ve demokratik kitle örgütlerinin desteğinin alınması geride kalan dönemin önemli bir kazanımıydı. Ancak EğitimSen merkezinin ve birçok şube yönetiminin kayıtsızlıkları, açlık grevlerinin ve 13 Mart'ın dışında kalmaları öğrenci gençliğin birleşik mücadele isteğinin karşılık bulmasını zayıflattı. Reformist gençlik grupları öğrenci gençlik mücadelesinin içinde parçalayıcı bir duruş sergilerken, aynı reformist grupların Eğitim-Sen yönetimlerinde hakim olan güçleri, bu kayıtsızlıklarıyla gençlik hareketini dıştan sınırlamaya kalkıştılar. Oysa ki bu anlayış ve tarz, sadece ezilenlerin birleşik mücadelesini büyütme engel olmakla kalmamakta, aynı zamanda KESK'in ve Eğitim-Sen'in sendikal sorunlar için dahi mücadele gücünü kırmakta ve emekçi memur hareketini zayıflatmaktadır.

Öğrenci gençlik Eğitim-Sen'in düzenlemeye hazırlandığı Demokratik Eğitim Kurultayı'na güçlü bir katılım sağlayarak tabandan ortak mücadele kanallarının inşa edilmesine ve eğitim emekçileriyle birleşik mücadelenin geliştirilmesine elverişli olanakları değerlendirebilir. İşçilerin ve emekçilerin grev ve eylemlerinde "İşyerlerinde, eğitimde, sağlıkta özelleştirmeye son!", "KYTK'na ve yeni YÖK yasasına hayır!" gibi şiarlarla yer almak da birleşik mücadele gücünü büyütme hizmet eden anlamlı adımlar olacaktır.

ESP, YÖK'e karşı mücadelede ve 6 Kasım'da, soruşturmalara karşı direnişte, alternatif üniversitede ve açlık grevlerinde aktif bir rol oynayarak birleşik mücadele pratiğinin öncüsü olduğunu gösterdi. Tüm bu mücadelelerin içinde yer alarak ve kendi kuvvetleriyle de eylemler örgütleyerek öğrenci gençlik hareketine güç vermenin yanı sıra işçi sınıfının ve ezilen milyonların devrimci bilincini ve eylemliliğini geliştirmenin adımlarını attı. Ezilenlerin devrimci öncüsünün politik mücadele tarzını ete kemiğe büründürdü.

Özgürlüğü Ve Onuru Savunmak İçin

Komünist gençlik, geride kalan süreçte öğrenci gençlik hareketinin her anında ve adımında kalın izler bıraktı. Seçim çalışmalarında biriktirdiği moral, deneyim, özgüven ve irade onun yeni atımının mayası olacak. Mücadele sahnesine çıkan Sosyalist Gençlik Dernekleri ile gençliğin sosyalist soluğu büyük bir güç kazanacak. "Komünist kitle örgütüne" dönüşüm, birleşik ve kitlesel bir devrimci gençlik hareketinin gelişimine önderlik etme pratiğinde izlenecek.

Öğrenci gençlik hareketinin gelişim parolası berraklaşıyor: "Boykot, işgal, direniş!" Şimdi hedefte emperyalist haydutların İstanbul'daki NATO zirvesi var. Öğrenci gençlik mücadelesi Irak halkının, Filistin halkının, Afganistan halkının ve yerkürenin her yanında emperyalist barbarlığa boyun eğmeyerek mücadele eden ezilenlerin gücüne güç katacak. Gençlik, bu toprakları NATO için cehenneme çevirecek olan halklarımızın öncü savaşçı bölümü olarak dövüşecek, özgürlüğünü ve onurunu savunacak.

Irak'ta Direniş

Irak Komünist Partisi (Merkez Komite)'nin Viyana'da yapılan Irak direniş konulu gösteriye sunduğu makale, 17 Ocak 2004

Irak'ta Durum

Yoldaşlar! Arkadaşlar!

Bağdat düştüğünde, üzüntü dolu kalplerimizle ağladık. Biz Iraklılar, antik çağdan beri üzüntü içindeyiz ve hep üzüntü doluyuz. Ancak acımız, aslanların acısı. Ve aslanlar yaşadıkları acı ya da yaraları her ne olursa olsun asla doğalarını değiştirmez. Muhtemelen Tanrı da bizleri bu nedenle Bağdat'ın Anglo-Siyonist işgalinin acısıyla sınıyor. Bağdat işgal edildi ve biz ağladık. Gözyaşı döktük. Fakat acımız artık had safhaya ulaştı ve kuşaklar boyu hatırlanacak saldırıda yer almak için ortaya çıkan Shanar'ın aslanları gibi üzüntüyü bir kenara bıraktık. Bu saldırı sonucunda, düşman yenildiğinde, tüm dünya rahat bir nefes alacak ve bu gün güçsüz görünen "Tanrım, dünya ne güzel bir hale geldi" diyerek dünyayı yönetecek.

Sizin de bildiğiniz gibi 1970-1980'ler boyunca Irak rejimi Amerika ile ittifak halindeydi. Bu nedenle ABD ona kimyasal silah dahil, her türlü askeri güç sağladı. 30 devletin 1990'da Irak'a karşı tepki almasından önce Irak başkanı ve ABD başkanı Carter, Reagan ve Bush arasında bağlantıyı sağlayan Rumsfeld ve Dick Cheney'di. Cheney'in şirketleri Irak'ı zehirli gaz teknolojisi ile donattı. Bu nedenle, günümüz Amerikan yönetimi Saddam Hüseyin'i mahkemeye çıkarmadan önce -tabi mahkemeye çıkarırsabeyanatlarını değiştirmeye karar verdi.

1990'da Amerikan yönetimi Saddam Hüseyin'in kendilerine karşı ayaklandığına karar verdi ve Irak'ın Kuveyt'i işgal girişimini mazeret

olarak kullandı. Çoğu Amerika'nın masasındaki kırıntılardan kâr kapmaya çalışan 30 devletin ordularını harekete geçirdi. Böylece ABD uluslararası ilişkilerde aşağıdakilerle karakterize edilen yeni bir çağın başlangıcını ilan etti;

Güç mantığının diyalog mantığının karşısındaki egemenliği, ya da Amerika'nın söylediği gibi "önleyici savaş". Birleşmiş Milletler, Amerikan kontrolünün dışına çıktığı an yetkilerini kaybediyor. Amerika her istediğini elde etmek isteyen -ki bu sizin kelleniz de olabilirşimarık bir çocuk haline geldi ve özellikle durumu kendi lehine çevirip "özür dilerim" diyene kadar sizin hiçbir şekilde hesap sorma ya da yargılama hakkınız yok.

Tüm insanlara karşı bir devletin -"İsrail" kayıtsız korunması.

"Anti-semitizm", "terörizm", "fundamentalizm", "kültürler çatışması", vb. gülünç iddiaların yayılması.

Özet olarak şu söylenebilir ki; ABD insanlığın uygarlık gelişimi süresince edindiği hukuk ve normlarını inkar ederek dünyayı ilkel kurallarla yönetilen cangıl haline getirdi.

Kendisine karşı gelen ülkelere karşı güç ve tehdit kullanma mantığı üzerine kurulu Amerikan politikası, Irak'a 13 yıl boyunca 2 milyon çocuk ve yaşlı insanın ölümüne neden olan ambargoyu dayattı. Düzinelerce kanser vakası ve biçim bozukluğu hala görülüyor ve tüketilen uranyum toprakta kaldığı sürece de görülmeye devam edecek. Herkesin bilmesi gerekir ki, ambargo Irak'a sahip olduğu kitle imha silahları yüzün-

den uygulanmadı, ambargonun nedeni (Irak'ın) bunları (kimyasal silahları) imha etmesi ve Amerika'nın söyleminin tersine bunları kullanmaktan sakınmasıydı. Bu gerçek tüm dünyada Saddam'ın Guantanamo yerine The Hague'de yargılanması ile açıklığa kavuşacaktır!

Ambargo süresince Amerika ve fino köpeği İngiltere askeri güçleri Irak işgali için hazırlandı. Birleşmiş Milletler silah denetçilerinin Irak'ın kitle imha silahlarına sahip olmadığı açıklamasına rağmen, Irak'ın açıklamalarına rağmen, en yırtıcı, insan düşmanı kapitalist ve gizli dünyanın efendilerinin öğrencisi Richard Butler; açıklamalarında yer alanlar üzerinden Irak'lı çocukların öldürülmesinin kudurmuş avukatı rolünü üstlendi. Her durumda efendilerinin emrine amade idi ve saldırının genel hatlarının belirlenmesinde görev aldı. Dünya halklarının tepkisini, neredeyse tüm ülkelerde yapılan milyonlarca gösteriyi göz ardı ederek, Birleşmiş Milletlerin savaşı istemeyen kararını unutarak Amerika Irak'ı işgal etti. Birkaç tane hain yarıdakçının söylediklerine bakarak, Irak'lıların onları çiçekler ve pophohlamalarla karşılayacağını sandılar.

Saldırının ilk günlerinde, saldırganlar Iraklıların kendi anayurtlarını savunma amaçlı muazzam direnişiyi karşılaştı; hem ülkenin güneyinde, hem de Bağdat eteklerindeki askeri hava üssünde, ki burada birkaç saat içinde çoğu öldüresiye dövülen 900 işgalci öldü. Bu direniş karşısında Amerikan saldırganlar Iraklı askerleri öldürmek için zehirli gaz kullandı ve (Iraklı) askerlerin geri kalanı asıl savaşta, gerilla savaşında yer almak için geri çekildi. İşgalciler ancak bu koşullar içinde Bağdat'a girebildi. Bush'un askeri operasyonların son bulduğu açıklamasının ve işgalin ardından şu anki durum nedir? Bugün işsizlik aşırı boyutlara ulaştı. Yoksulluk halkın %70'inden fazlasını etkiliyor. Enflasyon aşırı boyutlara vardı. Temel ihtiyaçlarda kıtlık var, hatta petrolün yurdu olmasına rağmen petrolde de kıtlık var. Kaos toplumsal yapıda yarıklar oluşturdu ve hırsızlar, kadın tacirleri ve beyaz köle tacirleri gittikçe artıyor, bakire ve bakire olmayan kadınlar için arz ve talep piyasasına göre fiyatlar oluştu. Geçmişte, Amerika'nın "Irak halkını özgürleştirmek" istediği "diktatör" Saddam Huseyin'in yönetiminde sadece siyasetle uğraşan insanların korkmak için gerekçeleri vardı. Fakat bugün, "özgürlük"(!!!) diye nite-

lendirilen durumda sadece siyasetçiler değil, yaşayan herkes, özellikle kadınlar korku içinde. Kadınlar kaçırılma ve beyaz köle piyasasında satılma korkusuyla sokağa çıkmaya cesaret edemiyor. Bilginiz olması için, yaşa bağlı olarak bakire kadının fiyatı 400\$, bakire olmayanın fiyatı 200\$.

Durum bu. Ve bildiğimiz üzere uluslararası anlaşmalara göre güvenliği sağlamak işgalcinin sorumluluğu. Fakat işgalci güçler, Irak ordusunun dağıtılmasının ardından kendini bile korumaktan aciz. Bu arada kendilerine "Yönetim Konseyi" adını veren az miktarda hesapsız oportünist, işgalcilerin kışının dibinde oturuyor ve methiyeler düzüyor, istenilen zamanda işkence ediyor, yağmalıyor, rüşvet alıyor, kayırmacılık yapıyor ve efendilerinin himayesinde makam ticareti yapıyor. Son 5 ay içinde "Yönetim Konseyi" olarak nitelendirilenler arasında el değiştiren rüşvet 4 milyar doları aştı.

Amerikalılar uluslararası hukuku ve Irak halkını ihlal ederek geldi. İşgalci olarak geldiler. Ülkemizi işgal ettiler. Bilim ve eğitim kuramlarımızı, altyapımızı ve günümüz Irak devleti tarihi boyunca kurduğumuz her şeyi yıktılar. İnsanlarımızın sahip olduğu sosyal ve kültürel kazanımlarını yıktılar. Bugün bizleri yüzyıllar öncesine sürüklediler ve kontrolü sağlamak için sürüklemeye devam edecekler. Geldiler ve ülkemizi işgal ettiler ve şimdi de kurdukları çürümüş Konseyle, dert ve eziyetle işgalin faturasını ödetiyorlar. Şimdiye kadar Irak, ABD'ye 180 milyar dolar -savaşın dolaysız faturasıborçlanmış durumda. Bizlere tayin ettiklerine ek olarak bugünden Tanrı bizleri özgürleştirene kadar bu tutar ayda 10 milyar dolar. Bu ikisine de faiz oranını eklemeyi unutmuyorlar ve ayrıca Birinci Körfez Savaşı için İran'a 100 milyar dolar tazminat ödeme de ekleniyor. Yaşananlardan haberdar olmak için; Halliburton Şirketi bir gecelik komisyon ücreti olarak Condaleezza Rice'a Umm Qasr limanı ve Diyala Köprüsünün yeniden inşası ihalesini almalarına yardımcı olması için 25 milyon dolar ödedi. Halliburton'un - Bush, Rumsfeld ve Cheney'in büyük hisse sahibi olduğu şirket niteliği hakkında verilecek en güzel örnek Diyala Köprüsü'nün inşası için yapılan açık arttırma hikayesidir. Bir grup Irak şirketi yeniden inşa için 300 000 dolar maliyet teklif etti. Ancak Halliburton ihaleyi 53 milyon dolar maliyetle Amerikan şirketine verdi!!

Nüfus kayıt büroları, gayri menkul ofisleri, top-
rak kiralama büroları, vergi büroları, dini bağış
yapılan ofisler (awqaf), eğitim departmanları
gibi savaş ya da silahla hiçbir alakası olmayan
kuramların yıkılması da Amerika'nın yaptıkları-
na örnektir. Neden yıkıldıklarını ya da yakıl-
dıklarını hiç kimse bilmiyor. Bunlar sanki Ame-
rika'nın Babilon istilasının öcünü almak, he-
saplaşmak için yaptığı bir intikamdı.

Tüm bu yaşananlardan sonra, bizler, sizler ve
tüm dünya Amerika'nın Irak'ı işgal etmek, böl-
genin doğal kaynaklarını yönetmek ve bu saye-
de tüm dünyayı kontrol etmek ve dünya halkla-
rını boyunduruk altına almak amacı taşıdığını
gördü. Başka bir deyişle, Amerika dünyayı yö-
netmek, hepimizi egemenliği altına almak için
Iraklıların kanını döküyor.

Bu durumda hiç kimse donuk bir ışıktan fazlası-
nı göremiyor, ne bugün ne de yüzyıl sonrası
için. Bu plana göre Irak halkı bir dilim ekmek
için birbirini katletmek durumunda. Bunlar üle-
rinden Irak halkının silahlı mücadeleye başvur-
mak dışında bir umudu olamaz. Bizim için kut-
sal olan bir şeyin; anayurdun işgaliyle karşı kar-
şıya olduğumuzu söylemek de cabası. Saygınlı-
ğımıza ve onurumuza tecavüze karşı karşıya
olduğumuzu söylemek de cabası.

Direnış bu nedenlerle başladı.

Irak Direniş Nedir, Ve Neler Hedefliyor?

Direnış ne istiyor? Basit bir şekilde ifade etme-
ye çalışırsak, işgalcileri kovmak istiyor. İşgalci-
leri şu veya bu şekilde, ya tabut içinde ya da
tabut taşıyarak Irak'tan kovmak. Tabut taşıyarak
gönderilmek Amerikan birliklerinin tercihi, ay-
nen annelerinin, eşlerinin, çocuklarının olduğu
gibi, Amerikalılar ve İngilizler, ve tüm dünya
insanlarının da. Bu ne kadar çabuk olursa o ka-
dar iyi, çünkü kimse askerlerin Bush ve Rums-
feld'in ya da Halliburton şirketinin uğrunda
ölmesini istemiyor.

Direnışin görevi ve meşru hedefleri:

Düşman işgalcinin Irak'ın zenginliklerini özel-
likle petrol kaynaklarını sömürmesine engel
olmak. Ne bir ihraç ne de bir yararlanma/ kul-
lanma söz konusu olabilir. Direnişin vurduğu
petrol boru hatları dış dünyaya açılanlar, ülke
içindeki boru hatları değil. Benzin ve yakıt kıtlı-
ğını yaratan işgalcilerdir, petrolü alıyor, Irak-
Kuveyt ya da Irak-Suudi Arabistan sınırında

gemilere yüklüyor, sonra da Kuveyt ve Suudi
Arabistan'dan getirilmiş gibi Irak'ta satmaya
çalışıyorlar.

İşgalin Halliburton ya da benzer şirketlerle
imzalanan iş anlaşmalarından kâr elde etmesi-
ni engellemek. Bu şirketler için çalışan müte-
ahhitler ve uzmanlar Direnişin meşru hedefle-
ridir.

İşgalcilerle işbirliği yapan ya da yaptıklarıyla
işgalcilere kazanç yaratan her Iraklı Direnişin
meşru hedefidir. Bununla "Yönetim Konseyi"ni,
bakanlarını, ve hatta işgal kuvvetlerine eşlik
eden çevirmenleri kastediyoruz.

İşgal ordusu, malzemeleri, ve hizmette bulana-
cak her ne ve her kimse, teknik uzmanlar, sivil
ya da sivil olmayan işçiler de Direnişin doğru-
dan hedefleridir.

Irak Direnişinin askeri alanı Irak'ın bilinen
ülke sınırlarıdır. Bu nedenle işgal kuvvetlerinin
Iraklı yarıdakçıları ve işbirlikçileri Direniş'in
daimi hedefidir. İşgal birlikleri, ordusu ve sivil
yardımcıları sadece Irak sınırları içerisinde
hedef durumundadır, Irak sınırı dışına, sadece
1 metre bile olsa, çıkan her işgalci asker artık
askeri bir hedef değildir. Ona karşı verilecek
mücadele sadece genel mücadelenin, kolonya-
lizm ve emperyalizme karşı verilecek mücade-
lenin bir parçasıdır. Aynen bugün Avrupa'da
verilen düşüncelerin ve kuramların barışçıl
mücadelesidir.

Direnışin yaptıklarına bakacak olursak; 2003 1
Mayıs'ından, askeri hareketin bittiği deklaras-
yonundan sonra işgalin toplam kayıpları 3,245
asker öldürüldü, 3,434'ü yaralandı, 1,011 araç,
55 demiryolu aracı, 55 helikopter, 4 taşıma uça-
ğı, 3 F-16 uçağı, 5 askeri bot, tahrip edildi, 83
petrol hattı harap edildi, 98 askeri kampa saldırı
düzenlendi. Düşman bu kayıplar hakkında ses-
siz kalmayı sürdürüyor. Bunlar Direnişin hedef-
leridir ve bunlara düzenlenen saldırılar askeri
operasyonlardır. Bunlar Irak'ta işgal kuvvetleri-
nin himayesinde çalışmayı planlayan şirketlere
de bir uyarı niteliğindedir. Bu aynı zamanda
Irak'a asker göndermeyi düşünen ülkeler için de
uyarıdır. Irak Direniş bu konuda uyarı yayınladı
ve dolayısıyla olası sonuçlara karşı vicdanı ra-
hattır. Bundan sonra, Halliburton şirketi, Bush
ya da Rumsfeld'in uğrunda ölmek isteyen varsa
buyursun!

Irak Direnişisi Kimlerden Oluşuyor?

Tüm Irak halkı.

Aynı zamanda solun, özgürlükçülerin yanı sıra Baas Partisi'nin, Selefi İslamcılarının önemli bir varlığı söz konusu.

Baas

Baas bugün için Direnişin yaklaşık %30'luk bölümünü oluşturuyor. Baas doğrudan Saddam Hüseyin'in yönetimindeydi. Şüphe yok ki Saddam Hüseyin, muhalefeti merhametsizce baskı altında tutan katı bir diktatördü. Yönetimi süresince adi ve hiçbir işe yaramayan insanlar önemli görevler aldı. Bunlar affedilebilecek ya da göz ardı edilebilecek şeyler değil. Fakat diğer taraftan 1990'dan beri Saddam Hüseyin Amerika karşısında doğru tutum aldı. Saldırı süresince olduğu gibi işgal sonrası da Irak savunması için muharebeler yönetti, son muharebe 30 saat sürdü ve değişik kesimlerinden 260 civarında düşman öldürüldü ve düzinelercesinin araçları tahrip edildi. Düşman onu narkotik gaz kullanana dek yakalayamadı ve ancak bundan sonra onu canlı yakalayabildi. Küçük düşürmek, hüsrana uğratmak ve Direnişin moral bozukluğuna uğraması için tüm dünyaya bu durumda takdim ettiler. Gerçekte ne o ne bahsettikleri "yuva", ne de meyveleri temmuzda olgunlaşan hurma ağacı arasında bağlantı var. Kendine geldiğinde, Bremer ve Myers'ın kayıtsız söyledikleri üzere "o tehditler savuruyor ve soruşturma ile işbirliğine yanaşmıyor"du.

Saddam Hüseyin'in sağlam ve doğru tutumu ki savaş öncesi hataları bir kenara atılmasa da, itibarını arttırdı.

Saddam yakalandığı ana dek özgürlük hareketinin önemli bir parçasıydı. O bir Iraklı ve Irak, geçmişte yaptıkları için hesap sorma hakkı olan, kanun ve yasalara sahip tek ülkedir. Saddam ve yönetimi, rejimi süresince yapılanlar doğrudan Irak'ın sorunlarıdır. Bunların hiçbiri Irak'ın işgali için gerekçe olamaz. Diğer bir deyişle Irak sadece Saddam Hüseyin değildir, Saddam Hüseyin'in devrilmesinin alternatifi de işgal değildir.

Baas'ın Direnişteki varlığı, Baas'ın yeniden iktidara gelmesi demek değildir ve olmayacaktır. Genel olarak, işgalden kurtuluş yeniden tek partiye dönülmesini getirmeyecek, bunun bir anlamı yok, ne gerekli ne de birileri bunu istiyor. Baas'ın iktidara dönüşü savaşçıların ve

yurtsever politik aktörlerin amacı değil. Temel amaç özgürlüğün kazanılması.

Direnişin önemli bir bölümünü yöneten Baas üyeleri var, fakat bu iktidara geri dönmek için değil, işgali ortadan kaldırmak için. Gerçek bu. Ve şehit olan savaşçılar bunun göstergesi. Şehitler ne istiyordu? Onlar da iktidarı almak mı istiyordu? Bu "iktidara gelme" bu dünyada mı yoksa ahirette mi olacak?

İslamcılar

Bu bağlamda Irak Komünist Partisi (cadre) ateizmden vazgeçtiğini açıklamış, Yaratıcı'nın varlığını kabul etmiş durumda. Bunun Kuran, Yeni Ahit, Tevrat'la bir alakası yok. Bu tamamen Marksizmin yasalarından elde ettiğimiz, ulaştığımız bir inanç.

Irak ulusal Direnişinde İslam önemli ve muazam bir rol oynuyor. Şiiler ve Suniler var, ve ayrıca Selefiler. Selefiler genelde dinin buyruklarını yerine getirme ve Sallafın (Müslümanlığın ilk jenerasyonu) düşüncelerini ve eğitim kriterleri konusunda -ilk jenerasyondan ve koşullarından çağlar uzaklığında olmaya aldırılmayarak en köktendinci.

Fakat Selefilerin düşünceleri bugüne kadar anlaşılmamıştı. Geldiklerimizden farklılaştı. Eğer 20 yy'ın son yıllardaki durumu üzerine, dinsel kaygıların sakalınızı nasıl uzatacağınız, türbanı nasıl bağlayacağınız, aptesi nasıl alacağınız ve aptes için nelerin gerekli olduğu vb. üzerine sınırlı olduğu (ya da bazılarının bunlarla sınırlı tutmak istediği) koşullar üzerine konuşuyor olsaydık durum aynı olabilirdi. Bunlar İslam dinine Soğuk Savaş süresince verilen bir rol ve tek rol; dünya emperyalizminin müttefiki olmak çerçevesinde anlamlıydı. Görevleri Komünizme karşı olası en şiddetli mücadeleleri, ulusal kurtuluş mücadeleleri vermektir, ki böylece, kazandıkları durumda camilerine geri çekilip sonsuza dek siyasetten uzak kalacaklardı.

Usame Bin Ladin deneyimi, bugün tank olduğumuz eylemleri, kendilerine Selefi diyenler, ve bizlerin Selefi olarak tanımladıkları ile gerçekte Selefilerin neyi amaçladıkları genel öngörüsüyle çelişiyor. Bunun yerine günümüzde gelecekteki çatışmalarda önemli bir oynayacak yeni bir Selefi terimi ve düşüncesi oluştu. Bu yeni kavram kafalarımızda Selefiler hakkında oluşmuş tüm saçmalıkları da süpürdü.

Bugün Selefi hareketinin emperyalizme karşı mücadelede öncü konumda olduğunu görüyoruz. Emperyalizmin özü hakkında en esaslı anlayış sahibi olanlar onlar. Emperyalizme karşı en iyi örgütlenmeye sahip ve dünya çapında emperyalizm karşıtı hareketler arasında en tehlikeli onlar. Onlar cihad savaşçıları ve dolayısıyla kendini feda etme ruhundan etkileniyor. Düşmanla savaşta, emperyalizmin planlarını ve hilelerini engellemekle savaş alanı planlarında yeni bir boyuta taşıyor, ilham veriyor. Açık olan şu ki, Selefilere zeki cihad simaları var. Ve dünya çapında Selefilere sebep olan Amerikadır, ki bunun en önemli kanıtı Usame bin Ladin'dir.

Amerikalılar Şakil Usama'nın bir kahraman ve militan bir özgürlük savaşçısı olduğunu söylediler. Fakat bu ancak Sovyetler Birliği'ne karşı savaşırken geçerliydi. Şimdi kendi ülkesinin ve insanların haklarını talep ederken bir terörist haline geldi. Herkesin bilgisi olması için, Amerika'da ki 11 Eylül saldırıları terörizm olarak nitelendirilemez çünkü Amerika ve al-Qa'dah, ne Birleşmiş Milletler ne de başka birisi karşı çıktı, karşılıklı olarak zaten savaş ilan etmişlerdi. Hiroşima ve Nagazaki'den, fakir Afgan halkının üzerine yağın bombalardan de anlaşılabilir üzere, Amerika dikkat çekici bir biçimde ne sivillere ne de üst yapı kuramlarına karşı saygılı, tepkiler sonucu sadece "özür dilerim" kelimesi telaffuz ediyor. İtalya'da ya da başka yerlerde yaşananları da yeniden inceleyebiliriz. Sınırlar içine yapılan vuruşlar ve hedef alman şehirler Amerikan pratiğidir. Eğer bu yaşananlara Usame bin Ladin neden olduysa bu sadece misillemeden kaynaklıdır, başka bir şey değil.

Diğer bir bakış açısından, biz Komünistler doğaldır emperyalizmin karşısındayız. Buna karşı kararlı düşmanlığımız var. Bizler bunu ölüm-kalım mücadelesi olarak görüyoruz. Bu çok temel bir argümana dayanıyor, bizler dünyada baskı altında tutulanların adyız, onlar adına konuşuyoruz, özgürlük ve barış isteyen insanlar adına her türlü köleliğe ve sömürüye karşıyız ve mücadele ediyoruz. Çok açık bir gerçek var ki, bizim temel düşmanımız insanları köleleştiren ve sömüren, topraklarını işgal eden, kanlarını emen herkeştir. İnsanları sömüren, ülkelerini işgal eden, kanlarını emen emperyalizmdir — Amerika ve İsraildirve onların arkasında ya da yanında duranlardır. Yani bizim temel düşma-

nımız emperyalizm ve siyonizmdir, ve bizler onların mezar kazıcılarıyız. Onlar bize karşı savaşıyor ve biz de onlara karşı. Burada ne bir dinlence, gevşeklik ne de bir arada var oluş söz konusu olabilir, eğer doğru olan bizsek, ve baskı altında tutulan insanlığı temsil ettiğimizi söylüyorsak.

Bundan başka, Amerika bizi tek tercihle; ya kendisi ya da insanlar, karşı karşıya bıraktı. Amerika Irak'ın uluslararası terörizmle mücadele konusunda bir savaş alanı olduğunu söylemekte tereddüt etmiyor. Kendisine karşı direnen, isteklerine uymayan herkesi yok edilmesi gereken terörist olarak nitelendirmekten kaçınmıyor. Selefilere ne kadar iyi örgütlü olduklarını, cihad ahlak sisteminin ne kadar şiddetli, savaş alanı planlarının ne kadar ciddi olduklarını bildiklerinden emperyalistler tüm enerjilerini özellikle karşı propaganda ve psikolojik savaş tekniklerini enformasyon devrimini gerçekleştiren dünyada onlarla savaşmakta harcıyor. Bu noktaya dikkat etmeliyiz; özellikle Amerika hainleri, komünizmden Moskova'nın - buyrukları veren buyruklarını onaylamak dışında hiçbir şey anlamayanları Komünizmin ilkelereinden ayırdıktan sonra. Bugün bu hainler bir zamanlar Moskova'yı yaptıkları gibi Washington'u büyük bir aşkla savunuyor. Eğer emin olmak isteyen varsa rasgele hainlerden birini seçebilir, okuyucu Hamid Majid haininin yazını Abu Righal'da Washington kelimesinin yerine Moskova kelimesini kullandığında ve şunu görür ki, hiçbir değişiklik yok.

Özetle, bizler, Selefilere ve laikler Irak'ın özgürlüğü için kutsal bir ittifakla bağlıyız. Bu bizi bir araya getiren şey. Ve aramızdaki farklılıklar bizi ayıramaz. Bunun üstünde tek bir şey bizleri farklılaştırıyor, hepimizin güncel golü kazandıktan sonrası için ayrı vizyonları var, ki şimdilik güncel hedef Irak'ın, Filistin'in, Afganistan'ın özgürlüğü. Birimizin hedefi diğerinin hedefinden farklı değil. Gerçeği söylemek gerekirse bu Kabaah gibi bir çok farklı yollardan ulaşılabilir. Selefilere duruşuna uygun olarak "benim düşüncem doğru ama hatalar içeriyor olabilir, ve rakibimin düşüncesi yanlış ama doğrular içerebilir."

Daha açık ve kesin olmak için "biz dindar insanlar, Selefilere ve Selefi olmayanlar, Baasçılar, Arap milliyetçileri, Komünistler ve yurtseverler, etnik yapıya ya da mezheplere, Iraklı olan ya da olmayan ayrımlarına aldırılmayarak birleştik.

Bizler kutsal bir ittifak etrafında birleştik. Bizim düşmanımız tektir, ve bu da emperyalizm ve onun evladı Siyonizmdir. Güncel hedefimiz Irak'ın, Filistin'in, Afganistan'ın özgürlüğüdür.”

Bu temelde Irak ulusal Direnişi “terörist”, “anti-semitik” vb. saçma nitelendirmelerinden korkmuyor ve kimse de korkmamalı. Eğer Anglo-siyonist emperyalizm dünyayı istediği gibi yaşamasına ve kendi ilişkilerini belirlemesine izin verseydi, terörizm ortaya çıkmayacaktı ya da hiç kimsenin buna ihtiyacı olmayacaktı. Bu durumda insanlar başka bir temelde, birlikte yaşama, sevgi ve barış, kesinlikle aralarındaki ilişkilere kendileri karar verecekti. Uygur, laik, demokratik olarak bildiğiniz Avrupa, Avrupa halklarının toprakları üzerindeki Amerikan üslerinin farkına varması ve kaldırılmasını ya da sayılarının azaltılmasını istediği durumda, Amerika tarafından Saddam Hüseyin ve Usame bin Ladin'in nitelendirdiği gibi “terörist” ve “uygarlık düşmanı” olarak nitelenecek.

Sonuç olarak, Irak topraklarında dünyanın kaderi ya da en azından Üçüncü Dünya'nın kaderi çiziliyor. Eğer Irak Direnişi kazanırsa, Amerikan zorbalığı sonsuza dek son bulacak. Fakat eğer Amerika kazanırsa, dünyada barış ve özgürlük umudu kalmayacak, ve Üçüncü dünya halklarının özgürlük umudu son bulacak. Bu durumda baskı, adaletsizlik ve sürekli kölelik bir avuç kapitalist kan emici tarafından egemen kılınacak. Bu kesinlikle siz, asil vatandaşları , da bekleyen bir olasılık ve Irak halkı ile birlikte davalarında tavır almaya ve işgalcilere karşı mücadele etmek için zorlayacak bir durum!

Yaşasın özgür Irak!

İşgalcilere ölüm!

Yaşasın Amerikan üsleri, Amerikan himayesi ve politikalarından, arınmış Avrupa!

Yaşasın halklar!

Yaşasın dünya barışı!

Ortadoğu Halklarının Federatif Birliği

Tekelci kapitalizmin uluslararasılaşmasının öne geçtiği günümüz koşullarında, halkların birliği temel sorunlardan biri olmaya devam ediyor.

Hatta, ekonomik-toplumsal koşullar bugün dünya halklarını birleştirmeye daha çok elverişli. Birliğe elverişli maddi temel, sorunu başlı başına öne çıkarırken, kapitalist-emperyalist sistemin politik-askeri tahakkümü, halkları özgürlükten yoksun bırakması, dahası, burjuvazilerin halkları milliyetçi boğazlaşmalara sürüklemeleri, sorunun önemini artıran diğer bir temel neden olduğu gibi, soruna ilişkin proletaryanın devrimci hareketinin programatik çözümler üretmesini de acil kılmaktadır. Ayrıca, geçen 90'lı yıllar boyunca, tekelci uluslararasılaşmanın hızlanması, burjuva liberal ideologlarca, emperyalist tekelci ekonomik, siyasi çıkarlar yönünde "birliği" haklı kılmanın, bu yolla emperyalizme toplumsal dayanak yaratmanın aracı yapıldı. Etkili de oldu.. Bu nedenle de sorunu ele almak güncel ve önemlidir...

Sorun tarihsel açıdan evrensel bir sorun olduğu gibi, politik açıdan dünya çapında yaygındır. Özellikle, emperyalist hegemonya ve paylaşım çatışmasının yoğunlaştığı bölgelerde çözümü acil hale gelmiştir. Bu durum, sorunu bölgemiz halkları için ele alır ve çözüm üretirken, dünya çapında soruna devrimci çözüm perspektifiyle bölgesel çözümün ufkunu çizmemizi gerektiriyor, öyle de yapacağız.

Kapitalizm Halkları Ulusal Düşmanlık Bataklığına Götürür

Kapitalizm, tarihsel süreç boyunca halkları ulusal düşmanlıklar bataklığına sürüklemiş, halkları tüketen trajik katliamlara, on milyonların katledildiği emperyalist yeniden paylaşım savaşlarına, bölgesel gerici savaşlara yol açmakla kalmamış, halkları şoven şartlanma içine sokarak, birliğinin önüne yeni ideolojik-siyasi engeller dikmiştir.

Ulus ve ulusal gelişme kapitalizmin şafağıyla ortaya çıktı. Ve burjuvazi henüz devrimci rol oynarken bile, ulusal gelişmenin önderliğini, ulusal pazara başka burjuvaziler karşısında rakipsiz hakim olmak amacıyla yaptı. Bu onun sömürücü sınıfsal karakterinin kaçınılmaz sonucudur. Bunun doğal devamı olarak da, kendi ulusundan emekçi ve işçileri ulusal düşmanlık şartlanmasıyla kendi arkasına bağlamaya girişti. İşçi hareketi gelişip onun sınıf egemenliği için tehlikeli olmaya başladıkça da, ulusal düşmanlık şartlanmasını tırmandırdı. Nitekim, aşırı milliyetçiliği tanımlayan şovenizm, Fransız devrimiyle siyasi iktidarı ele geçirip egemen olan burjuvazinin Napolyon'la Avrupa'da yayılma döneminde, Napolyon ordusundaki aşırı milliyetçi bir isimden, burjuvazinin aşırı milliyetçiliğini tanımlamak için kavramlaştırılmıştır.

Kapitalizmin tekelci aşaması emperyalizm döneminde burjuvazi gericilemiş, buna bağlı ola-

rak emperyalist savaş kışkırtıcılığının, işçi emekçi devrimlerini bastırmanın başlıca bir yöntemi olarak ulusal düşmanlıkları, şovenizmi kullanmıştır. Emperyalist dönemde burjuvaziler, dünya hegemonyası için, iki kez dünya çapında emperyalist paylaşım savaşına girişmiş, kendi ulusundan işçi sınıfını rakip emperyaliste karşı savaş-tırmak için şovenizm zehriyle şartlandırmış ve sınıf kardeşini kırmaya, ezilen uluslardan halkları sömürgeleştirmeye seferber etmiştir. İşbirlikçi burjuvaziler de kendi sınıf çıkarları ve emperyalist efendilerinin sömürgeci çıkarları için halkları birbirine kırdırılmış ve sürekli ulusal düşmanlık ve sınır gerginlikleri politikası izlemişlerdir.

Bölge Ülkeleri Burjuvazisi Şovenizmi Geliştirdi

Ortadoğu, emperyalist rekabet ve paylaşım savaşının yoğunlaştığı bölge olarak, emperyalistler ve yerel burjuvaziler tarafından ulusal düşmanlıkların tırmandırıldığı, sürekli ve güncel tutulduğu bir alandır. İsrail-Arap düşmanlığı başta olmak üzere, Türk-Arap, Fars-Arap, Türk-Kürt, Arap-Kürt, Fars-Kürt, Fars-Azeri ulusal güvensizlikleri ve düşmanlıkları sürmektedir.

Yüzyılım başında İngiliz ve kısmen de Fransız emperyalist sömürgeciliği, Arap uluslaşmasını önlemiş, Arapları İngiliz sömürgeciliği altında şeyhlerin kukla yöneticiliğinde krallık ve emirliklere bölmüş, Filistin’de 2.emperyalist paylaşım savaşı sonrası ABD emperyalizmiyle birlikte emperyalizm kuklası siyonist İsrail devletini kurmuştur. İsrail siyonist devletinin yarım yüzyılı aşkın süredir, ABD emperyalizminin savaş makinası rolünü oynayarak sürdürdüğü Filistin işgali ve yol açtığı savaşlar, Arap-İsrail ulusal düşmanlığını İsrail halkıyla Arap halkları arasında kanlı bir güvensizliğin oluşmasına yol açmıştır. Emperyalist sömürgecilik, kukla emirlik ve krallıklar aracılığıyla Arap halkları arasında da güvensizliğe yol açmış, hatta Şii ve Sünni çelişkisini sürdürerek bu güvensizliği bir başka boyutuyla büyütmüş, devamında bazı Arap ülkelerindeki burjuva milliyetçi rejimlerin kurulması da Arap halkları arasındaki güvensizliği tek tek Arap ülkeleri çapında burjuva grup çıkarları nedeniyle sürdürmüştür. Irak Baas rejimi örneğinde görüldüğü gibi, özellikle Kürt halkına karşı katliamlarıyla, Irak’ta yaşayan halklar arasında düşmanlık geliştirmiş, güvensizliği büyütülmüştür.

1991 ve 2003 emperyalist saldırı ve işgalde ABD’nin, Kürt burjuva ulusal hareketini işgalin zaferinde dayanak yapma politikası Arap halkının Kürt halkına güvensizliğinin doğmasına yol açmış ve güvensizliği büyüten yeni bir faktör olmuştur.

İran Şahlık rejimini emperyalist tahakküm kendi egemenliğinin dayanağı yaparak, Fars burjuva-feodal egemen sınıflarının İran’daki ezilen uluslar üzerinde ilhakının sürmesini sağlamış ve Fars burjuvazisinin sömürgeci politikasını desteklemiştir. Böylece İran’da değişik uluslardan halkların ve proletaryanın ulusal güvensizliklerini canlı tutmuş, 1940’lı yıllarda ve daha öncesinde, Azeri, Kürt Mahabat ve Gilan demokratik ulusal devletlerinin katliamla bastırılması örneklerinde görüldüğü gibi kanlı bir güvensizliğin tırmanmasına yol açmış, destek vermiştir. Politik İslamcı iktidarın, şovenist kanlı saldırganlığı bu güvensizliği sürdürmüştür. ABD emperyalizminin bugün gerek Türk burjuvazisini İran’a saldırtma politikası ve gerekse ezilensömürge ulusların burjuva ulusal hareketleri, İran’da egemenliği ele geçirme politikasının aracı yapma hesapları söz konusu güvensizliği büyüten yeni bir faktördür.

Geçmiş dönemde, Osmanlı ve İran imparatorluklarının Arap, Kürt ve diğer halkları ilhak altında tutmuş olmaları, ezilen ulusların halkları açısından, Türk ve Fars halkına güvensizlik duymalarına ve bugünkü güvensizliğin büyümesinde tarihsel sürecin yarattığı bir etken rolü oynamaktadır.

Ortadoğu’dan biraz kuzeye çıkıldığında, Ermeni halkının yaşadığı katliamlar,

Türk ulusuna bir güvensizlik duymanın aracı olarak bugün de Ermeni halkının hafızasında yaşamaya devam etmekte, yanı sıra Ekim devrimi öncesi Kafkasya’da Rus çarlık emperyalizminin, Osmanlı otokrasisinin ve yerel feodal gericilerin kışkırttığı boğazlaşmalar ve günümüzde bu bölgede yerel burjuvazilerin tutuşturduğu Ermeni-Azeri savaşı, Rus emperyalizminin Çeçenya’daki katliamları, bölge işçi sınıfı ve halklarının ulusal güvensizliğini yaratmış ve büyütülmüştür. Balkanlar için de benzer şeylere vurgu yapılabilir, yapmalıyız.

Bütün bu tarihsel ve güncel olaylar, bölgede halkların güvensizliğinin doruk noktada olmasına yol açmış ve proletaryanın önüne bu güven-

sizlik ve düşmanlıklara son vermek devrimci görevini koymuştur.

Halkların Birliğini Devrim Ve Proleter Enternasyonalizmi Gerçekleştirir

Tekelci kapitalizmin bugünkü uluslararasılaşma düzeyi, emperyalizm çağıyla oluşan halkların birliğinin maddi temelini daha çok geliştirmiştir. Emeğin toplumsallaşması ve uluslararasılaşmasının bugün vardığı düzey, değişik uluslardan proletaryaya, sosyalizmi ulusal özgürlük ve gönüllü birlik temeli üzerinde, birlikte inşa etmek olanağını fazlasıyla sunmaktadır.

Nitelik olarak enternasyonalist tek sınıf olan proletarya, ulusal ve ülkesel sınırları esas alarak devrimin zaferini sağlayabilse de, bölgesel ve uluslar arası devrimci etkenin, devrimde dolaysız yedek olan bu etkenin, devrimin kesin zaferindeki rolünün arttığını bilince çıkarmalı ve maddi koşulları daha çok elverişli hale gelen bölge uluslarından kardeş işçi sınıflarıyla birlikte sosyalizmin inşasına girişmelidir.

Maddi koşulları artan proleter birliğin, emperyalist saldırıya karşı muzaffer devrimlerin kesin zaferinin, bölgemiz halkları arasında sömürücü sınıfların yarattığı güvensizliği gidermenin, halklar arasında gönüllü birlik ve kardeşliğinin tek yolu, bölge uluslarının halk devrimlerine proleter önderlik yoluyla, Ortadoğu Halklarının Demokratik ve Sosyalist Federasyonu'nu gerçekleştirmektir. Federasyon birliğin biçimlerinden elbette yalnızca biridir. Ancak, Sovyet devrimi deneyinin gösterdiği gibi, halkların birliğinin gerçekleşmiş en ileri biçimidir, bu nedenle de halklar yeni ve daha ileri bir biçim yaratınca ya değin sovyetik tipte federatif cumhuriyetler birliği en ileri biçim olarak ülkemiz ve bölge ülkeleri proleter ve emekçi sınıfları tarafından öngörülmeli ve devrimlerin zaferleriyle uygulanmaya konmalıdır. Bugün artan bölgesel devrim olanakları bu programatik hedefi bölge uluslarından proletaryanın benimsemesini daha fazla koştulamakta ve maddi ve siyasal koşulları açısından proletaryanın bu hedefine varmasını geçmişe oranla kolaylaştırmaktadır.

Halkların ulusal düşmanlık ve güvensizliğini yaratan tarihsel ve güncel egemen emperyalist ve yerel burjuva sınıflar olduğuna göre, bu birlik, ancak söz konusu burjuva egemenlikleri yıkacak devrimlerle gerçekleşebilir. Yanı sıra,

küçük burjuva ulusalcı hareketler, yerel sömürgeci-ilhakçı sınıflara, emperyalistlere karşı devrimci zaferler kazansalar da, sonuçta burjuva ulusalcılığının dar çemberini yıkıp halkların kardeşçe birliğini, birliğin ekonomik maddi temeli olan sosyalist sistemi gerçekleştiremeyeceklerdir. Birliği sağlamanın önkoşulu, devrimlerde proletaryanın önderliği ele geçirmesidir. Muzaffer devrimlerin önderliğini yapacak olan bölge uluslarından proletarya, halkların demokratik federatif birliği yolundan, sosyalizme ve sosyalist federatif birliğe ilerlemeli, tarihsel ekonomik-siyasi-kültürel farkları karşılıksız yardımla giderme yolunu tutmalıdır... Tarihte, bu birliği, Sovyet proletaryası gerçekleştirdi... Ayrıca, emperyalist ülkelerin ve yerel burjuvazilerin halkları milliyetçi çatışma bataklığına düşürdükleri Balkan ülkeleri için, Komintern ve Komintern'in Balkan ulusları komünist partileri, federatif birlik programını benimsediler. Antifaşist devrimlerin büyük zaferi, Yunanistan hariç bu ülkelerin tümünde Halk iktidarlarının kurulmasına, Federasyonun gerçekleştirilmesine olanak sağladı. Nitekim zaferden hemen sonra 1946-47 yıllarında federasyon görüşmeleri yapıldı. Ancak Tito revizyonizminin kurulacak Balkan federasyonuna hakim olma hesapları halkların federasyonunun gerçekleşmesini önledi.* SB'den sonra Balkanlarda da halkların federatif birliği gerçekleşseydi dünya tarihine ikinci gönüllü ve özgür bir birlik daha eklenecek ve tarihin sonraki sürecinde, bugünden baktığımızda yirminci yüzyılın ikinci yarısında halk devrimlerin zaferine daha etkili örnekler olarak halkların gönüllü ve özgür birliklerini teşvik edecekti. Balkan halkları sonraki on yılları kardeşlik içinde geçirdiyse de bu tarihsel gelişmenin gerçekleşmemesi, dünya halklarını tartıştığımız konuda güçlenmiş örneklerden mahrum bıraktı. Güneydoğu Asya uluslarının aynı dönemde devrimlerinin gerçekleşmesi de benzer bir olanağı yarattı. Ancak Maocu revizyonizmden kaynaklanan milliyetçiliğin Çin-Vietnam sınır gerginliğine yol açması, Vietnam'ın Kamboçya'yı işgal ederek kendi yandaşı kliği iktidara getirmesi, milliyetçi çatışmalardı. Ve dünya halklarının birliği duygularını sarsıcı rol oynadı.

Günümüzde, dünya ve bölge komünist partileri, Lenin Stalin önderliğinde halklar hapishanesi Çarlığı ve devamındaki burjuva hükümeti yıkarak gerçekleştirdikleri halkların özgür birliğinden öğrenmeli. Komintern'in programatik görü-

şünü kararlıca yükseltmelidir. Devrimlere rağmen yaşanan küçük burjuva milliyetçiliklerinin yol açtığı çatışmalardan ve tarihi fırsatları heba etmesinden ders almalıdır. Bu nedenle daha şimdiden komünist partiler ve halkların devrimci örgütlenmeleri arasında kardeşçe birlikler kurmalı, devrimlerin ve devrimci dayanışmaların örs ve çekici içinde halkların güvenini sağlamlaştırmalıdır.

Bölgesel Emperyalist Bloklar Ve Halklarda Geçici Yanılgı

Emperyalistler, 90'lı yıllar boyunca, 'çağdaş uluslararası koşullar yaratma', 'bölgesel uluslararası bloklar yoluyla ekonomik gelişme sağlamak' söylemiyle, halkları küçümsemeyecek bir yanılsama içine soktular. Bu işte özellikle, devrimci ve sol reformizmden ABD'ciliğe ve AB'ciliğe dönmüş olan aydınların ve küçük burjuva reformistlerinin hamaratlığı önemli bir rol oynadı....

Bugün özellikle emperyalizmin lideri ABD'nin dünya hegemonyasını elinde tutmak için faşist Bush çetesi yönetiminde uyguladığı dizginlenmemiş saldırganlık, bu yanılsamayı Latin Amerika'dan Ortadoğu'ya uzanan geniş halklar nezdinde yerle bir etti. Bazı Balkan halkları aynı yanılsamaya en çok düşen halklardı. ABD himayeci sömürgeciliğinin ulusal özgürlük getirmediğini onlar da göreceklerdir. Benzer yanılgıyı bugün Güney Kürt halkı da yaşıyor ama çok geçmeden kendi deneyimiyle yanılgısın görmeye başlayacaktır.

ABD'nin kurduğu bölgesel birlik NAFTA (olası genişletme politikasıyla FFTA), Meksika halkına yoksulluktan başka bir şey getirmediği gibi, burjuva yöneticileri eliyle, kardeş Latin Amerika halklarına karşı ABD'nin siyasi-askeri suçlarına Meksika halklarının elini de bulaştıracaktır. Latin Amerika halkları, daha şimdiden NAFTA'nın,

ABD'nin emperyalist dünya egemenliği için güçlenmesinin aracı olduğunu, halklara toplumsal yıkımdan başka bir şey getirmediğini kavradılar. İşbirlikçi oligarşilere ve ABD emperyalizmine karşı peş peşe halk ayaklanmalarına başvuruyorlar. Ayrıca bunun, ABD emperyalizmiyle işbirlikçi oligarşiler arasındaki ekonomik entegrasyonu daha da ilerleterek, oligarşilerin korunması için, ABD'nin devasa askeripoliye gücüyle kendi ülkelerine ve halk ayaklan-

malarına müdahale etmesinin temelini güçlendirdiği bir gerçektir ve son beş yılın deneyleriyle, Venezüella ve Haiti'deki ABD'ci darbeler ve Plan Kolombiya, Küba'ya saldırı planlarıyla pratikte de doğrulanmaktadır.

Dünya halklarını yanılsamaya iten asıl emperyalist bloklaşma örneği Avrupa Birliği'dir. Burjuva demokrasisi paradigmasıyla, dünya çapında demokrasi örneği propagandası yapılarak çekici kılınan bu birlik, gerçekte Almanya ve Fransa emperyalist devletlerinin, dünya çapındaki emperyalist hegemonya rekabetinde ekonomik-siyasi-askeri dayanağıdır. ABD'nin, AB'yi içten bölme politikasının nedeni de bu gerçektir.

Ekonomik mali alanda, neoliberal ekonomik politikaları temel alan AB, işçi sınıfı ve emekçi halklara sömürüyü ağırlaştıran ve yeni sömürge ülke halklarına toplumsal yıkım getirdiği halde, özellikle ikinciler için yanılsamalı biçimde, yaşam koşullarını iyileştireceği beklentisi yaratmaya devam etmektedir. Bu, burjuva demokrasisi getireceği beklentisiyle birleşerek, özellikle halklar ve ezilen ulus ve inançtan halklar üzerinde daha etkili beklentiye dönüşmektedir. Bölgemiz açısından, AB, bölgenin egemen emperyalisti ABD'yle rekabette, Irak işgali ve Filistin sorunundaki muhalefeti nedeniyle, halklarımız üzerindeki yanılsamasını daha etkili kılmaktadır. Ancak, AB'nin emperyalist niteliği ve ekonomik siyasi gerçekleri, bu bloklaşma-birliğin, Alman ve Fransız emperyalistlerinin dünya emperyalist egemenliği için dayanağı olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Bu gerçekler, AB'nin olası konfederal birliğinin gerçekte halklar açısından demokratik bir birlik olmayacağını apaçık biçimde göstermektedir. Lenin'in geçen yüzyılın başında Avrupa Birleşik Devletleri sorunu tartışılırken ortaya attığı 'ya gerçekleşemez veya gerçekleşirse emperyalist olur' tezi bugün doğrulanmaktadır.

Latin Amerika'dan, Arap ülkelerine, Güneydoğu Asya'dan Afrika'ya değin kurulan daha gevşek birlikler ise, bu ülkelerin egemen burjuvazilerinin ekonomik-siyasi ilişkilerini düzenleyen ve içlerinden en gelişkin burjuvazilerin çıkar etkinliğini sağlayan araçlardır. Ve daha çok da bölgesel bakımdan en gelişkin burjuvazilerin efendisi emperyalistlerin bölgesel egemenliğinin aracı olmaktadır. İkinci emperyalist paylaşım savaşı öncesi SEATO, CENTO, ASEAN gibi bölgesel birliklere benzer rolü bugün de Latin

Amerika Ülkeleri Birliği, MERCOSUR, D-8, Arap Birliği, İslam Kalkınma Konferansı, vb gibi birlikler oynamaktadır.

BDT, Şanghay Beşlisi gibi Rusya ve Çin'in bölgesel egemenlik için rekabet aracı olan daha zayıf birliklerin emperyalist niteliği ise tartışmasız açıktır.

Emperyalist dünyanın, özellikle günümüzdeki gerçekleri, kurulacak bölgesel "enternasyonal" federasyonların, burjuvazilerin iktidarları, sürdüğü müddetçe, kaçınılmaz olarak gerici nitelikte olacağını, bölgesel güçlü burjuvazilerin etkinlik aracı ve bu yolla da bağlandıkları emperyalistlerin egemenlik aracı olacağını kanıtlamaktadır. Geçici olarak halklar arasında - burjuvazilerinin çıkar ortaklığı nedeniyle çatışmaları engellese de bu niteliği ve rolü kapitalizmin ekonomik gerçekleri, burjuvazilerin ve emperyalist sistemin siyasi-askeri gerçeklerinin kaçınılmaz sonucudur. Hatta Rusya örneğinde görüldüğü gibi sosyalist dönemde kurulan federasyonlar kapitalist restorasyondan sonra kaçınılmaz olarak güçlü burjuvazinin egemenlik aracı olmakta ya da emperyalist güç ilişkilerine göre söz konusu uluslararasıdaki oluşan yeni burjuva ilişkiler yeniden şekillenmektedir.

Hiçbir burjuva ve küçük burjuva reformist yarılsama bunu değiştiremez.

İki Ortadoğu Federasyonu Tezi İki Karşıt Sonuç

Marksist-leninist komünistlerin kongre kararlarında benimsediği ve günlük mücadelede ajitasyonunu yoğunlaştırdıkları Ortadoğu Halklarının Demokratik Federatif Birliği, bölge halklarının devrimlerinin kesin zaferiyle, proleter ve emekçi iktidarların özgür ve gönüllü birliğine dayanmaktadır.

Dahası, burjuvazilerin iktidarı yıkılmadan, proleter ve emekçi iktidarların kesin zaferi gerçekleşmeden, halkların enternasyonal birliklerinin kurulamayacağı teorik temelinde dayanmaktadır.

Öcalan'ın, İmralı sürecinde ortaya attığı ve bugün Kongra-Gel tarafından savunulan Ortadoğu Demokratik Federasyonu ise, bölge ülkelerinin burjuva demokrasisi rejimlerine geçişi ile kurulacak bir federasyonu öngörmektedir. Bu pragmatik görüş, burjuva iktidarların, burjuva demokrasisi rejimleri altında kuracağı bir fede-

rasyonu önermektedir. Bölge ülkelerinin burjuva demokrasisi rejimlerine geçtiklerini varsayalım. Olası o koşullarda da burjuva iktidarlar ya daha edilgen de olsa milliyetçi nitelikleri nedeniyle böylesi bir federasyonu kurmayacak, halklar arasında bugünkü düzeyde olmasa da milliyetçi gerginlik politikası uygulayacaklar. (Burjuva demokratik bir parti olan İsrail İşçi Partisi'nin Filistin ulusuna karşı izlediği sömürgeci politika, burjuva demokratik İspanya Sosyalist Partisi'nin özerk Bask ülkesi halkına karşı izlediği politika, Irak, Suriye Baas partilerinin izlediği rekabet politikası bunun yeterli kanıtlarıdır.) Ya da varsayalım ki halkların mücadelesinin baskısıyla böylesi bir federasyonu gerçekleştirmek zorunda kalsınlar. O taktirde kurulacak burjuva demokratik federasyon gelişkin burjuvazilerin etkinliğinin ve efendisi emperyalist gücün bölge egemenliğinin aracı olmaktan öte bir rol oynamayacaktır. Federasyonu söz konusu ettiğimiz Ortadoğu olduğuna göre, Türk burjuvazisinin, yanı sıra İsrail burjuvazisinin etkinlik aracı, onların emperyalist efendisi ABD'nin bölgeye hakimiyet aracı olmaktan başka bir rol oynamayacaktır. Bunun belki de az çok farkında oldukları için Kongra-Gel ve Öcalan, pek çok kez, Kuzey Kürdistan'daki demokratik reformların, 'Türkiye'yi bölgede geliştireceği'ni vurgulamaktan geri durmuyorlar. Haklılar da!... Ayrıca ABD'nin bölgeye demokrasi getireceği' emperyalist liberal demagojinin üzerine atlamaları da, öngördükleri burjuva federasyon görüşünün ABD'yi güçlendireceğinin az çok fark ettiklerini gösteriyor...

Burjuva demokratik Ortadoğu federasyonu görüşünün tek olumlu yanı, güncel ajitasyon açısından Türk, Kürt, Arap ve diğer bölge halkları arasında büyütülmeye devam eden ulusal güvensizliği törpüleyici, azaltıcı bir rol oynamasıdır....Bu rolünün ötesinde, bölgesel güçlü burjuvaziye ve (bugün) efendisi ABD'nin hakimiyetine yaramaktan başka bir rol oynamayacaktır.

O halde, Öcalan ve Kongra-Gel'in savunduğu burjuva demokratik nitelikteki Ortadoğu federasyonu ile Marksist-leninist komünistlerin savunduğu işçi emekçi federasyonu, dayandığı teorik tezler bakımından da, sonuçları bakımından da temelden farklı iki programatik görüştür. Bu dayandığı sınıfların iktidar hedefinin farklı sınıfsal niteliklerinin kaçınılmaz kıldığı bir sonuçtur...

Gerek bölgemiz uluslarından emekçi halkların güvenini ve birliğini geliştirmek, gerek bölünmüş sömürge Kürdistan'ın ulusal kurtuluş devrimlerinin bölgenin önemli bir bölümündeki ülkelerin işçi-emekçi devrimleri arasındaki birliği güçlendirici rolü, gerekse, kapitalist, emperyalist sistemin iktisadi entegrasyonunun yarattığı maddi temel; bölgemizde devrimlerin ve emekçi halkların, işçi sınıflarının enternasyonal birliği sorununu ve bunun biçimlerini, güncelde ve devrimlerin zaferiyle, soruna programatik çözümü acil kılmaktadır. Marksist-leninist komünistler, bunun yüklediği proleter enternasyonalist sorumluluğu göstererek, işçi sınıfı ve emekçi halkların iktidarlarına dayanan, devrimin zaferini önkoşul alan Ortadoğu halklarının demokratik federasyonunu, komintern geleneğini güncelde geliştirerek, programatik görev olarak önlerine koyuyor, güncelde de bu doğrultuda bölge devrimci ve komünist hareketlerinin mücadele birliğini inşa etmeye geliştirmeye çalışıyorlar, kararlılıkla bu proleter enternasyonalist yoldan yürüyecekler... ABD haydutlarının emperyalist dünya düzeni ve bölge hakimiyetine seçenek olarak, bölge işçi emekçileri ve ezilenlerinin bu devrimci yolunu yükseltecekler.

Bölgedeki ümmetçi islamcısından, Arap milliyetçisi akımlara, Kürt reformcu ulusalcılara değin değişik uluslardan burjuva ve küçük burjuva akımlar, halkların birliğini ve özgüvenini geliştirecek mücadele ve çözümler geliştiremiyorlar, geliştiremezler de... Böylece, zor ve işgal yoluyla, ekonomik bağımlılık yoluyla, ABD ve Avrupa emperyalistleri karşısında, işçi sınıfı ve halkların kardeşliği ve birliğinin seçeneği olmuyorlar.

Ancak ülkemiz ve diğer uluslardan pek çok devrimci akım da, mücadelede enternasyonalist dayanışma içine girse de, halkların birliğini programatik hedef ve görev olarak önüne koymuyor, adeta inanılmaz bir ulusal dar görüşlülük sergiliyorlar. Hatta denebilir ki, ümmetçi islam-

cıların, müslüman uluslar için sözde savunduğu "birlik"ten, Kongra-Gel'in burjuva demokratik federasyon önerisinden, bu bakımdan adeta daha geri konumda kalmaktan kurtulamıyor... Kuşkusuz, devrimci akımlar ulusal çapta tartışmasız devrimci nitelik ve perspektife sahip oldukları halde, bu politikaları(doğrusu politikasızlıkları) onların, devrim perspektifinin bölgesel ve uluslararası devrimci perspektifsizliklerinden kaynaklanıyor.

Bölgemiz proletaryası ve emekçi halkları; ABD ve emperyalizmin bölgemizde (ve dünyada) işgal, zor ve ekonomik tekelcilik yoluyla, halkları boyunduruk altında tutularak, emperyalist egemenlik ve rekabette halkları birbirine kırdırarak geliştirdikleri halklar arası güvensizlik ve düşmanlığa karşı, yerel burjuvazilerin çıkarları doğrultusunda geliştirdikleri milliyetçi-bağnaz boğazlaşma ve düşmanlıklara karşı, işçi sınıfı ve halkların özgür ve gönüllü birliğini, mücadele içinde geliştirmeli, devrimlerin kesin zaferiyle demokratik federatif birliklere ulaştırmak, proletarya diktatörlüğü altında sosyalist federatif birliğe dönüştürerek, tarihsel gerilikleri karşılıksız fedakarlık ve dayanışmayla giderme sürecini ilerletmeli, halkların birliğini proleter enternasyonalizminin sosyalist ufkuyla yürüyerek gerçekleştirmelidir... Komünistler ve proletarya, emeğin toplumsallaşmasının uluslararasılaşma düzeyinin vardığı bu ileri koşullarda bu yolda yürümekte, proleter enternasyonalist bayrağı yüksek tutmakta daha da kararlıdır....

** Tito'un vazgeçmediği önerisi, Yugoslavya içindeki federe cumhuriyetlerin birer oyu ile diğer Balkan ülkelerinin birer oyuyla federe ulusların meclisi karar alması biçimindeydi. Ve görünüşte bütün ulusların eşit birer oyu olacaktı ama sonuçta Yugoslavya Komünistler Birliği yoluyla Tito Balkan Federasyonunda tam yetki sahibi olacak bütün kararlara damgasını basacaktı...*

AKP'deki Kimlik Arayışı

Azmi Ak

Doğa boşluk tanımıyor. Doğada var olan bu boşluk alerjisi, zamanla topluma da bulaşmıştır. Türkiye'de son iki-üç dönemde gerçekleşen genel seçimler bu alerjinin boyutunu çok net açıklıyor. Üç dönemlik genel seçimlerde toplumca siyaset alanı baştan sona yapılanmaya ve eskiyenin elenerek, dayanmayanların teste tabi tutulmasına sahne olmuştur. Deneme, eleme sonucunda siyaset alanında önemli bir boşluk oluşmuştur. Aynı zamanda toplumun duyargaları da siyasete bir o kadar açılmıştır.

Emekten, demokrasiden, özgürlüklerden ve ezilenlerin çıkarlarını korumadan yana politika yapmayı amaç edinen parti ve örgütler, faşist diktatörlüğün baskı ve engellemelerinin yanı sıra kendi aralarında girdikleri kısır ve dar tartışmaların da sonucunda topluma gitmede, program ve amaçlarını anlatmada, en önemlisi de var olan potansiyel enerjilerini sinerjiye dönüştürmekte yetersiz kalmış ve var olan bu siyasi boşluğu doldurmamışlardır. Bir diğer neden de toplumsal bir talep olan demokrasi ve özgürlükler talebini programatik düzeyde özümseyememiş ve bu alanda elde edilecek kazanımlara, önemsiz küçük birer adım olarak bakmış olmalarıdır. Bu bağlamda söylemlerini zenginleştirip, dillerini geliştirecek özde, düşünsel sezgileri topluma açmada tutuk ve yetersiz kalmışlardır. Oysa, demokrasi özgürlükler ve insan hakları üzerine seminerler düzenlemek hak alma bilincini geliştirmek ve çeşitli etkinliklerde bulunmak, deyim yerindeyse günün yirmi dört saati halkla iç içe olmak günümüz açısından elzemdir. Eğer Tür-

kiye'nin bir geçiş döneminde olduğunu varsayıyorsak -ki, bu varsayım doğrudur siyasetin kendini yeniden her düzeyde örgütlemesi de vazgeçilmez bir gerekliliktir. Ezilenlerden yana politika yürütenler, toplumda hak alma temelinde bir demokrasi bilincinin gelişmesi ve yerleşmesinde gücü oranında ön ayak olmamış, söylemlerini canlandırıp zengin kılacak tartışmalardan uzak kalmayı yeğlemiştir.

Hal böyle olunca siyasi boşluk bir kez daha burjuvaziye bırakılmış ve toplum burjuva siyasi demagoglarca bir tür demokrasi terapisine tabi tutulmuştur. Yer yer ajitasyona varan demokrasi ve insan hakları nutuklarıyla halk deşarj edilerek talepleriyle birlikte bir kez daha uyutulmaya daha doğrusu seçimden seçime açılacak bir tür kozaya sokulmak istenmiştir. Demokrasi konusunda Tayyip Erdoğan'ın nutku bunun en bariz kanıtıdır.

Milli Görüş kimliğinden koptuktan sonra, bir tür kimliksizlik ve köksüzlükle cebelleşen ve bu yüzden de tam anlamıyla gerçek kişiliğini bulamayan AKP, nihayet kendine uyan bir kimlik buldu. "Muhafazakar Demokrat) si". Bu tanım kavramsal ve teorik bazda irdelenmeyi hak ettiği gibi, bunu benimseyen siyasi partinin programını da tanımayı gerektiriyor. Fakat biz yazımızı şimdilik sadece kimlik arayışının nedenleriyle sınırlıyoruz.

Muktedirler, 28 Şubat "postmodern" darbeyle hükümette bulunan RP'yi alaşağı edip siyasal İslam'a iktidar olma yolunu tümünden kapatmak

istediler. Lakin '80 askeri faşist darbesinden sonra yeşil kuşağın bir iç versiyonu olarak öne sürülen Türk-İslami senteziyle palazlanıp gelişen bu kesim, Kürt özgürlük hareketine karşı kullandırılmanın avantajlarını da değerlendirerek, zamanla muktedirlerle iktidarı paylaşmak isteyecek kadar devletin üst kademelerine sirayet etmeyi başarmış ve hafife alınmayacak bir güç durumuna gelmişti. "Postmodern" darbe, ilk hamlede önemli bir başarı elde etse de, iç'e doğru nüfus eden bu kesime nihayi darbeyi vurmaya başaramadı ve amacına ulaşamadı. Darbe sahipleri "Batı Çalışma Grupları", "Doğu Çalışma Grupları" vb. biçimde hukuk dışı çalışmalar yürüttüler de, iktidar aygıtı içindeki çıkar ortaklığına dayanan (burda çıkar kirli savaşta elde edilen rantki, bu nedenle hizbikontrayı bütünüyle ortaya çıkarmadılar ve yeşil sermayedir) uzantılarını bünyesinden söküp atmaya başarmayacağını da gördü. Bu bağlamda "böl-parçala-yönet" çerçevesinde bu kesim içinde, kendine işbirlikçiler edinerek hareketi içten bölüp güçten düşürmek, etkisizleştirip kontrol edilebilir hale getirmek istedi.

Hareketin içinde yer alan yeşil sermaye sahipleri, iktidara yakın durarak elde ettikleri konumlarını ve avantajlarını din için kaybetmeyi göze alamadıklarından, uzlaşma yollarını arıyorlardı.

Yeşil sermayenin bu uzlaşma arayışı da muktedirlerin bu yeni konseptiyle çakıştığından bölünme kısa sürede gerçekleşti. AKP bu konseptin sonucunda doğdu. (Bu doğumun dış siyasi konjunktürlerde bağlantısı olduğunu da belirtelim) Bu güne kadar süren kimliksizliği de bunu kanıtıyor. Kemalist laisizm ile siyasal islamın suni dölleneninden peydahlanan bir tür kırma ama gerçek anlamda melez dahi olamayan bir oluşum.

Tam melez olmayan bu kırma hareket, Türkiye'nin süregelen siyasal, ekonomik ve yapısal krizlerin sonucu oldukça yıpranan bir siyasal ortamda yararlanarak öne çıkmayı başardı. Burjuva siyaset sahnesinin vitrininde yerini aldıktan sonra hızla kendini tanımlayacak ve kişiliğini anlamlandıracak kimlik arayışına da girdi. İlk adımlarında "ılımlı İslam" tanımını kendine uygun bulsa da bu tanım muktedirlerin pek hoşuna gitmedi. Ki, takkiyecilikle suçlandı ve bir takım "kulak çekme" operasyonlarına maruz kaldı.

İslami çerçevelerde Milli Görüş'ün haylaz çocuğu olarak görülen AKP eskimiş saydığı gömleği sırtından bir kez çıkarmış, (her fırsatta bunu

dillendiriyordu) ama buna rağmen muktedirleri memnun etmemişti. Bu nedenle "ılımlı İslam" tanımlamasında fazla direnmeyerek, yeniden arayış içine girdi. Ve "Müslüman demokrat" tanımlamasını yaptı. Lakin, islam dininin katı kuralları ve tartışma kabul etmez şeriat yasaları demokrasiyle pek bağdaşmıyordu. Öte yandan, gözetmenlerini tatmin etmek için İslami renkten tamamen uzaklaşması gerektiğinin de farkına varmıştı. Bu tanımın da kimseyi ikna edemeyeceğini düşünmüş olmalı ki, bir süre sonra bundan vazgeçti. Irak işgali döneminde, ABD'de hükümet eden çetenin etkisinde kalarak bir ara neo-con'culuğa da özense de (ki bu son 'muhafazakar demokrasi' kimliğinden de bu etkilenmenin izleri var. ABD'deki çete de kendini 'yeni muhafazakar' olarak da tanımlıyor) siyasal, ekonomik ve askeri alandaki zayıflıklar bu rolü daha fazla sürdürmelerine el vermedi. (Irak'a fetih atından indiğinde bu heveste gitmişti) Ve en son "muhafazakar demokrasi"ye vardılar. Bu tanımlamada demirlenecekleri de kesin gibi.

10 Ocak günü R.T. Erdoğan'ın açılış konuşmasını yaparak tartıştırmak istediği siyasi kimliğini "Uluslararası Muhafazakarlık ve Demokrasi Sempozyumu"nda masaya yatırdı.

AKP'nin kendini tanımlayıp yeni bir forma dökmek için başlattığı kimlik arayışı yıllardır Türkiye siyaset sahnesinde benzeştiklerini de gösteriyor. Arayış AKP'nin eski kimliğinden kurtulmak istediği kader, farklılaşmayı ve toplumca özenilen yani -eskiyenden farklı bir siyasi kimliğin ve söylemin de ifadesidir. Bir diğer anlamı da 3 Kasım 2002'deki genel seçimlerle dağılan siyaset-burjuva siyaset tiyatrosunu da yeniden toparlamaktır.

Bakın AKP'nin bu arayışını Erdoğan nasıl ifade ediyor: "Türkiye'de siyasetin gerçekçi bir zeminde yapılması; partilerin kendi siyasal kimliklerini deklare etmeleri, buna uygun siyaset tarzı gütmeleri, siyasetin güçlenmesi anlamını taşıyacaktır. AKP siyaseti radikalleştirilen siyasal cemaat anlayışına da (bu cemaat RP ve Milli Görüşçüler olmalı), siyaseti fikirsizleştirilen siyasal şirket anlayışına da karşıdır. AKP muhafazakarlık temelinde bir kitle partisidir. Siyasetin fikir ekseninde yapılmasını temel almakta, buradan kalkarak kitlelere dönük merkez siyaseti üretmektedir" diyor. Doğa-boşluk diyalektiği çerçevesinde dikkate değer bir atılımdır bu hamle.

Buna benzer arayışlar. Türkiye siyaset sahnesinin geçmiş dönemlerinden değişik biçimlerde gündeme gelmiştir. Fakat burjuva siyaset alanında cereyan eden değişikliklerin ve söylem farklılıklarının tümü, halkı aldatma zemininde gerçekleşmiştir. Bugün AKP'nin başlattığı değişim ve yenilenme de (bu bir anlamda merkez sağ'ın yenilenmesidir) eskilerden pek farklı olmayacaktır. Ki, bunu AKP'nin hükümette bulunduğu dönemden bu güne kadar ki pratiğinden de çıkarmak pek zor olmasa gerek.

Demagoji

10 Ocak 2004'te AKP'nin düzenlediği "Uluslararası Muhafazakarlık ve Demokrasi Sempozyumu" nda Başbakan R.T. Erdoğan açılış konuşmasında demokrasi nutku çekti. Erdoğan, konuşmasında birçok noktaya temas etti. İnsan haklarına atıfta bulundu ve bakın ne inciler dök-türdü: "Herkesin doğuştan sahip olduğu insan hakları hiçbir dinsel, ırksal, cinsel, dinsel, siyasetal ya da sınıfsal ayırım gözetmeksizin tüm insanlar için geçerli olmalı ve hukuki zeminde tanınmalıdır" diyor. Diyor, fakat bu söylemin hükmünü sormuyor/sorgulamıyor. Söylem sorgulanmalı ve pratikte denenmeli ki söz hükmünü yitirmesin. Ki bizce söz-söylem eylemin özüdür. Ama Erdoğan bunu göz ardı ediyor. Çünkü O, ancak düşününce düş'ünün gerçekleşeceğine inanıyor. Nesnel-somut gerçekler hakkında düşünemiyor, onları yok sayıyor. Tıpkı, Kürt sorununda "düşünmezseniz yoktur" dediği gibi. Marks bir mektubunda bu idealist düşünüş biçimini yererken aynen şöyle diyor, "bu aptalca düşünüş biçiminden dolayı onlarca insan boğularak öldü. Sadece boğulmayı düşünmezseniz, boğulmazsınız diyen bir akli evvel yüzünden". Erdoğan da insan haklarını ancak düşündüğü zaman varsayıyor. "Dinsel, ırksal" ayrıma tabi tutulmaz diyor; ama burada Kürtleri varsaymıyor. O yüzden "hani herkesin doğuştan sahip olduğu haklar" vardı. Kürtleri sadece Kürt oldukları için yok saymayı, hangi hakkı bağdaştırıyorsun diye sormak da boşuna. Boşuna çünkü suç Tayyip'te değil onun düşüncesinde! "Cinsel" baskıdan da bahsediyor mesela. Ama desen ki, sadece barış, demokrasi ve özgürlük istedikleri için İstanbul'da, Diyarbakır'da, Van'da Kürt kadınları polisin tecavüzüne ve cinsel şiddetine maruz kalıyor. Bu insan haklarına yapılmış en adi saldırı değil mi? O an düşünmediği için böy-

le bir şeyi yok sayıyor. Bingöl'de hak arayan depremzedeleri provokatör, Ankara'da sendikal hak için yürüyen memurları ise illegal örgüt militanlığıyla suçluyor. Çünkü o hem katıksız bir idealist, hem de muhafazakar! En "makul" olanlarından. İşte tüm düşündüğü insan hakları bu "makul" sınırlar içinde cereyan ettiği sürece vardır. Keza demokrasi anlayışı da aynı sınırlar için kalmak şartıyla uygulanıyor. Yukardaki söylemi de bir tür güzellikleme olarak benimsiyor. Erdoğan'dan sel olup akan bu tutum AKP'de kalıba dökülüyor. O yüzden hükümette bulunduğu dönemden bugüne kadar insan haklarını iyileştirdiği görülmemiştir.

Buna rağmen AKP'li Erdoğan demokrasiden de dem vuruyor. "Demokrasi bir diyalog, tahammül ve uzlaşma zemindir. Diyalogun gelişmediği kapalı toplumlarda demokratik bir çözüm üretilemez. Türkiye'de kendine özgü demokrasi yerine, çoğulculuk, çokseslilik (peh peh peh) ve tahammül duygusunu içine sindirmiş bir demokrasi tesis etmelidir. İdeal olan, seçimlere ve belli kuramlara indirgenmiş bir demokrasi değil; idari, toplumsal ve siyasal tüm alanlara yayılmış organik bir demokrasidir. Biz buna derin demokrasi diyoruz". Böylece derin devleti "derin demokrasinin" üstüne oturtuyor.

Bu uzun alıntıyı burjuva siyasetçilerinin ne kadar ucuz demagojik söylemlerle halkı uyuttuklarını anlatmak için aktardık. Bu sözlerin pratikte hiçbir hükmü yok. Lakin yine de insan sormadan edemiyor akla gelenleri.

İnsan, R.T. Erdoğan'ın sözlerini okuyunca, herhalde iktidarda olanın AKP ve bu konuşanında başbakan olmadığını düşünüyor. Aslında bu türden kulağa hoş gelen konuşmalar birkaç yıldır Türkiye'de sıklıkla tekrarlanmaktadır. Yargıtay açılışlarında, cumhurbaşkanının çeşitli konuşmalarında vb. dinleyenleri mest eden konuşmalar...

Bu konuşmalar bir tür toplumsal terapiyi andırıyor adeta. Toplumun genel talebi olan demokrasi ve insan hakları bağlamındaki beklenen iyileştirmeler üzerine devletin en yetkili kurumları ve kişilerini bu türden konuşmalarıyla toplumu, deşarj etmek istiyor adeta. Bunlara alışıldı artık.

Bizce demokrasi de kast edilen derinlik bu mevzuya ilişkindir. Derin ruhi meditasyon...

Türk Milliyetçiliğinde “Öze Dönüş”

Erol Zengin

Faşist ve Kemalist güçler, Kıbrıs, AB, “Kamu reformu” vb. konularda hükümetin (aslında devletin) politikalarına alarmist-kıyametçi hamasetle saldırarak “savunmacılık” siperlerini güçlendirmeye çabalyorlar. İşçi Partisi, ADD gibi parti ve örgütlerin başını çektiği “Denktaş’a destek” eylemleri, “Kızılelma koalisyonu” türü birlikteliklerle; “Kurtuluş (savaşı)” öncesi işgal ve mütareke günlerine gönderme yaparak; “Türk Milleti ve Devleti” ‘beka’ sorunuyla karşı karşıya, ‘millet ve devlet parçalanıyor, eyaletlere bölünüyor, Kuzey Irak’ta Kürdistan kuruluyor, sıra bize gelecek”; “Kıbrıs’ı veren Türkiye’yi (de) verir”, “milli işletmeler özelleştirme ile yabancıların eline geçiyor, gizli işgal altındayız”; “laiklik elden gidiyor, teokrasi gelecek”... mealindeki sayıklamalarla kendi beka sorununu “Türk milletinin beka sorunu” olarak ortaya koyup, “Türk’ün Türk’ten başka dostu yoktur” vecizine uygun olarak şovenist bir ‘heycan dalgası’ yaratma peşindeler.

Bu tarz-ı siyasetin, iktidar bloku içindeki “klik”lerin güncel meseleler etrafındaki çatışmalarına ‘kitle desteği’ yaratma gibi bir işlevi olduğu gibi emperyalist küreselleşme ve AB sürecinin ‘ulus-millet’, ‘ulus-devlet’ gibi ‘projeler’de yarattığı “yapı sökülme”e karşı bir “öze (1930’ların tezlerine) dönüşü”de ifade ediyor. “Hilafetin kaldırılışı” ve ‘Tevhid-i Tedrisat Kanunu’nun çıkarılışının yıldönümü vesilesiyle

düzenlenen, ordu komuta kademesinin iki-üç eksikle tam tekmil katıldığı (ayrıca diğer “zinde güçler”in de yoğun katılım gösterdiği, konferans’ın sonucunda okunan “Ulusal Uyanış ve Birlikteliğe Çağrı” bildirisinin içeriği, bu siyasetin her iki yönünü de içermektedir.

İktidar bloku içinde, TÜSIAD’ın temsil ettiği sermaye oligarşisinin siyasetinin “devlet siyaseti” haline gelişi, devlet kemalizminin sahibi/hamisi, ‘sivil’ kemalistlerin de ‘kemalist cumhuriyet’in kurucusu ve kollayıcısı olarak görülen Ordu’nun gücünün/etkinliğinin gerileyişi, faşist ve kemalist “zinde güçler”in ‘beka’ korkularının depreşmesine neden oldu. “Çağrı”daki ifadeler bunu gösteriyor: “... Şer odaklarının, Cumhuriyet, ülkenin bölünmez bütünlüğü ve ulusal menfaatleri ile ilgili olarak geçici kazanımları karşısında karamsarlığa düşenlerin çare olarak gördükleri ulusal birleşme.” (akt. Cumhuriyet gazetesi 4 Mart 2004, altı çizilen). Bütün faşist ve kemalist güruhun katıldığı konferansın bildirisi “ant” olarak takdim edildi.

Kemalizmin hem devlet katının hem de ‘sivil’ örgütlerin, kişilerin ideolojisi olarak yazılması, ikisi arasında konjonktürel çakışma ve çatışmaların yaşanması 1940’lı yılların sonlarından beri yaşanan bir olgudur. 1960 darbesinin kısa süren “devrim günleri”ni saymazsak, ‘çok partili sistem’e geçişten itibaren kemalistler kendilerini hep “mağdur” ve “muhalif” olarak telakki et-

mişler, öyle bir pozisyona da düşürülmüşlerdir. Devletin resmi ideolojisi olarak kemalizm devletin (yani hakim olan sınıfların) hassasiyetleri doğrultusunda değişik yönlerden revizyona tabi tutulmuştur hep. “Yeşil Kuşak Projesi” gereği ırkçı-şeriatçı örgütlenmelere ve uygulamalara yol ve destek verilmesi, sonra da ‘Türk-İslam Sentezi’nin ‘resmi ideoloji’ mertebesine çıkarılması, liberal ekonomik uygulamalar, vb. gelişmeler, laiklik, devletçilik, halkçılık gibi ilkeleri daha çok öne çıkaran Pozitivist-Aydınlanmacı, ‘sivil’ kemalist “zinde güçler”le devletin arasının açılmasına neden olmuştur. “Sivil kemalizm”, ’60-’80 arası dönemde, ‘reel-devlete’ muhalefet ederken, sol-sosyalist fikriyatla etkileşime girerek (sosyalizmi Türkleştirerek; tabii içini boşaltarak) esaslı aşkın-devlet eliyle kalkınmacılık stratejisini ilke edinen “sol-kemalizm” denen bir lisan edinmiştir. ’80 sonrası liberal politikalara ve Türk-İslam sentezciliğe yine bu temelde bir lisan kullanarak, ‘sol’ olarak telakki edilme şerefine nail oldu.

’90’larda Cumhuriyet’in “inkarının inkar edilmesi” yani Kürt milli hareketinin yükselişi, Alevilerin hareketleri ve siyasal fslamm hükümete kadar gelişi, ‘sivil’ kemalistlerin reel-devlete eleştirilerini “aşkın-devlet ve millet” arzularının altında bıraktı. 28 Şubat süreciyle ordu önderliğinde başlatılan ‘yeniden yapılanma’nın Türk-İslam Sentezi’nden vazgeçilerek laiklik ve cumhuriyet ilkelerinin vurgulanması koşullarıyla kemalizmin ihya edilmesi, ‘sivil kemalistlerce ordunun aslına/özüne rücu etmesi olarak telakki edildi, öyle de savunuldu. Ordu, özüne rücu ederek, Devlet’e ve Millet’e sahip çıkan milli/anti-emperyalist kemalist bir ordu olmuştu! Artık ‘mağdur ve sahipsiz ve de muhalif değillerdi; dolaylı olarak da olsa kendilerini gene devletin ve milletin sahibi/hamisi olarak kurgulayabilirlerdi. Öyle de yaptılar. Her nevi kemalist, iktidar bloku içindeki mücadelede Ordu’nun arkasında mevzilendiler. Ordunun ‘atfedilmiş misyon’a uymayan davranışları susarak geçiştirildi. Ve saire...

Ordunun ‘özüne rücu ettiği an’da, bu sefer devlet siyaseti üzerindeki belirleyiciliği azalıyor, sınırlanıyor. ‘Devlet siyaseti’ asıl olarak, işbirlikçi teknelci sermaye oligarşisinin (Ordu’daki hakim kanat da bunlara dahil) emperyalist küreselleşmeye uyum siyaseti tarafından belirleniyor. Küreselleşmenin neoliberal siyaseti ise

‘milli devlet’, devletçilik vb. kavramların aşılmasını, egemenliğin emperyalistlerce paylaşılmasını gerektiriyor; ‘sosyal devlet’ uygulamalarının terki ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesi yoluyla ‘hizmet üretimi ve dağıtımının’ piyasaya açılmasını istiyor, vesaire. “Milli çıkar” değil emperyalizme uyum “milli övünç” ve itibar kaynağı artık. TÜSİAD, AB üyeliğini ve IMF programının eksiksiz uygulanmasını her şeyden önemli görüyor. Bunun için Kıbrıs sorununun engel olmaktan çıkarılmasını istiyor, bunun için bastırıyor. “Siyasal istikrar(!)’ın sürmesi için Meclis’te tek başına istediği yasaı çıkarabilecek olan hükümeti kolluyor, destekliyor.

Hem iç hem dış konjonktür ordunun siyasetteki ağırlığına gem vurup, geriletıyor. Kuzey Irak için belirlenen ‘kırmızı çizgiler’in aşılması (özellikle “milli gurur” sorunu haline getirilen ‘çuval olayının’ geçiştirilmesi), ABD’nin Kürtlerle kurduğu ilişkilerden duyulan ırkçı öfkeye vesaire rağmen hala “çakal siyaseti” mesaisi yapmaları faşist ve kemalist ‘zinde güçler’i “karamsarlığa” ve nevrotik bir krize sürük(ledi)/lüyor.

Bu ahval ve şerait içinde, faşist ve kemalist ‘zinde güçler’, kemalizmi program alan örgütlenmelere gidiyorlar. Yeniden, ‘tarihsel misyon’larını -“halk için halka rağmen” “Milleti ve devlet”i korumak yerine getirmek için harekete geçiyorlar! Hareketin “fikri ya da söylemi ise, 1930’ların millet ve devlet anlayışı temelinde şovenizmi ihya etme.

3 Mart’taki konferansta okunan bildiri, ’90 sonrasında, özellikle de 2000’lerden itibaren Kızılelma koalisyonunda somut sembolik ifade kazanan yakınlaşma-harmanlanmanın ideolojik muhtevasının kesinlik kazandığını bildiriyor. Bildiride, “Ulusal mutabakat. Atatürk’ün, ilke ve devrimlerini etkisizleştirmek, anayasada tanımlanmış dünya görüşünü değiştirmek ve Türkiye Cumhuriyeti’ni bölüp parçalamak, millet ve ulus-devlet anlayışını ortadan kaldıracak milli hedef ve menfaatlere ulaşmamızı engellemek.” isteyenlere karşı kurulmuş bir birliklilik olduğu belirtildikten sonra, “. (‘ulusal mutabakat’ın) gayri-milli işbirlikçi politikaların Türkiye’yi hangi noktaya götürdüğü gerçeğinden hareketle, emperyalizmin kıskacından ve onun yurt içindeki işbirlikçilerinden kurtulmayı...” amaç ve sorumluluk olarak benimsediğini ilan ediyor.

Faşistler ve kemalistler, anti-Kürtçülük ve anti-şeriatçılık üzerinden şovenist söylemlerini örmüşlerdi. Kürt ulusal hareketine karşı yapılan “düşük yoğunluklu savaş” ta asıl olarak anti-Kürtçülük üzerinden örgütlenen, şehit cenazelerini vs. kullanarak bu temel motifi şovenizmin kökleşmesi ve yaygınlaşmasının payandası yapmış olan faşistler ve kemalistler, “sıcak savaş” ortamının Öcalan’ın “Barış” siyaseti gereği sonlanması ile adeta “konu”suz kalmışlardı. Yani “iç-düşmansız” kaldılar, daha doğrusu ‘iç-düşman’ olarak takdim ettikleri, toplumca inandırıcı bulunmuyordu. En başta, “milli davalar” ya da “şeriat tehlikesi” gibi konularda kamuoyunun galeyana getirilmesinde (psikolojik harbin) büyük bir belirleyiciliği olan büyük medyanın artık eskisi gibi/ kadar desteği yok(tu). Neoliberal siyaset gereği medya, “Milli davalar”, ‘laiklik’ konusunda tavır değiştirdi.

Şimdi ‘Ulusal Mutabakat’ bildirisi bir “iç-düşman”, tüm topluma ona karşı birleştireceğini umut ettiği bir “düşman” yaratarak, “konu bulunmuş oluyor. “İç-düşman” eskiden (emperyalizmin maşası olan) Kürtlerdi; şimdi gene emperyalizmin işbirlikçisi gayrı milli unsurlar. Burada “gayrı milli unsurlar” olarak kast edilen, açık ki, işbirlikçi tekelci büyük burjuvazinin bazı sözcüleri. Ama elbette, bunlara azınlıklar, Kürtler rahatlıkla dahil edilecektir, güncel olaylara göre. Fakat dikkat edilmesi gereken iki şey var burada. Birincisi, gayrı milli diye tanımlananların emperyalizmin uzantıları olarak dışsallaştırılmaları. Yani her türlü şovenist söylem ve politika anti-emperyalizm olarak pazarlanacak!

İkincisi ve daha da önemlisi, ulusal mutabakat bildirisinde “ulus” kavramı yerine “milli”, “millet” kavramlarının kullanılmasındaki seçiciliğin manasıdır. Ulus ile millet kavramlarının anlamdaş olarak kullanımının yaygınlığına karşı ulus’un ülke(daş), yurttaş olma, farklı etnik kökenlileri ülkedaş olarak, yurttaş olarak -devlet merkezli, bir devletin yurttaşı olarak kimliklendirmesi ‘olanağı’ varken, millet direk bir etnik, homojen bütünü, özü kimliklendirir. Millet aslında belli bir etnik topluluktur. Millet, ırksal temele de göndermelerde bulunur. ‘Mutabakat’ bildirisinin ulus kavramı yerine ‘millet’ kavramını seçişinin arkasında bu vardır. Millet/ulus anlayışında yeniden 1930’ların Türk Tarih Tezi’nin ve öncesinde M. Kemal’in türdeş, sınıfsız, zümresiz, asil kan taşıyan “halk” anlayışına

dönüş var. “Ulusal birliktelik bir kişiye, bir zümreye, bir sınıf ya da bir çıkar grubuna ait bir düşüncenin ürünü değildir (...) milletin bir araya gelişi, dini, mezhebi, sınıfsal ya da tarikat bağı değil, Türk milleti ortak paydasında gerçekleşmiştir. Türk milleti yüce Atatürk’ün tanımı ile ‘Türkiye Cumhuriyeti’ni kuran halkın adıdır’, bölünmez.” (agy) Buradaki vurgu, son yıllarda, bazı kemalist aydın ve çevrelerce (bile) kabul edilen, uluslaşma projesinin başarısız kaldığı homojen (tek dil, tek devlet, tek bayrak) ulus’un yaratılmadığı; “Türkiye ulusal/milleti” demenin daha yerinde olacağını (yani Türklüğün de bir altkimlikler içinde baskın olan, (eşitler arasında birinci) olarak kavranması, kavramlaştırılmasının) tartışılmaya başlanması; Kürt vd. etnik kimliklerin alt-kimlik olarak tanınması gerektiği gibi tartışmalara karşı bir tavır alış söz konusudur. ‘Millet vurgusunda akıl-dışılığa varan inkarcı bir şiddet var; “bölünmez”! Dolayısıyla alt-kimlik, üstkimlik tartışması yapılamaz. Herkes Türk’tür. Keza, bu ‘millet’ vurgusu, ’60’lı yıllardan sonraki, milletin sınıflara ayrıştığı yollu kabulleri de reddetmektedir.

Bildirgede ifadesini bulan bu, 1930’lardaki tarih ve millet tezlerine geri dönüş, çok daha kapsamlı aslında. Tür milliyetçiliğinin -kemalistler, ‘ülkücü hareket’ vd.yüzünü 30’ların tezlerine dönmesinde belirleyici izlek AB, daha geniş boyut küreselleşmenin etkilerine karşı durmak ve içeride “yapısöküme” karşı tayakkuza ve taarruza geçmektir. Bu çerçevede yeniden Hititlerin Türk olduğu gibi iddialar piyasaya sürülüyor. Örneğin, Bilim ve Ütopya (sayı 115, Ocak 2004) Güneş-Dil Teorisi’nin aslında ne kadar ‘bilimsel’ olduğunu anlatan eski-yeni yazılar yayılıyor, üniversiteler proto-Türkler’in Anadolu’daki varlığına dair kazılar düzenliyor, vs. (Türk milliyetçiliğinin ’30’ların tezlerine dönüşü’ için, ayrıca bkz. Toplum ve Bilim Sayı 96, Bahar 2003, Suavi Aydın’ın yazısı)

“Ulusal Mutabakat” bildirisi, faşist ve kemalist güruhun yeni söylem ve konumlanışlarının altını çizmek açısından önemli. İç siyasal arenada en gerici, en şoven-inkarcı, dış siyasette ise yayılmacı-emperyalist1 yönelimin ana mecrası olarak kendilerini takdim ve tahkim ediyorlar. 2002 genel seçimlerinde vuku bulan Genç Parti olayı hatırlanırsa, neoliberalizmin yarattığı dışlanma,

sefalet, güvensizlik vs. içindeki kitlelerin otoriter/totaliter ve popülist-milliyetçi söylemlere eklenmesinin koşullarının varlığının daimi olduğu görülür. Alternatifsizlik koşullarında ya da güçlü ve etkili bir alternatif yaratılmadığında, kitlelerin faşist söylemlerin ardından gitmesinde de anormal bir durum yok, hele ki şovenist kirli kanın hala isyan damarlarında dolaştığı akıla getirilirse. Şovenizmin, “gayri milli” (neo-liberalist sermaye oligarşisi de dahil ediliyor bunlara) güçlere karşı aşkın-devlet ve millet

savunusu suretinde tezahürü, anti-emperyalist (daha somutta AB ve ABD karşıtlığı) ve “anti-tekelci sermaye” maskesini geçiriyor suratına. Her ne kadar bu şovenizmden nemalanmak isteyenlerin çokluğu, büyük medyanın aktif desteğinden mahrum olması gibi (dolayısıyla popüler milleyetçilik haline gelemese de) dezavantajları olsa da rehavete kapılmayı gerektirecek bir durum yok. Şovenizm hala ezilenlerin isyanını zehirleyen kan olarak dolaşımında.

Esnek Üretim ve İşçi Sınıfı

Murat Yüçetürk

Giriş

Dünya tarihinin en büyük ekonomik krizi olarak tanımlanan 1929 Krizi klasik ve neo klasik tezlerin aksine “Mahreçler Yasasının” işlemediği, kapitalist ekonominin kendiliğinden dengeye gelmediği, ekonomiye devlet müdahalelerinin, esneksizliklere neden olmadığı gibi bir dizi gerçeği de ortaya koydu. Bu gerçek burjuva iktisatçılarınca da kabul gördü. Temelini J. Maynard Keynes’in attığı talep yönlü iktisat politikaları - ki tümüyle reformist yaklaşımlardır merkez kapitalist ülkelerde yaşama geçirildi. Amaç yalnızca kapitalizmi içine düştüğü yapısal krizden kurtarmaktı.

Bu politikalara göre devlet ekonomiye müdahale etmeli; yüksek düzeyli efektif talebi garanti altına alacak politikalar üretmeliydi. Devlet piyasanın en büyük alıcısı olması yanında, mümkün olduğunca fazla emek istihdam ederek ve sosyal harcamalar yaparak gelir yaratmak suretiyle sermayeye destek oldu. “Refah devleti” biçiminde tanımlanan bu model, devlet-sermaye - sendikanın üçlü koalisyonu ile mümkün oldu. Bu üçlü uzlaşmayla hem sermaye hem de işçi sınıfı bir ölçüde sınıfsal iddialarından geri adım atmıştı. İşçi sınıfı sınıfsal mücadelesini devrimci çizgiden reformist çizgiye kaydırarak büyük bir tarihsel yanılığa düştü. Zira refah devleti modeliyle kapitalizm içinde kalarak sınıfsal mücadelesini sendikal düzeye indirdi.

İkinci paylaşım savaşının ardından prestiji artan sosyalizmi çekim merkezi olmaktan çıkarmak için zorunlu bir yol olan refah devleti, aynı zamanda sosyalizme tarihsel bir alternatif olarak Rudolf HILFERDING’in sunduğu “örgütlü kapitalizm”i de yaşama geçirmiş oldu. Herkes “mutluydu”! İşçi sınıfının klasik döneme oranla refah düzeyi yükselmiş, -tabi ki devrimci mücadeleden vazgeçmesi pahasına sermayenin kar oranları artmış ve kapitalizm yeni bir genişleme dönemine girmişti.

Merkez kapitalist ülke sanayileri de bu genişleme sürecine uygun olarak yapılandı. Korunmuş bir ulusal pazar sistemiyle bağlantılı olan bu sanayi tipi, Fordizm olarak tanımlandı. Aslında bu üretim yöntemi 20. yüzyıl başından beri vardı. Ancak savaş sonrası dönemde otomobilden diğer sektörlere de yayıldı. Fordist birikim modeli taylorist iş örgütlenmesine dayalı sanayi yapılarıydı. Dikey örgütlenen sanayiler büyük ölçüde vasıfsız emeği istihdam eden büyük ölçekli işletmeleri içeriyordu. Bu işletmeler devlet tarafından desteklenen efektif talebi, düşük maliyetlerle karşılamaya yönelik kitlesel üretim yapıyorlardı. Bu sanayi yapılanması beraberinde dev sendikaları yarattı.

1945-1975 yıllarını kapsayan üçlü uzlaşma dönemi, 1960’ların sonlarına doğru A.B.D.’de başlayıp daha sonra tüm merkez kapitalist ülkelerde yaygınlaşan yapısal krizle sona erdi. Her türlü kaynak dağılımının piyasa lehine değişme-

si gerektiği görüşünün yaygınlık kazanmaya başladığı yeni bir süreç ortaya çıktı. Neo liberal ideoloji dünyayı küresel bir pazar haline getirdi. Sermayenin dünya ölçeğinde hareketliliğini artıran yeni dönem küreselleşme olarak tanımlandı. Ancak belirtmek gerekir ki küreselleşme terim olarak yeni; olgu olarak kapitalizmin yaşı kadar eskidir. Yeni dönemin sanayileri de yine konjonktüre uygun biçimde yapılandı. Postfordizm de denilen esnek üretim modelleri, eski birikim modeli fordizmin yerini alırken; bir önceki dönemde işçi sınıfının kazandığı mevziler de bir bir kaybedilmeye başlandı. Küreselleşme süreci ile gündeme gelen esnek üretim sistemlerini ve işçi sınıfının bu yeni süreçteki konumunu anlamaya yönelik bu çalışma, aynı zamanda kapitalizm içinde yer alan çözümlerin -sosyal demokrasi gibi işçi sınıfı lehine kapitalizmi ıslah edemeyeceği iddiasını taşır.

Fordizm

Kapitalizmin 1974'te tüm merkez ülkelerde yaygınlaşan yapısal krizi neo liberalizme doğru oluşan ideolojik kayma ve teknolojik devrim çerçevesinde sanayileri yeniden yapılanmaya zorladı. Zira, sermayeye göre krizin nedenleri arasında fordist kitlesel üretim sistemi ve onun yarattığı dev sendikaların etkileri sonucu işgücü piyasasında meydana gelen esneksizlikler yatıyordu. Daralan pazarlar ve değişen talep yapıları karşısında yeterince esnek olmayan fordist üretim süreçleri kar oranlarını azalttığı için değişen talebe ve pazar koşullarına, ayrıca teknolojik transformasyona uyum gösterecek üretim sistemleri gündeme geldi. Fordizm bu uyumu gösterecek yeteneğe sahip değildi.

Fordist üretim sistemi, rekabeti yalnızca düşük maliyetlere dayanan, yüksek düzeyde talebi karşılamaya yönelmiş, büyük ölçekli işletmeleri zorunlu kılıyordu. Dolayısıyla son derece büyük sabit sermayeye ihtiyaç gösteriyordu. Talepte meydana gelecek daralmalar da aşılması güç zorluklar yaratıyordu. Ayrıca sınırlı düzeyde verim artışı potansiyeline sahipti. Nitekim, 1970'li yıllarda emek sürecinde sınırlarına geldiğinden verimlilik ve ücret artışı arasındaki üretken döngü işlemez hale geldi. Böylece kapitalist birikim yeniden bir yapısal krize sürüklendi. Verimliği artıracak teknolojik dönüşüm taylorist iş örgütlenmesinin geçerli olduğu fordist kitle üretiminin krizine bağlı olarak çıktı.

Fordist kitle üretimi standartlaştırılmış belirli ürünlerin üretimi için Henry Ford tarafından geliştirilmiştir. Hareketli bir bant üzerinde seri bir biçimde devam eden üretim süreci olan fordizm büyük hacimlerde stokları zorunlu kılar. Bu stoklar, talebin daralması halinde maliyet artırıcı (dolayısıyla kar haddini azaltıcı) bir etki yapar. Yüksek düzeyde sabit sermaye gerektiren üretim hattı bir başka ürüne geçilmesinde yeterince esneklik sağlamaz.

Bu durum sermayenin kar oranlarını azaltır. Fordizmin yeni teknolojilere karşı esneksizliği kar oranlarının azalması konusunda yarattığı olumsuzluktur. Büyük ölçekli işletmelerde, büyük miktarlarda sermayeye ihtiyaç gösteren üretim hattının sık sık değiştirilmesi olanaksız olduğundan, verimliliği artıracak teknolojik yeniliklerin üretim sürecine sokulmasını mümkün kılmıyordu.

Fordizmin diğer bir özelliği iş örgütlenmesi ve işletme yönetiminin bürokratik, hiyerarşik, ve merkezîyetçi oluşudur. İşletmelerde bölümler arası ilişkiler merkezden geçerek oluşmakta, her şey ayrıntılı olarak hazırlanmış işletme yönetmeliklerine göre yürütülmektedir. Bu örgütlenme biçimi F.W.Taylor'un 20.yy. başında geliştirdiği ilkelere dayanır. Taylor, geleneksel makine atölyesi kültürünün ancak hiyerarşik ve otokratik bir organizasyon yapısının geliştirilmesi ile fabrika kültürüne dönüşebileceğine inanmaktadır. Bu da dolaysız üreticiden tüm üretim bilgisinin ve tasarım gücünün koparılması ve merkezi otorite olarak yönetimin elinde toplanmasını gerektirmektedir. Ayrıca sistematik kaytarma ve çalışma ekipleri arasındaki dayanışmayı kırmak için üretim yerindeki işbirliğinin işlevsel bir hiyerarşiye dönüştürülmesi şarttır. (Özkaplan: 1994, 181182) Böylece emek sürecini işçiden bağımsız kılarak işçinin ürüne ve emeğine yabancılaşmasına neden olan taylorist iş örgütlenmesi emeği, kafa-kol biçiminde ayırır. Üretim süreci üzerindeki kontrolünü kaybeden işçi nitelik kaybına uğrar; yani vasıfsızlaştırılır. Kaldı ki, kapitalizmin bu birikim modeli vasıflı işçiye de ihtiyaç duymamaktadır. Her bir işçi, önüne gelen ürünün yalnızca bir parçasını belirli bir zaman dilimi içinde üretmek ve ya monte etmek durumundadır. Bu durum, kalifiye işçilerin grev, işi yavaşlatma ve iş gelmeme gibi tepkilerine yol açar ki; doğal olarak bu tepkiler üretim düzeyinde düşüşlere, son planda kar marjında azalmaya neden olur. Ser-

maye açısından bakıldığında fordizmin bir diğer olumsuz tarafı, “refah devleti” uygulamalarının da yardımıyla işçi sınıfının vahşi kapitalizm dönemine göre ciddi mevziler kazanmasına yol açmış olmasında. Fordist üretim sistemi, büyük oranda emeğe bağımlı olması nedeniyle dev işçi sendikalarının oluşumuna yardım etti. Keynesyen talep yönlü politikaların da yardımıyla reel ücretler sermayenin hiç hoşuna gitmeyecek düzeylere çıkmıştı. Yüksek reel ücretler yanında işsizlik, yaşlılık ve emeklilik sigortaları v.b. sosyal harcamalar krizin ardından sermayenin boy hedefi haline geldi.

“Refah devleti” uygulamaları yanında işgücü piyasasında esneksizliğe ve yüksek ücretlere neden olduğunu düşündükleri sendikaların etkilerini kırmak ve üretimde emeğe olan bağımlılığı azaltmak, değişen ve daralan talep koşullarına ve teknolojik transformasyona uyum sağlayabilen yeni bir birikim ve üretim modeli ve sanayi yapısı oluşturma çabasına düşen sermaye, esnek üretim sistemlerini geliştirdi.

Esnek Üretim Sistemleri

Taylorist, postfordist, esnek uzmanlaşma gibi çeşitli biçim ve adlarla ortaya konan esnek üretim sistemleri, tekelci kapitalizm döneminin üretim tekniği ya da sermaye birikim tarzı olan fordizmin tıkanmasıyla ortaya çıktı.

Özellikle dünya pazarına üretim yapan firmaların değişen talep yapılarına, daralan pazar koşullarına uyum gösterebilecek sendikaların etkilerini kırarak ve işçi sınıfının kitlesel mücadelesini bireyselleştirerek, böylece sermayenin kar oranlarını restore edecek, üretim teknik ve iş organizasyonları geliştirildi.

Temelde kriz koşullarına uyum gösterebilen iki esnek üretim biçiminden söz edilebilir. Bunlar esnek uzmanlaşma ve yalın kitlesel üretim başlıkları altında toplanır. Her ikisi de talebi önceden kestirip üretim yapmak yerine; talep miktarındaki değişimlere karşı esneklik sağlayabilen, sipariş üzerine üretim ve pazarlama yöntemini benimsenmiştir. Dolayısıyla büyük miktarlardaki stokların maliyetlerinden kurtulma olanağı sağlanmıştır. Elbette daralan pazar koşullarında -ki buna kriz demek daha doğru olur krizin ekonomik etkilerinin dolaysız üreticinin üstüne yıkılabilmesi için sendikaların etkilerinin kırılması gerekiyordu. Bunu esnek çalışma, taşeronlaştırma, robot kullanma ve emek tasarruf ettirici

ileri teknoloji kullanma gibi yöntemlerle ve yedek iş gücünü mümkün olduğunca yüksek düzeyde tutarak başardılar.

Fordist birikim modeline göre esnek üretimin diğer bir avantajı farklılaşan talep yapılarına uyum sağlayabilmesidir. Ürün esnekliğine sahip yeni üretim teknikleri, bir ürünün üretiminden diğer bir ürüne geçiş üstünlüğü sağlar. Bu olanak sermayeye dünya pazarlarında kolayca rekabet etme şansı verir. Bilgisayar destekli yeni teknolojilerin devreye sokulmasıyla çok amaçlı makineler kullanılarak emeğe olan bağımlılık azalırken; ürün esnekliği de elde edilmiş oldu. Böylece standartlaştırılmış ürün yerine değişen talebe uygun ürün çeşitlemesi mümkün olabildi.

Esnek üretimin en belirgin özelliklerinden bir diğeri, ileri teknoloji kullanılmasıdır. Ayrıca her yeni teknolojik gelişmenin kolayca üretim sürecine adapte edilebilmesidir. Teknolojik esneklik fordizmin yalnızca emek tasarruf ettirici tek amaçlı makineleri yerine; hem emek, hem sermaye ve hem de enerji sakıngan özelliklere sahip mikro-elektronik teknolojileri ön plana çıkardı.

Esnek üretimle birlikte taylorist iş örgütlenmesi de ortadan kalkmaya başladı. Dikey örgütlenmeyi baz alan hiyerarşik yapılar kırıldı. Yerine yatay örgütlenmeyi esas alan, kafakol emeğini birleştiren yeni iş organizasyonları ikame edildi. Daha çok “beyaz yakalı” işgücünü talep eden yeni organizasyon bir çok beceriye sahip ve becerisi oranında bireysel ücret alan vasıflı işgücü istihdam ediyor. Böylece toplu ücret pazarlığı yerine bireysel pazarlık kendini göstermeye başladı. Bu durum, etkisi zaten güdük olan sendikaları daha etkisiz kılan ve sendikalı işçi oranlarında ciddi düşümlere yol açan yeni bir süreci başlatmış oldu. Özellikle AB üyesi ve aday ülkelerde sendikalı işçi sayısında dramatik düşüşler yaşandı. Diğer taraftan vasıfsız emeğin reel geliri sürekli düşüş gösterdi. Doğal olarak sermayenin kar marjı yükselirken vasıfsız emek daha fazla işsiz kaldı.

Tablodaki değerler incelendiğinde, vasıfsız emeğin reel ücretlerinde sürekli düşüş olduğu gözlenmekte; kalifikasyon arttıkça reel ücretlerdeki düşüş azalmakta ve en üst %20’lik dilime giren vasıflı işçinin reel geliri ise artmaktadır. Bu durumun işçi sınıfı içinde yeni kırılma noktaları yaratacağı açıktır. Aynı zamanda üzerinde dikkatle durulması gereken bir sonuç daha ortaya çıkmaktadır. İşsizlik ve sefaletin yalnızca,

'üçüncü dünyanın lanetlilerine' özgü bir durum olmadığı; merkez kapitalist ülkelerde de yaygınlaşmaya başladığı, daha doğru bir deyişle, merkezin kendi üçüncü dünyasının da giderek genişlediği gözlerden kaçmamaktadır. AB ülkelerinin işsizlik oranları da göz önüne alındığında bu gerçek daha yalın bir biçimde ortaya çıkıyor.

Esnek üretim sistemlerinin, bilgisayar destekli yüksek teknolojileri üretim sürecine sokması yalnızca ücretlerde azalmaya yol açmakla kalmıyor, yedek işgücünü yani işsizliği kitlesel hale getiriyor. Özellikle üçüncü dünya ülkelerinde küreselleşmenin de etkisiyle marjinalleştirilen kitleler, açlığa ve sefalete itiliyorlar.

Sonuç

Esnek üretim modelleri yukarıda da açıklanmaya çalışıldığı gibi son çeyrek yüzyıldır küreselleşme sürecine hız veren sermayenin tüm çalışan kesimler için oluşturduğu yeni bir tuzak olarak önümüze konmuştur. Bu tuzak, çalışan

tüm kesimlerin bütün dünyada ekonomik ve siyasi çıkarlar ve örgütlenmeleri önünde bir dizi engeller oluşturmuştur. Bunun yanı sıra sınıf içi yeni kırılma noktaları yaratmıştır. Ücret pazarlığını, toplu pazarlıktan bireysel pazarlığa dönüştürerek, çalışan tüm kesimler arasında ücret farklılıkları yaratarak, birlikte hareket olanağını ortadan kaldırmaya yönelmiştir. Bu yeni durum, sendikaların işlevlerini yok ederek çalışan kesimlerin örgütsüzleştirilmelerine yol açmıştır.

Kafa-kol emeğini birleştiren bu yeni üretim modeli daha fazla beyaz yakalı emeği istihdam ederek vasıfsız işçinin giderek daha fazla işsiz kalmasına yol açmış, yedek işgücü ordusunun genişlemesine neden olmuştur. Bu sayede reel ücretlerde hızlı bir düşüş yaşanmıştır. Bununla birlikte "sosyal devlet" in tüm işlevleri ortadan kaldırılırken, açlığa ve sefalete itilen yığınlar toplumun sağlıksız kesimleri olarak tanımlanmıştır. Sağlıklı kesimi de tabii ki toplumun ancak %5-10 arasında kalan sermaye sınıfıdır.

TABLO 1: 1985-1995 Döneminde AB Üye, AB Aday ve AB Dışı Bazı Ülkelerde Sendikalaşma Oranındaki Değişimler

(Kaynak: Cumhuriyet, 26 Aralık 200)

AB Dışı ve AB'ye Aday Ülkeler	Artış/Azalış Oranı % "	AB Üyesi Ülkeler	Artış/Azalış Oranı % "
G Afrika	+ 126,7	Hollanda	+ 19,3
Çin	+22	Portekiz	-44,2
Şili	+89,6	Fransa	-31,2
Tayland	+77,3	İngiltere	-25,2
G.Kore	+60,8	Almanya	-20,3
Filipinler	+69,4	İsveç	-4,8
Zimbabve	+54,4	Avusturya	-8,3
Bangladeş	+57,8	Danimarka	+4,5
Guatemala	+35,9	Finlandiya	-2,4
Estonya	-71,2	Lüksemburg	+ 13,3
Çek Cumhuriyeti	-50,6	İspanya	+92,3
Macaristan	-38	Yunanistan	-23,1
Polonya	-45,7	İrlanda	-2,6
Romanya	-7,5	İtalya	-6,8
Slovakya	-40,1	Belçika	+5,6

Son çeyrek yüzyıldır yaşanan süreç göstermiştir ki, kapitalizm içinde yer alan hiçbir çözüm ya da yaklaşım, çalışan kesimlerin sorunlarına çare üretmez. 1945-1975 yılları arasında yaşama geçirilen refah devleti sosyalizmin önünü kesmeye yönelik bir stratejinin parçasıydı. “Refah devleti” döneminde elde edilen mevziler, Sosyalist Blok’un dağılmasıyla birlikte kaybedilmeye başlandı. Bu da göstermiştir ki, kapitalizm asla ıslah olmaz. Bunun yanı sıra kapitalizm içinde yer alan tüm reformist yaklaşımlar çare değildir. Zira bu yeni süreçte reformistler, sosyal devletin bile arkasında duramadılar. Neo-liberallerle aynı çizgiye gelen reformistler, onlarla birlikte hareket eden ve bir “alacakaranlık” olarak karışımızda durmaktadırlar.

Şu halde, işçi sınıfı ve tüm çalışan kesimlerin hareket tarzı yeniden devrimci çizgiye dönmek olmalıdır. Israrla sosyalizmin bittiğini iddia eden görüşlerin tersine; sosyalizmi ortaya çıkaran nedenler şimdi daha şiddetli bir biçimde varlığını sürdürmektedir. Şimdi her zamankinden daha fazla sosyalizme ihtiyaç vardır. Bunu başarmanın yolu; tüm reformist yaklaşımları dışlayan çözüm etrafında toplanarak yeniden ve daha şiddetli bir devrimci mücadeledir.

%20	YIL BOYUNCA TÜM GÜN ÇALIŞAN ERKEKLER
En Alt Dilim	-%23
Alttan ikinci dilim	-%21
Alttan üçüncü Dilim	-%15
Alttan Dördüncü Dilim	-%10
En Üst Dilim	+%10

TABLO 3: Bazı Ülkelerde İşsizlik Oranları

	1964-1973 %	1980-1982 %	1983-1992 %	1996-1998 %
KANADA	4.23	7.5	9.64	8.3
FRANSA	2.23	6.4	9.70	11.8
ALMANYA	0.79	-	6.03	9.7
İTALYA	5.28	7.6	10.13	12.3
JAPONYA	1.22	2.0	2.71	4.1
İNGİLTERE	2.94	6.8	9.79	6.0
ABD	4.46	7.0	4.79	4.5

Kaynakça

ÖZKAPLAN Nurcan 1994, Sendikalar ve Ekonomik Etkileri Kavram Yayınları 52 . Basım İstanbul

ESEN Oğuz. 1997, Küreselleşme, Gelir Dağılımı ve Gelişmekte Olan Ülkeler, Ekonomik Yaklaşım Dergisi 97 Sonbahar Cilt 8

ÖKE Mim Kemal 1995 Sendikal Hareket Nereye gidiyor. Ekonomik Yaklaşım Dergisi Yaz 95 Cilt 6

The World Bank 2001 <http://devdata.worldbank.org>

ANSAL Hacer 1995, Teknolojik Gelişmelerin İşgücü Niteliğine Etkileri, 4. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi Bildiriler İNSAN TOPLUM BİLİM Kavram Yayınları

Resmi Kürt Siyaseti

Tarık Yanar

Güney Kürdistanlı Kürtlerin Kerkük'ü de içeren federasyon yönelimleri Türk burjuva devleti ve egemen sınıflarının Kürt düşmanı, ırkçı reflekslerini şaha kaldırdı. Erdoğan'ın "müdahale ederiz", I. Başbuğ'un "kan akıtılır" açıklamaları sömürgeci rejimin siyasal refleksini yansıtan aktüel unsurlardır sadece. Benzeri tehdit, aşağılama ve reflekslerin, öncesi bir tarafa, birinci tezkere tartışmalarından beri onlarcasını sıralamak mümkün. Psikolojik savaş teknikleri ve etkin medya desteğiyle de sürdürülen bu söylem genel bir retoriğe dönüşmüş durumda. Günlük basın ve TV'lerde yansıyan küstah, peşmerge, aşiret reisi, hadlerini aştılar, Kerkürt vb. söylemler; devlet erkanının ezeriz, müdahale ederiz, kan akıtılır, hadlerini bilsinler, muhatabımız değiller türü açıklamaları, bu retoriğin unsurları. Açık hedef Güneyli Kürtlerin siyasal yönelimleri ve bu ekseninde Talabani, Barzani gibi Kürt siyasal şahsiyetleri olsa da, gerçekte bir bütün olarak Kürt ulusunu aşağılamayı, Kürt düşmanlığı ve şovenizmi körüklemeyi sağlayan ırkçı arka plana dayanıyor. Dolayısıyla güncel/siyasal nedenlerle, tarihsel, ideolojik arka planın ırkçı, şoven Kürt düşmanlığı şeklinde harmanlandığı bir yapı ve bunun günlük retorikteki üretimi söz konusudur. Söz konusu ırkçı söylem yalnızca Güneyli Kürtleri hedeflemekle sınırlı değil. "İçeri" de de MHP-ülkücü kesimin başını çektiği yönelimin devreye girmiş olması tesadüf olmasa gerek. İbrahim Tatlıses ve Ferhat Tunç'a yapılan

tehditler; İzmir'de üniversitelerde "Bütün suçların Kürtler tarafından işlendiği", "her sorunun müsebbibinin Kürtler olduğu" söylemleri; 15 ve 20 Kasım'da islamcı militanların eylemleri sonrası, eylemcilerin Kürt kimliğinin holding medyasınca ön plana çıkarılıp hedef gösterilmeleri; göç ettirilmiş Kürt ailelerin çeşitli köy, kasaba ve kentlerde dışlanmaları vb. vs. yaşananlar ilk akla gelenler. MHP-ülküçülerin bir yönüyle gündeme girme, kendi iç krizine de bu sayede derman bulma gibi etkenler olsa bile, esasta şovenizm ekseninde çatışma ve düşmanlığı körüklemeye soyunan yeni bir siyasal rol üstlenmesiyle ilgilidir. Dahası Kürt düşmanı, ırkçı yaklaşım MHP-ülküçülerle sınırlandırılmayacak genişlikte bir yelpaze oluşturmaktadır. Kemalistlerin, İP, CHP gibi partilerin, cumhuriyetin, değişik türden liberal çevrelerin, ruhunu ve kişiliğini emperyalistlere satmış medya tekellerinin, devletin karar verici bütün kurum ve kesimlerinin, en geniş yelpazede siyasal islamcı güçlerin vb. vs. bu Kürt düşmanı ırkçı politikaların değişen düzeylerde unsuru oldukları ve bu ekseninde gerici bir "toplumsal mutabakata" sahip oldukları bilinmektedir. On yıllardır kışkırtılan şovenizmle Kürt düşmanlığının toplumsal dokuya da yedirilmiş olması ise, işin en trajik olan tarafıdır.

Burada durup düşünmek, eskisinden görece farklı yeni bir durumla karşı karşıya olduğunu tespit etmek gerekiyor. Yeni durumun ayırıcı

özelliklerini açığa çıkarmak, sömürgeci rejime karşı mücadelede izlenecek politikaların içeriği ve yöntemleri açısından da önem taşımaktadır.

Güneyli Kürtlerin siyasal aktör olarak ön plana çıkmaları, sömürgeci rejimin Kürtlerle ve Kürt sorunuyla ilişkilerinde son derece hassas bir durum ortaya çıkardı. Kuzey-Güney eksenini birleştirerek, güncel ve ileriye dönük sonuçları bakımından birbirini etkileyen, sorunun içerik ve kapsamını genişleten, dar sınırlarından kurtararak çok yönlü anlamda uluslararasılaştıran bir özellik kazanmasını sağladı. ABD-İngiliz emperyalizmi ve diğer emperyalist güçlerin de somut olarak devrede olması, rejimin kuşku ve paranoyalarını körükleyen bir unsurdur. Eski statüko ABD-İngiliz emperyalistlerinin Irak'ı işgaliyle yıkılmış, bölgenin yeni statükosunun hangi biçimlerde oturacağı, rejim tarafından şüphe ve kaygıyla izlenen, belirsizlik ve "sürpriz"leri içinde barındıran bir duruma dönüştü.

Mevcut durum, burjuva devletin geleneksel inkar ve Kürt düşmanı politikasının şovenizm/ırkçılık zemininde örtük biçimlerden, daha açık ırkçı bir içeriğe dönüşmesini sağlıyor. Rejim Kürt ulusuna ırkçı apartheid politikasını dayatıyor. Burjuva rejimin siyasal reflekslerinde ırkçı tonları bariz olarak ön plana çıkarması; Kürt sorununun kapsam ve içeriği itibariyle karmaşıklaşıp boyutlanan gerçekliğiyle ilişkilenişinde yeni bir düzeyi ifade etmektedir. Elbette burjuva sömürgeci rejim, ırkçı Kürt düşmanlığının şirazeden çıkmasının fazlasıyla riskli, stratejik olarak da kaybettirecek bir politika olduğunun bilincindedir. Bu yüzden kontrolü tümenden elden bıraktığı söylenemez. Pragmatist, eklektik ve kontrollü bir ırkçılıktır devrede olan. Abdullah Gül'ün zaman zaman yaptığı "vatandaşlarımızın akrabalarıdır, biz himaye ettik" türünden açıklamalarda, başka nedenlerin yanında, ayarın kaçtığı dönemlerde dengeleyici olarak ifade edilmektedir.

Aslında realite olarak ırkçıların ön plana çıkması kadar, Güneyli Kürtlerin kendi kaderlerini belirleme yönelimlerinin, geleneksel politika üzerindeki örtüyü kaldırarak ırkçı karakterini deşifre ettiği de söylenebilir. Bu deşifreyonun, yoğunlaşan tehdit, şantaj ve aşağılamaların siyasal literatüre tercümesi ırkçılık olmaktadır. Ve bunu artık kamufle etmek de "terörizm"le perdelemek de o kadar kolay değildir. Erdoğan'ın "yok diye düşünürsen yok olur" türünden açık-

lamalarının beş paralık bir değeri yoktur. Rejimin Kürt düşmanı karakteri, başta Kürtler olmak üzere hemen herkes tarafından anlaşılır açıklıktadır. Bunu gizlemek için çok özel çaba sarf ettikleri de söylenemez. Yoksa sömürgeci rejimin eski kavgalı komşularını kapı kapı dolaşarak, Irak'ın diğer etnik ve dinsel gruplarını da dahil ederek, Kürt karşıtı bir koalisyon yaratma çabasının anlamı nedir? Keza Türkmenlere sunulan açık desteğin, Kürtlere karşı koz olarak kullanma politikasının, "Kerkük Türk'tür" haykırıları neyin göstergesidir? Veya Moldova'da Gagavuz Türklerine özerklik isteyen, Doğu Türkistanlıların davasını güden, soğuk savaş dönemi boyunca, SSCB'deki "esir Türklerin özgürleşmesi"ni dört gözle bekleyen, Batı Trakya'da ve Bulgaristan'da Türklerin etnik haklarının peşini kovalayan, Kıbrıs'taki etnik devletçiliğini ayakta tutmaya çalışan, "Adriyatik'ten Çin Seddi'ne Türk dünyası" emperyal vizyonuna bürünen sömürgeci rejim değil midir?

Son ABD seferinde Harvard Üniversitesi'nde verdiği konferansta Erdoğan, bir öğretim görevlisinin "Kuzey Irak ve Kıbrıs politikanız çalışmıyor mu?" sorusuna,

"Bu elma ile armut gibi, tek ortak yanı ikisi de meyve.

Ama armut, armut; elma da elmadır" şeklinde pek felsefi (!) cevap veriyor. Yine bir başka soruya "Buna sadece terör örgütlerinin ırkçı terör eylemleri olarak bakıyorum" dedikten sonra, eşinin Siirtli, koordinatörlerinin Vanlı olduğu, "Güneydoğu'da ikinci parti oldukları vb. bildik cevaplar veriyordu. Devletin resmi politikası ve bu politikasının son derece sinsî sürdürücüsü olarak Erdoğan hükümeti açısından Kürtler elma ya da armut bir tarafa, çürük elma kategorisindedir. Haliyle Kürtlere karşı her türlü aşağılama, yergi, tehdit, düşmanlık serbesttir. Buna bir de ezen ulus kibirliliği ve bu kibirliliğin kontrol dışı, "dış Kürtlerin" varlığı ve yönelimleriyle deforme olmasının yarattığı kompleks de eklendiğinde, her türden ırkçı söylem meşruluk kazanmış oluyor.

Siyasal konjonktürün Kürt faktörünü bir şekilde ön plana çıkarmasıyla, rejimin Kürt düşmanı söylem ve politikalarının pekişmesi madalyonun iki yüzü gibidir. Türk milliyetçiliği açısından Kürtlerin kendilerini yönetir duruma gelmesi felaketle eşdeğer bir durumdur. Bu yüzden rejimin politika önceliği bu siyasal irade-

nin bir şekilde boğulması, işlevsizleşmesi üzerine kuruludur, ‘Sınırın ötesinde’ vücut bulacak bir devlet yapılanmasının, ‘sınırın berisindeki’ Kürtleri de etkileyeceği ve bölünmeye götüreceği, örnek teşkil edeceği korkusu şoven Kürt düşmanlığını körüklemektedir. Ortada 20. yüzyılın çözülmemiş en büyük ulusal sorunu vardır. Demirel bu korkuyu, ‘Kuzey Irak’ta bir Kürt devleti kurulursa, Türkiye’nin doğusunda 14 ilde devlet olma iddialarını ortadan kaldıramazsınız. Dolayısıyla önümüzdeki 20 yıl boyunca Türkiye’nin en önemli sorunu budur’ şeklinde ifade etmektedir. Elbette bu, Demirel’in kişisel bir değerlendirmesi olmanın ötesinde devletin karar verici güçlerinin genel yaklaşımını özetlemektedir.

Böyle bir ‘bölünme’nin ne kadar gerçekçi olduğu, ne düzeyde bir ‘tehdit’ oluşturduğu farklı bir konudur. Fakat rejimin barometreleri Demirel’in değerlendirmesinde de olduğu gibi, en uç olgulara göre ayarlıdır. Mevcut politikanın ikamesi açısından ‘tehlike’yi mümkün olduğunca abartmakta kaçınılmazdır. Bunun ötesinde rejim, stratejik olarak davranmakta ve konumlanmaktadır. Birkaç yılı değil birkaç on yılı hesaba katmaktadır. Birkaç yıl önce MGK tarafından hazırlanan bir belgede ‘mevcut nüfus artış düzeyiyle 2020’lerde Kürtlerin nüfusunun Türkleri geçeceği’ tespitini yapan ve bunu önlemenin arayışları içerisine giren bu rejimin böyle pozisyonun alması doğası gereğidir.

Kürt deyince eli tetiğe giden rejimin, böyle bir sorunu yok saymasına rağmen, iç ve dış politika gündemini Kürt sorunu belirlemektedir. Erdoğan’ın ABD seferi de, Kıbrıs gündemi bir tarafa bırakılırsa, Kürt sorunu eksenine oturdu. Güney Kürtlerinin federasyon talebi ve Kongra-Gel’in Güneydeki askeri varlığı görüşmelerinin merkezi konusu oldu.

Burada tarihle güncelin kesiştiği noktaya ulaşıyoruz. 80 yıllık cumhuriyet tarihi hep aynı kavşakta kesişmiştir. Rejimin, bütün tarihini Kürt halkına karşı tedbir ve baskılarla şekillendirmiş; kimliğini, ideolojisini, varlığını ve geleceğini büyük oranda bunun üzerinde tanımlamıştır. Kürdün inkarı, yabancılaştırılması, düşmanca yaklaşım rejimin adeta amentüsü olmuştur. Kürt ulusunun kolektif kimliğinin, kültürünün, dilinin, tarihinin inkar edilerek yok sayılmasının kendi başına ırkçı karakteri bir tarafa, tarihin her

aşamasında rejimin Kürt sorununa yaklaşımı ırkçılıkla iç içe olmuştur.

Tarihinin belli bir dönemini (30’lu yıllar) kafatası ölçüleriyle geçirmiş, biçimli kafatasına sahip olduğunu ispatlamaya çalışmış Türk Tarih Tezi, Güneş Dil Teorisi gibi ırkçı teorilerde yıllarca kafa patlatmış, bir devlet geleneğidir söz konusu olan. Keza bu gelenek, ırkçı İttihat Terakki iktidarının ermeni soykırımcılığının cansiperane savunusuna uzanmaktadır. ‘Kürdistan’ı Ermanistan yapmak istiyorlar’ denilerek ve Kürt aşiretlerinin Ermeni kırımındaki ortaklığından yararlanılarak,

Kürt aşiret ve ileri gelenlerinin desteğiyle, Kurtuluş savaşında sözde ‘Türklerin ve Kürtlerin kader birliği’ sağlanmıştı. Fakat rejim daha ayaklarının üzerinde durur durmaz ilk işi Kürt katliamcılığı, Kürdün inkarı ve Türkleştirilmesi oldu. Öyle ki daha 1923 gibi erken bir zamanda günlük Takvim gazetesinde yer aldığı şekliyle ‘Türk süngüsünün girdiği yerde Kürt sorunu yoktur’ düzeyine ulaşmıştı. Devamı biliniyor, son Ağrı isyanının bastırılmasıyla Milliyet gazetesinde Ağrı dağı, mezar yaptılar, mezar taşına da ‘Hayali Kürdistan burada merhumdur’ yazılacaktı.

Atatürk’ün 1920’deki çok bilinen meclis konuşmasında şunlar ifade edilmekteydi: ‘Meclis-i alimizi teşkil eden zevat yalnız Türk değildir, yalnız Çerkez değildir, yalnız Kürt değildir. Fakat hepsinden mürekkep anasır-ı islamiyedir, samimi bir mecmuadır. Yek diğerine karşı hürmeti mütekebile ile riayatkardır ve yek diğerinin her türlü hukukunun ırkı, içtimai, coğrafi hukukuna daima riayetkardırlar’ (1 Mayıs 1920)

Benzer içerikte açıklama ve beyanlar o yıllara yaygınca yapılmaktaydı. O yılların Kürt ileri gelenleri herhalde, kurulacak rejimin dillerini, kültürlerini, bir bütün olarak kimliklerini inkar edeceğini akıllarından bile geçirmemişlerdir. Kendilerini böyle bir geleceğin beklediğini bilselelerdi, yine de Türk ulusal kurtuluş savaşımına destek olurlar mıydı? Şeyh Sait isyanıyla başlayıp, 1937 Dersim isyanıyla kapanan süreçteki Kürt isyanları, bu sorunun da cevabı niteliğindedir aslında. Keza Kürtlerin destek ve katılımlarından mahrum olarak Türk Kurtuluş savaşı aynı sonuçlara ulaşır mıydı, bu da kendi içinde önemli bir soru işareti olarak durmaktadır. Fakat biz bu yoruma açık soruları bir tarafa bırakıp, gelişmelerin somut seyrine bakalım.

Atatürk'ün 1920'deki konuşmasından kısa bir süre sonra, İkinci Meclis Anayasa Komisyonu raporunda durum esastan değişmiştir. Raporda; "Devletimiz milli (ulusal) bir devlettir. Devlet Türk'ten başka millet tanımaz. Ancak Türk camiasıdır ki bütün uruku (ırkları) bir arada toplama kabiliyetine sahiptir" denilmektedir.

T.C devletinin kurucu anlaşması olan Lozan anlaşması ise, Kürdistan'ın dört parçaya bölünmesinin resmi belgesi olması kadar, Türk devleti sınırları içerisindeki Kürtlerin her türlü kimlik haklarının gaspı ve inkarı anlamına da gelmekteydi. Lozan, müslüman ve gayri-müslimleri tanımaktadır. Kürtler kurucu unsur olarak yer almadığı gibi, azınlık haklarının da dışında tutulmuştur. Lozan azınlık olarak gayri-müslimleri kabul etmektedir. Türk heyeti, dini azınlıklar dışında azınlık yer almaması konusunda çok özel bir çaba içerisinde olmuştur. Kürtler 'müslüman' kategorisi içerisinde eritilmiştir. Müslüman kavramının da o zaman ve süreç içerisinde Türk anlamına geldiği/dönüştüğü biliniyor. Lozan anlaşmasının maddelerinde yer alan, varolan bütün yerel dillerdeki 'eğitim ve yayan hakkı' ise, anlaşmanın ruhunda ve bütünlüğünde bir ayrıntı teşkil ettiği için sonradan gündeme dahi gelmemiştir. Lozan'da Kürtlerin haklarının gasp edilmesinde İngiliz, Fransız emperyalistleriyle Kemalist burjuvazi hemfikirdir. Bu, Lozan'dan günümüze süregelen bir ortaklıktır.

Abdullah Öcalan dahil, değişik siyaset eğilimdeki bir çok çevre tarafından savaşım ve kuruluş sürecindeki Türk-Kürt ilişkilerine yapılan olumlu atıflar gerçeği yansıtmamaktadır. Atatürk ve dönemin Türk burjuva önderliğince Kürtlere biçilen rol nettir; savaşım süresince Kürtlerin pratik desteğini almak ve bunun gerekli kıldığı politik söylemleri kullanmak; sonrasında ise Kürdün inkarına da dayanan etnik ulus-devleti kurmak. Birincisi ne kadar net ise, ikincisi de o kadar nettir.

29 Mayıs 1919 tarihli Atatürk'ün şifreli yazısında şunlar belirtilmekteydi: "Kürtlere ve Kürdistan üzerinde tesiri bulunan ve harp esnasında hukuk ve maksatlarını pek ziyade kazandığım Kürt umerasından meşhur müteaddit zevata re'sen ve kolordu vasıtasıyla telgraf yazarak devletin vaziyet-i esasiyesi bakımından (bu) ve kendileriyle ittihası lazım gelen vaziyet hakkında icabı gibi beyanat ve müessir

ve yasada bulundum." (D. Avcıoğlu, Milli Kurtuluş Tarihi, C-3. s. 312

"Türk'ün makus talihini değiştirmek" için Kürtlerin de desteği alınarak verilen Türk ulusal kurtuluş savaşı, Kürdün 'makus' trajedisine dönüştürülmüştür. Türk kurtuluş savaşının temelinde etnik nedenler ön plandadır. "Anadolu'da Ermenilik ve Rumluk iddialarına karşı mücadele" savaşının bütünleştirici en önemli unsurlarının başında gelmektedir. Buna İzmir ve çevresinin Yunanistan tarafından işgal edilmesi tüy dikmiştir. Ancak bu sayede mücadele bölgesel olmaksızın çıkararak genel bir niteliğe kavuşabilmiştir.

Osmanlı'nın çöküş ve parçalanma döneminin trajik ruh haliyle şekillenmiş Türk burjuva önderliği açısından etnik ve dini topluluklar parçalanmanın temel nedeni olarak algılanmaktaydı. Parçalanma paranoyası cumhuriyet dönemine de miras kalan önemli unsurlardan birisidir. Bugün aynı kuşkunun devletin yönetici iradesince misliyle sürdürülüyor olması, her fırsatta sevr korkuluğunun ortaya atılması tesadüf değildir. Dağa, taşta Türk yazılması, Türk olmayan her şeyin yabancılaştırılıp düşmanlaştırılması, "Ne mutlu...", "Bir Türk ..." ırkçı parolaları, "Vatandaş Türkçe Konuş" kampanyaları vs. bu korkuyu hafifletmeye yetmemiştir. Cumhuriyet Türkiye'sinde Türkler dışında diğer ulusal topluluk olarak Kürtler, bu parçalanma korkusunun, Türk şoven milliyetçiliğinin ve militarizminin geliştirilmesinin nesnesi olarak kullanılmıştır. Farklılık parçalanmak demektir, o zaman herkes Türktür!

Burada küçük bir parantez açarak ırkçı şovenizmin hedefinin yalnızca Kürtleri kapsamadığını da belirtelim. Her türden ulusal, kültürel, dini farklılık bir parçalanma unsuru olarak görülmektedir. Bu yüzden farklılıkların dışlanması, bastırılması temel politika olmuştur. Cumhuriyet öncesinin uygulamaları, Ermeni Rum trajedileri bir tarafa, Kemalist rejim kendisini tamamen tekçi etnik Türk temelde tanımlamıştır. Türkes'in bir zamanlar "ne mozaiki ulan, mermer" yaklaşımı neyse, O. Ekşi'nin "Türkiye vatandaşlığı" söyleminin dahi "alçaklık" ve "ihanet"le damgalanması aynı ideolojik yapıya dayanır. E. Özkök'ün "Hürriyet gazetesinin logosundaki "Türkiye Türklerindir" yazısını değiştirmeye benim de, gazetenin de gücü yetmez" demeci de aynı nedenledir.

Bu Türkçü/ırkçı ideolojiyi, Kemalizmin ideologlarından, tek parti döneminin ve CHP'nin

güçlü isimlerinden Mahmut Esat Bozkurt, Adalet Bakanı sıfatıyla “Benim fikrim, kanaatim şudur ki, memleketin kendisi türktür. Öz Türk olmayanların Türk vatanında bir hakkı vardır, o da hizmetçi olmaktır, köle olmaktır” biçiminde ifade etmekteydi.

Aynı M. E. Bozkurt ikinci dünya savaşı günlerinde de; bir makalesinde “Türkçü ırkçılığının Alman ırkçılığından kopya edildiği” suçlamalarına karşı çıkararak “Türk milliyetçiliğinin esasında ırkçı olduğunu, çünkü dil ve kültürün yanında, kan faktörünün de birliğin unsurlarından biri olarak kabul ettiğini” belirtmekteydi. (Bozkurt’tan Turan’a, G. Göksu Özdoğan, s. 235)

Keza dönemin Başbakanı Ş. Saraçoğlu 1942’de hükümet programını meclise sunarken yaptığı konuşmada, “Biz Türküz, Türkçüyüz ve daima Türkçü kalacağız. Bizim için Türkçülük bir kan meselesi olduğu kadar ve laçkal (en azından) o kadar bir vicdan ve kültür meselesidir” demekteydi. (age, s 595) Alman faşizminin yenileceğinin kesinleşmesi üzerine 1944’de açılan ırkçılık/Turancılık davasının 1946’larda “milli bir ideolojinin, milli olmayan bir ideolojiye karşı ifadesi” olarak aklanması da, sonraki süreci de tanımlayan aynı ideolojiye dayanmaktaydı.

Belki bugün ırkçı söylem aynı katılıkta ifade edilmiyor. Fakat mantığın aynı olduğu şüphesizdir. Irka, kana dayalı politika geçerlidir. Farklı olmanın ve bunu ifade etmenin “kanı bozuk” olmayla ifade edildiği, ancak Türk kimliğiyle özdeşleşildiği oranda yaşam hakkı tanındığı Türkçü bir ideolojidir.

Bu ideolojinin sonuçlarını politik konjonktüre göre değişik etnik ve dini topluluklar farklı düzeylerde yaşamışlardır. Hala aynı düşmanca yaklaşım sürdürülmekle birlikte, gelinen aşamada Ermeni, Rum, Yahudi, Süryani vb. topluluklar çok küçük azınlıklara dönüşmüş durumdadır. Yine de Ermeni ve Rum düşmanlığı dış politika gündemlerinden ve Kıbrıs sorunundan hareketle popülerliğini sürdürmektedir. 550 yıl önce tarih olmuş Bizans’la hala sanal kavga yürütülüyor olması, bu düşmanlığın ideolojisinin hangi düzeylere vardığını göstermektedir.

Diğer etnik, dini toplulukların eritildiği durumda geriye büyük bir ulusal topluluk olarak Kürtler kalmıştır. Kürt ulusu Türkçü düşmanlığın sonuçlarını çok yönlü olarak yaşamıştır/yaşamaktadır. Kürtler içeride ve dışarıda

bölücü bir unsur olarak görülmesinin yanında; fetihçi sömürgeci “büyük devlet, yönetici ulus” kompleksini de malzemesi olarak da ırkçı düşmanlığın hedefi olmaktadır.

Belirtilenlerden de anlaşılacağı üzere TC, ideolojik ve politik olarak etnik Türkçü bir devlettir. Bu etnik Türkçülük, Türkiye dışındaki bütün Türklerin, Türki toplulukların da haklarının savunuculuğunu, hamiliğini üstlenen, zaman zaman da pan-türkçü içeriğe bürünen karakterdedir. Fakat aynı devlet Kuzeydeki Kürtler bir tarafa, Güneyli Kürtlerin federasyon talebine karşı çıkmaktadır. Düşmanlık gütmekte ve savaş nedeni saymaktadır. Dünyadaki bütün Türkler, diğer bütün topluluklar ulusal kimlikleri etrafında örgütlenebilirler, fakat Kürtler asla!

Bu politika Cumhuriyet tarihi boyunca geçerliliğini korumuştur. Musul, Kerkük sorununun 1925’te Milletler Cemiyeti kararıyla İngiltere lehine çözülmesinden sonra, Türk burjuva devletinin bölge devletleriyle ilişki ve anlaşmalarının merkezi sorununu da Kürtler oluşturdu. Dört parçaya bölünmüş Kürtlerin İran, Irak, Suriye’yle birlikte kontrolü sömürgeci ortaklığın temeli oldu. Her üç devletle ayrı ayrı yapılan anlaşmaların dışında, esas olarak Kürtlerin kontrolü için Türkiye’nin girişimiyle 1935 yılında ‘Sadabat Paktı’ adında bir pakt da kuruldu. Pakıtın temel nedeni olan Kürtlerin kontrolü sorunu 7. Madde’de şu biçimiyle yer aldı: “Bağıtılı tarafların her biri, kendi sınırları içinde diğer bağıtılı tarafların kuramlarını yıkmak, düzen ve güvenliğini sarsmak veya politik rejimi bozmak amacıyla silahlı çeteler, birlikler veya örgütlerin kurulmasını ve eyleme geçmelerini engellemeyi yükümlenir” (B. Oran, Türk Dış Politikası, C-1, s. 368) Irak, İran, Suriye devletleriyle ayrı ayrı da yapılan anlaşmalarla bu Kürt karşıtı koalisyon, her üç devletle de değişen düzeylerde farklılaşan ilişkiler içerisinde sabit kalan tek konu oldu. T.C., Güney’e 90’lı yıllar boyunca yaptığı sınır ötesi operasyonları bu anlaşmalara dayanırdı.

1974 yılında Güney Kürdistan’a Irak anayasasında özerk statü verilmesine de ilk tepki gösteren ve karşı çıkan da Türkiye oldu. Musul-Kerkük; Kürtlerin kontrolü, Türkmen varlığı gibi olguların yanında, Türk burjuvazisinin fetihçi, yayılcı eğilimleri açısından da büyük önem taşıdı. Misak-ı Milli sınırları içerisinde olan Musul-Kerkük’ün, 1925’de İngiltere/İrak

lehine kaybedilmesi, Türk burjuvazisinin bir türlü içine sindiremediği, uygun her fırsatta dilendiği bir sorun oldu.

1968 yılında Demirel tarafından işgal planları yapıldı.

Bunu Demirel yakın zamanda “o zaman öyleydi, şimdi şartlar değişik” sözüyle itiraf etmekteydi. Birinci Körfez savaşı döneminde Özal bu yayılmacı politikayı en üst düzeyde sürdürdü. Aktarılanlardan da anlaşılacağı üzere Türk devletinin Güney Kürdistan’a ilgisi çok yönlüdür. Kürtlerle ve rejimle ilgili nedenlerle, yayılmacı emperyal yönelimlerin harmanlandığı bir tablo söz konusudur. Sorunun basit bir dış politika sorunu olmadığı kolayca anlaşılacaktır. Çok güçlü tarihsel / ideolojik bir arka plana dayanmaktadır.

Şimdi Türk burjuva devletini bu denli pervasız kılan da, bu tarihsel ideolojik arka planın, güncel/siyasal gelişmelerin aleyhte tetiklemesiyle birleşmiş olmasıdır. Yurtsever Kürt ulusal özgürlük hareketi, 1984-1989 arasındaki savaşımıyla, geleneksel sömürgeci inkar politikasının her yerinde gedikler açarak kalbura çevirmişti. Yazının başında belirtilen Güneydeki gelişmelerin dışarıdan etkisi ise, bu politikayı bütünüyle sürdürülmez kılmaktadır. Politikada yaşadığı iflas ve açmazı, düşmanlık ve saldırganlık dozunu yükselterek dengelemeye çalışıyor. Bu yüzden federasyona karşı olduğunu her fırsatta açıklıyor.

Türk devleti kimlik vurgulu federasyonu, bağımsız Kürt devletine geçişin aşaması olarak değerlendiriyor. Daha genel olarak Türk egemenleri, federasyon, özerklik, otonomi adı her ne olursa olsun, Kürtlerin inisiyatif kazanacağı her kombinezona düşmanlığını peşinen ilan ediyor. Müdahale nedenlerine Kerkük’ün Kürtlerin eline geçmesini ve petrol zenginliğine sahip olmasını da ekliyor. Ayrıca merkezi Irak yapılanması içerisinde Kürtlerin inisiyatif sahibi olmasından da hoşlanmıyor. Sömürgeci devlet Kürtlere karşı Saddam’ın yokluğundan doğan boşluğu da doldurma zorunluluğu duyuyor. Abdullah Gül. Saddam’ın kendilerine “Kürtlerin kellesini birlikte keselim” teklifi yaptığını fakat kabul etmediklerini söylemişti. Fakat niye bir başkasına değil de Türk devletine önerdiği sorunun cevabı ortada kalmıştır. Demek ki Saddam’da kime ne teklif edeceğini iyi biliyor. Kürtlerden yana güzü arkada kalmayacaktır, bu kesin.

Sömürgeci rejim etnik federasyona karşı oluşan gerçek nedenlerini gizleyerek demagoji yapmaktan da geri durmuyor. Demokratik Irak’tan, toprak bütünlüğünden, etnik özellikleri ön plana çıkarmanın çatışmalara neden olacağından söz ediyor. Fakat gerçekte Kürtlerin iradesine ipotek koyarak, kendi geleceklerini belirlemelerini engellemeye çalışıyor. Bu yüzden Türkiye “Irak’ın geleceği”yle değil, “Kuzey Irak’ın geleceği”yle ilgilidir.

Güneyli Kürtlerin federasyon istemi ve yönelimlerinin Kürtlerin özgürleşmesinde nasıl bir yer tutacağı ayrı bir konudur. Güneyli Kürtlerin ABD—İngiliz emperyalizminin işbirlikçiliğini yaparak, sırtını emperyalizme dayayarak özgürlüğe ulaşamayacağı ise, kendi tarihsel deneyimleriyle de sabittir. Feodal, aşiretçi, burjuva siyasal önderliğin Kürtleri ABD bayraklarıyla yürütmesi, Kürtler gibi mazlum bir hak açısından utanılası bir durumdur. Fakat bu utanç halka değil, burjuva-feodal milliyetçi siyasal önderliğine aittir. ABD’nin, Kürtlerin özgürlüğüyle değil, kendi emperyalist çıkarlarıyla ilgili olduğu kesindir. Erdoğan’ın ABD gezisinde basına yansıdığı biçimiyle Türkiye’ye “etnik federasyon olmayacağı, Kerkük’ün Kürtlerin kontrolüne bırakılmayacağı” güvencesi vermesi de bunun göstergesidir. Barzani ve KDP’nin “Kabul etmeyiz, yeniden isyan ederiz” vb. açıklamalarını bu gerçekliğin bilincine varmaları şeklinde yorumlamak da oldukça güçtür. Güneyli siyasal önderliklerin de ötesinde Kuzeyli Kürtlerde de ABD’nin müdahalesiyle eski statünün yıkılmasının Kürtlere özgürlük getireceği gerici düşüncesi yaygınlık kazanmaktadır. A.Öcalan’ın da yer yer Güneyli siyasal önderlikleri (demokratik cumhuriyet stratejisi gereği) eleştirmekle birlikte “demokratik sömürgecilik” değerlendirmesiyle bu yönelime farklı bir eksenden katılmaktadır.

Bugün ulusal sorunun çözüme ulaşmadığı birkaç ulustan biridir Kürt ulusu.

Hatta 30-40 milyonluk nüfusunun dört parçaya bölünmüş olması gerçekliği, Ortadoğu’nun ve petrolün, emperyalistler arası çıkar çatışmasının merkezinde yer alması gibi nedenler dikkate alındığında çözümü en zor ve kapsamlı olanıdır. Kürdistan’ın parçalanması, emperyalistler sayesinde sağlandığı gibi, bölgesel sömürgeci güçler de sömürgeci boyunduruklarını, emperyalist güçlerin göz yumması, onayı ve desteği sayesinde sürdürebilmişlerdir. Kürt ulusunun

tarihi, tarihsel dramlar, katliamlar, ve ihanetlerle iç içe geçmiştir. Güneyli Kürtlerin de 1920’li yıllarda İngiliz emperyalizmine karşı mücadeleden günümüze değin uzanan büyük bir mücadele tarihi vardır. Siyasi ve hukuki temeldeki kazanımları esasen bu uzun soluklu mücadele üzerine kuruludur. Güneyde ve bütün parçalarda yürütülen bu mücadele olmasaydı, Güneyde bugünkü fiili olarak kendi kendini yönetme durumundan ve siyasi hukuki kazanımlardan söz edilemezdi. Saddam rejiminin ve eski statükonun yıkılması, Kürt sorununu daha geniş çaplı ve çözüm bekleyen bir sorun olarak uluslararası kamuoyunun gündemine daha yakıcı biçimde taşımıştır.

Kürt gerçeğini yok sayan, eski statükoyu sürdürmekte ısrar eden, her türlü çözümü dıştalaayan çizgi iflas etmiştir. Kürt sorunu parçalardan hareketle çözümü dayatmaktadır. Bölgesel sömürgeci devletlerin düşmanlığı ve emperyalist güçlerin ihaneti de çözümsüzlüğü sonuna değin sürdüremez. Bunun hangi biçimde çözüme kavuşacağı ise Kürt ulusunun siyasi iradesine ve bununla birleşen diğer unsurlara bağlıdır. Diğer bölge halklarıyla demokratik çözüm veya milliyetçi çözümü kadar; burjuva emperyalist çözümler de gündemdedir. Güneyde yürürlükte olan burjuva emperyalist çözümden hatta Türk-Kürt, Kürt-Arap vb. gericici ulusal boğazlaşmalara dönüşmesi olasılık dışı değildir. Bölge devletlerinin düşmanlığı, bayram günlerinde Erbil’de patlayan bombalarda, Irak’lı ulusal ve dini topluluklar arası son tartışma ve kamplaşmalar dikkate alındığında bu, yakın ve somut bir tehlike olarak varlığını sürdürmektedir. Şüphesiz ki böylesi bir durum bölge halklarına büyük bir yıkım getirecek, yıllarca sürececek düşmanlık ve boğazlaşmalara neden olacaktır. Türkiye’in Türkmen kışkırtması da bu çatışma tehlikesinin hizmetindedir.

Kürt sorunun yapısından kaynaklanan zorlukları bir tarafa, günümüzde ulusal sorunların çözümü de oldukça zor ve karışık bir niteliğe bürünmüştür. Daha yakın dönemde Yugoslavya ve Balkanlar’da yaşanan kanlı ve emperyalistler tarafından şekillendirilen süreçler hafızalardadır. Keza Filistin ulusal sorunu, Çeçenya ve Kafkasya’daki diğer ulusal sorunlar ve aldığı biçimler ortadadır.

Soğuk savaş döneminde ABD’nin başını çektiği emperyalist güçler, SSCB’ ve Doğu Bloku’nu

zayıflatmak için, ulusal farklılıkları kışkırtarak rekabette avantaj sağlama siyaseti izlemişlerdi. 1990’larda SSCB’nin dağılması sonrasında ise hemen bütün uluslar bağımsız ulus devletlerini kurdular. Burjuva milliyetçi önderlikler tarafından ulusal devletlerin kurulması temel eğilime dönüştü. Bu durum, emperyalist devletlerin müdahalesini kolaylaştıran, etnik çatışmaları körükleyen bir sürecin de yaşanmasını sağladı. Diğer taraftan egemenlik altında bulunan ulusal, kültürel ve dini toplulukların kimlik eksenli örgütlenme, mücadele ve hak taleplerini yükselttikleri bir süreç yaşandı. Bu süreç ve eğilim günümüzde de sürmektedir. Ulusal kurtuluş mücadeleleri, uluslararası proletarya hareketinin müttefiki olarak tarihsel devrimci rolünü bugün de sürdürmektedir. Fakat bu rol günümüzde oldukça sınırlanmış durumdadır. Ulusal kurtuluş hareketlerinin genel olarak devrimcilikten reformculuğa doğru bir seyir izlemesi gerçeği bir tarafa; güncel olarak ulusal mücadelelerin burjuva milliyetçi önderliklerce sürdürülmesi, emperyalist devletlerin kışkırtma ve müdahalelerine daha yatkın siyasi atmosferin oluşması, yakın dönem ulusal hareketlerinin hemen tamamının emperyalist çözüm koridoruna girmesi, egemen devletlerin örgütlenme ve militarist yapılanma düzeyinin ulusal savaşımın başarı şansını zayıflatması ve bunun da emperyalistlerin desteğini almaya daha fazla yöneltmesi, devrimci proletarya hareketinin zayıflığı gibi nedenler bu rolün sınırlanmasının nedenleri olarak sayılabilir.

Farklı bir gelişimin sonucu olmakla birlikte emperyalist küreselleşme süreci de önemli bir unsurdur. Emperyalist güçler, küresel emperyalist yönelimleri temelinde dünyanın entegrasyonunu derinleştiriyorlar. Bu süreç ulus-devletlerin ekonomik, siyasi egemenliklerinin sınırlandırılıp yeniden yapılandırılarak emperyalist küreselleşme sürecine entegre edilirken; aynı zamanda ‘güvenlik devleti’ fonksiyonlarının pekiştirilerek ulusdevletlerin güvenlik devleti şeklinde etkinlik kazandırıldığı bir süreç yaşanıyor. Bu sürecin tamamlayıcı bir diğer yanı da “alt kimlik” diye tanımlanan etnik, kültürel ve dini kimlik ve azınlıkların ön plana çıkarılmasıdır. Bu dönem emperyalist güçlerin kontrol, müdahale ve yönlendirme olanaklarını güçlendirirken, Yugoslavya örneğinde olduğu gibi inisiyatif dışına çıkan devletlerin parçalanarak sisteme entegre edilmesini de içeriyor. Emperyalizmin

geleneksel böl-parçala-yönet politikasının güncelleştirilmiş bir versiyonudur söz konusu olan. Keza emperyalistler arası rekabette “alt kimlik” siyaseti de etkili bir unsurdur. Rakip güçlere karşı koz elde etme, hegemonya mücadelesinde avantaj sağlamanın unsuru olarak da kimlik siyaseti emperyalistlerce kullanılmaktadır.

Irak işgali sonrası Ortadoğu’nun ABD’ci yeniden yapılandırılması çalışmaları sürdürülüyor. ABD’nin “Büyük Ortadoğu” projesinde şapkasından neler çıkacağı tam olarak netleşmiş değil. Birden çok projenin çekmecede tutulduğu ve gelişmelere göre bunlardan hangilerinin geçerlilik kazanacağı netleşeceği de söylenebilir. Keza süreci yönlendiren unsurun sadece ABD’nin emperyalist iradesinin olmadığı, Irak ve Ortadoğu halklarının direnişçi karşı iradesinin de devrede olduğu, daha şimdiden bir çok hesabı boşa çıkardığı da unutulmamalıdır. ABD’nin “Irak’ın geleceği”ne ilişkin senaryolarında üç devlete bölünmesi de yer alıyor. Emperyalistlerin bölge istikrarının bu şekilde sağlanacağı, denetiminin de daha kolay olacağı varsayılıyor. İsrail’le dost bir Kürt devletinin, İsrail’le bölgedeki tecrit konumundan kurtaracağı, bu yüzden İsrail’in de Kürt devleti kurulması yönünde faaliyet yürüttüğü yaygınca ifade ediliyor. İsrail’in Güney’deki çeşitli faaliyetlerde bu çabalara kanıt olarak sunuluyor. ABD iktidar çevrelerinde bu tür senaryoların taraflarının olduğu muhakkaktır. Irak’ta direnişin güçlenerek devam etmesi de ABD açısından böyle bir senaryoyu öncelik haline getirebilir. Fakat ABD emperyalizminin bugünkü önceliğinin federal temelde birleşik Irak olduğu anlaşılıyor. Daha çok federasyonunun hangi temelde kurulacağı tartışması yürütülüyor. Bu federal yapının orta ve uzun vadede bağımsız bir Kürt devletine düşürüleceği de varsayılabilir.

ABD’nin Irak’ı işgali Türkiye’nin en temel kozu olan jeo-stratejik önemini azalttı. Dahası siyasal denklemde Kürtler önemi bir unsur haline geldi. Ortadoğu siyasi haritasında Kürtlerin böyle bir konum kazanması, Kürtlerin ve Kürdistan’ın inkarına dayanan siyaseti geçersizleştirdiği gibi; işbirlikçi Türk burjuva iktidarıyla ABD arasındaki Kürt sorunundan kaynaklı çatlağın yapısal bir kriz niteliğine dönüşmesini de sağladı. Kırmızı çizgiler politikasının iflas etmesi ve çuval hadisesi, Türk devletinin askeri tedbirlerle bölgedeki eski statükoyu sürdüreme-

yeceğini ortaya çıkardı. Yer yer üst perdeden yapılan açıklamalara rağmen devletin yönetici çevreleri bunun bilincindedirler. Kürt sorunu krizi dönemsel olarak artıp azalsa da, Türk devletinin ABD’yi doğrudan karşısına alan bir politika izleyemeyeceği kesindir.

ABD’yle farklılaşan politika, öncelik ve zamanlama sorunlarını uyumlulaştırmaya çalışırken, karşılıklı olarak ‘farlılık olmadığı’ açıklamaları yapılıyor. Türk yönetici çevreleri Kürtlere karşı tehdit ve şantaj politikasını sürdürürken, ABD’yle işbirlikçiliği derinleştirerek istedikleri sonuçları elde etmeye çalışıyorlar. Erdoğan’ın ABD gezisi öncesi İncirlik’in yeniden ABD’nin hizmetine tahsis edilmesi bunun içindi. Gezi sonrası yüksek sesle dillendirilen Türkiye’ye “yeni rol” tartışmalarının anlamı da budur. Buna göre Türkiye, ABD’nin “Büyük Ortadoğu Projesi”ne bağlı, jeopolitik eksende ‘model ülke’ olarak bölgeye ılımlı islam ihraç edecek! Türkiye’nin son ‘Kıbrıs atağı’ndan da, Kıbrıs’ta ABD’ye üs verilmesi sürprizinin çıkması da bu çerçevede okunmalıdır. Kısaca Türk devleti, işbirlikçiliği derinleştirilerek kendisinin ABD için vazgeçilmez olduğunu göstermeye, istediği siyasal sonuçları da bu yoldan elde etmeye çalışıyor.

Bütün bunlar bir tarafa, Güneyli Kürtlerin kendi kendini yönetme, kendi geleceğiyle ilgili karar vermeleri en doğal haklarıdır. Bunun hangi biçimde somutlanacağına karar verecek olan da Kürt halkıdır. Her şeyden önce bütün uluslar gibi, kendi bağımsız ulus-devletlerini kurabilirler. Buna arşı çıkmak gericiliktir, sömürgeci statükonun devamını istemektedir. Türk devleti ve diğer sömürgeci devletler Güneyli Kürtlerin iradesine ipotek koyamaz, onlar adına karar veremezler. Güneyli Kürtlerin genel federasyon temelinde karar vermeleri de kendi kaderlerini tayin etmenin bir biçimi olarak görülmelidir.

Burada temel sorun Kürtlerin kaderlerini hangi biçimde tayin edecekleri değildir. Komünistler hakların kendi kaderlerini belirlemelerine saygı duymanın yanında, hakların özgürlüğüyle ilgilidirler. Güneyli siyasal aktörler ve Kürt halkı özgürlüğe ABD-İngiliz emperyalizminin himayesi altın ulaşabileceğini düşünmektedir. Bu, özgürlük adına büyük bir yanılgıdır. Genel olarak Kürt halkı, somut olarak da Güneyli Kürtler bu yanılgının acı tarihsel deneylerine sahiptirler. ABD-İngiliz emperyalistleriyle işbirliği Kürt halkına kölelikten başka bir şey getiremez. Em-

peryalistler Kürt halkının dostu değildir. Emperyalistlerin dostları değil, sürekli çıkarları vardır.

Kürdistan'ın parçalanması kadar, sömürgeci statünün sürdürülmesi de ancak emperyalistler sayesinde mümkün olmuştur. 1920'li yıllarda Güneyli Kürtleri bombalayan İngiliz Kraliyet uçaklarıydı. Halepçe katliamını Saddam'ın, emperyalistlerin göz yumması ve ABD'den temin edilen gazlarla yaptığı unutulmuş değil. 1. Körfez savaşı sonrası Güneyli Kürtleri yüzüstü bırakan da ABD'ydı. Kuzeyli Kürtlerin özgürlük mücadelesinin bastırılması ve sürdürülen sömürgeci boyunduruk ABD'nin Türk sömürgeciliğine açık desteğiyle mümkün olmaktadır.

ABD-İngiliz emperyalistleriyle işbirlikçilik bugüne kadar hiç bir halkı onurlandırmadı. ABD, emperyalist çıkarları doğrultusunda bölgeyi biçimlendirmek, Irak ve bölge halklarını köleleştirmek için Irak'ı işgal etmiştir. İşbirlikçilikle ABD himayesi altında kurulacak bağımsız devlet ya da federasyon, ABD'nin emperyalist çıkarlarına hizmet etmekten başka bir rol oynayamaz. Böyle bir devlet emperyalistlerin kukla devleti olacaktır. Irak halkının akan kanı ve gözyaşı üzerine Güneyli Kürtler 'özgürlük' inşa edemezler. Güneyli Kürt önderliği, işbirlikçilik ve ulusal dar görüşlülükle, bölge halkları arasında kin ve düşmanlığın gelişmesine hizmet etmektedir. Güney'de Kürt sorununun bu emperyalist çözümü bölge halkları arasında iç savaşa kapı aralamaktadır. Elbette bunun tek sorumlusu olarak Kürtler görülemez. Bayramda Erbil'de patlayan bombalar da böyle bir yönetime hizmet etmekle birlikte, bir yönüyle de Kürt önderliğinin ABD işbirlikçiliğine tepkiyi yansıtmaktadır.

Kürt halkı yaşadığı büyük acılarla mazlum bir halktır. ABD işbirlikçiliği en büyük zararı da mazlum Kürt halkına vermektedir. Zarar gören Kürtlerin yüz yıllık ulusal özgürlük düşüdür. Kurulacak devlet işbirlikçiliğin ABD tarafından ödüllendirilmesi olarak damgalanacaktır. Bu mazlum Kürt halkının haklı ve onurlu ulusal özgürlük mücadelesini lekelemekte, bölge halklarının düşmanlığını kazanmaktadır.

Elbette, gırtlığına kadar ABD'yle işbirliğine bulaşmış Türk devleti ve diğer gerici devletler, Güneyli Kürtleri ABD işbirlikçiliğiyle suçlayamazlar. Onlar Kürt düşmanı statüko zarar gördüğü için bu söylemi kullanmaktadır. Kürtleri aşağılamanın, meşru taleplerini gölgelemenin

unsuru olarak ifade etmektedirler. Sorun işbirlikçiliğin, Kürt halkının ulusal özgürlük davasında nasıl bir yer tuttuğunun bilince çıkarılmasıdır. Güneyli Kürtlerin taleplerinin meşruluğuyla, tuttıkları yolun özgürlük mücadelesi ve halklar nezdinde meşru olmadığı arasındaki ayrımı kesin olarak yapmak gerekiyor. Kürt ulusunun kendi kaderini özgürce tayini, sömürgeci güçlere olduğu kadar, anti-emperyalist temelde ABD-İngiliz işgalcilerine karşı mücadele ve bu temelde Kürt, Arap, Türk, Fars vb. halkların birlikte mücadelesiyle kazanılacaktır.

Türk burjuva devletinin Güneydeki gelişmelere karşı 'etnik' alerji ve düşmanlığının versiyonu içeride de geçerlidir. Uzatmaya gerek yok, yalnız bir kaç noktaya vurgu yapmak önem taşıyor. Kürt halkının ulusal özgürlük mücadelesi, ege-men güçler ve 'iliştirilmiş' burjuva aydınlar tarafında 'dış güçlerin uzantısı' olmakla, etnik siyaset yapmakla suçlanıyor. Hatta Kürtleri 'ırkçı' politika güttüğü (T. Akyol, Erdoğan v.d.) şarlatanlığı yapılıyor. Söz konusu olan ırkçı/şoven Türk milliyetçiliği değil de, Kürtlerin etnik/ırkçı politikaları! Sömürgeci Kemalist devlet geleneğinin sözcüsü olarak D. Baykal, SHP ile işbirliğine gitmeme nedenini, SHP'nin DEHAP'la işbirliği yapmasına, bunu 'etnik siyaseti gündeme taşımakla' suçlayarak açıklıyor. O. Ekşi 'Türkiye vatandaşlığı' söylemini alçaklık ve ihanetle suçluyor. Kemalistler şovenizm ve Kürt düşmanlığını anti-ABD'cilik, anti-emperyalizm olarak ambalajlıyor. İrkçi MHP'yle milliyetçi 'Kızıl Elma' koalisyonları kuruluyor. Güneye müdahalenin ve federasyon karşıtlığının bayraktarlığını CHP yapıyor. Öyle ki AB'ye üye olmak için dil, yayın kapsamında atılan sınırlı adımlar dahi Kürtlere karşı savaşı, düşmanlığı güçlendirmenin vesilesi yapılıyor. AKP hükümeti, Kürt sorununda geleneksel politikayı sürdürmeyi kendini rejime kabul ettirmenin aracı olarak görüyor. Kürt sorununun varlığını dahi kabul etmeme, sessizlik çizgisinde son derece sinsî bir politika izliyor. İslamcı basın geleneksel şoven çizgisini, hükümet olmanın olanaklarından nasiplenmeyle birleştirerek devam ediyor.

Kürt ulusu en temel demokratik haklarından dahi mahrum durumda. AB'ye uyum kapsamında dil eğitimi ve yayın konularında bir hak nasıl kullandırılmaz mantığıyla atılmış kimi adımlara

rağmen Kürt hakkının kolektif kimliği tanınmış değil. Haklar bireysel hak kategorisinde değerlendiriliyor. İnkâr siyasetinde gerek yürütülen mücadeleler sonucu, gerekse ABD kapsamında gedikler açılmış olsa bile geçerliliğini sürdürüyor. Güneydeki gelişmelere karşı düşmanca pozisyon alınırken, aynı zamanda Kuzeydeki Kürtler de tehdit ediliyor. İçeride ve dışarıda Kürtlere karşı uygulanan politika bir bütün, Kürt sorununun gündeme geldiği her durumda ‘kırmızı çizgiler’ politikası devreye giriyor.

Kürt sorunu sömürgeci faşist rejimin temel sorunudur. İç ve dış politika gündemi bu sorun tarafından belirlenmektedir. Zaten genel olarak devletlerin iç ve dış politikaları bir birinin devamı, bütünleyeni durumundadır. Türk burjuva devlet geleneği ve siyaset tarzı açısından ise bu iç içelik çok daha barizdir. Örneğin Kıbrıs sorununu, bir biriyle doğrudan ilintili olarak hem dış, hem de iç politika gündemidir. Kürt sorunu söz konusu olduğunda bu durum çok daha belirleyicidir. Kimi teknik yanları bir tarafa bırakıldığında bir ayırım yapmak mümkün değildir.

Rejim güncel olarak Kürt sorunundan kaynaklanan ‘Tehdit’i içeriden çok dışarıdan algılamaktadır. Güneydeki Kürt devleti yönelimi bir tür çarpan etkisi yaparak rejimin Kürt politikasını zorlamaktadır. “İçeri”ye dönük algılamada daha çok Güneydeki gelişmelerin etkisi çerçevesinde yorumlanıyor. Güney Kürdistan’daki özel harpçi askeri varlık, Kongra-Gel ileri sürülse de, daha çok Güneydeki gelişmelere müdahil caydırıcı bir güç olarak konumlandırılmaktadır.

Gelinen aşamada geleneksel politika mevcut ortamın, değişkenlerin ve yönelimlerin dıştan ve içten etkisiyle hızla çözülüyor. Çözülme politikada meşruiyet krizini derinleştiriyor. Rejim her bakımdan politik itibar kaybı, itibarsızlaşma süreci yaşıyor. Çözülme politik iflasın ve krizin derinleşmesiyle el ele gidiyor. 1999’da Öcalan’ın yakalanmasıyla lehine çevirdiği denge durumu ‘dış Kürtler’ konjonktürünün devreye girmesiyle yeniden bozulmuş durumdadır.

Devletin yönetici güçleri mevcut durumunun yarattığı iflas, zorlanma ve açmazların şüphesiz ki bilincindedir. Fakat bu iflas, rejimin Kürt sorununda geleneksel inkar ve düşmanlık politikasını değiştireceği anlamına gelmiyor. Tersine, sıkışıkça, uluslararası dayanaklarını yitirdikçe daha fazla saldırganlaşmaktadır. Mevcut ideolojik, politik yapılanma ve devlet geleneği dikkate

alındığında kolay yoldan politika değiştireceğini düşünmek saflık olurdu. Ulusal hareketin tasfiyeci barış söylemine ve Güneydeki gelişmelere takılan tavrın anlamı da budur. Buradan hareketle görünür gelecekte rejimin geleneksel politikasını yeni unsurlarla tahkim ederek sürdüreceğini düşünmek kehanet olmayacaktır. Diğer taraftan rejim ABD’ye karşı yaltaklanma, taviz, işbirlikçilik politikasını derinleştirerek de sonuç almaya çalışıyor. ABD’nin de, 50 yıldır sadık işbirlikçiliğini yapan Türk devletini kolayca gözden çıkarmayacağı ve yükleyeceği yeni rollerde dikkate alındığında, politikanın ikamesi açısından verilecek tavizlerin önemli bir unsur olduğu anlaşılacaktır.

Bununla birlikte politikanın Güney ayağında, konjonktürün zorlanması ABD’yle karşı karşıya gelme ihtimali, AB’ye üyelik yönelimi gibi bir dizi unsurun etkisiyle, ABD politikaların daha uyumlu bir çizgiye adım adım gelebilir. Kimi zaman yapılan açıklamalarda, koşulların bu yönde zorlanmasına dönük ifadeler olarak değerlendirilebilir. Fakat bu her bakımdan rezerv bir söylempolitika durumundadır. Bilinçli, iradi bir yönelimi, politika değişikliğini ifade etmez. Fiili durum ve gelişmelerin zoraki kabulü, sürüklenme ve bu durumun politik bir düzeye yükselmesi şeklinde olabilir. 1991 sonrası Güney’deki fiili durumla ilişkileneş buna örnektir. Her durumda inişli-çıkışlı gerilimli bir süreç olacaktır. Fakat rejim her durumda müdahale tehdidini sopa olarak sallamayı sürdürecektir.

Kürt ulusuna karşı ırkçı/şoven inkara dayalı devlet politikasının, geniş toplumsal kesimlerin de kimi zaman açık, kimi zaman da hayırhah desteği sayesinde sürdürülebildiğini kabul etmek gerekir. Özellikle 1990’lı yıllarda yükseltelen milliyetçi/şoven ortamın etkisi, toplumsal katmanlarda gerici reaksiyoner bir tablo ortaya çıkardı. Elbette bunun toplumsal yapının tarihi, ideolojik, politik özellikleriyle, devlet kültürüyle,

Türk uluslaşmasının yapısal özellikleriyle vb. ilgili çok yönlü nedenleri var. Milliyetçi, şoven toplumsal refleks yalnızca Kürt sorununda değil, egemenlerin “milli çıkar/politika” olarak tanımladıkları Ermeni sorunu, Kıbrıs, azınlıklar, Ege-Yunan anlaşmazlıkları vb. konularda da genel olarak geçerlidir. Bu Milli Güvenlik ideolojisi etrafında şekillendirilmiş toplumların az çok ortak karakteristik özellikleridir. Toplumsal

bilinç, 'düşman' tanımlamasına göre şekillendirilir, devlet politikası tabu, tartışılmaz kılınarak arka plana itilir.

Kürt sorununda egemen sınıflar cephesinde daha çok 90'lı yıllarda geçerli olan küçük itirazları bir tarafa bırakırsak, burjuva anlamda dahi muhalefetin olmadığı, olanın da özel savaş atmosferi içerisinde hınçla bastırıldığı bir durum söz konusudur. Sorunla az-çok ilintili dinamikler ise, bu belalı konuya fazla bulaşmama eğilimi egemendir. Bu da kolaylıkla sosyal-şoven bir konumda yer almalarını sağlıyor. En uç örneğini ÖDP'nin oluşturduğu ilerici, reformist güçlerde bu durum açık sosyal şoven bir özelliktedir. Devrimci militan güçlerin çoğunluğunda ise, güncel devrimci politikaya teğet geçme, "kitleleşme" adına Kürt hareketinin kimi yanlışları, 1999 sonrasında ise tasfiyeci bir çizgiye kayması, sorunun etrafından dolaşmanın, ilgisizliğin, sosyal şovenizmin dayanağı yapılmaktadır.

Kürt sorunuyla devrimci temelde ilişkilenen güçler ise, Marksist-Leninist komünist güçler de dahil olmak üzere, Türk emekçi kitlelerini aydınlatarak şoven milliyetçiliğin kırılmasında çok da başarılı olamamıştır. Yaratıcı mücadele ve eylem biçimleri geliştirilememiş, gerekli ajitasyon dili yaratılamamıştır. Kürt hareketiyle devrimci dayanışma, politik duruş netliği, reaksiyonel refleksler sınırı aşılamamıştır. Sonuçta Kürt sorunu emekçi halk yığınlarının gündemine taşınamamıştır. Batıda ikinci cephenin geliştirilememesinde böylesi bir aydınlatıcı düzey eksikliğinin sınırlandırıcılığının da çok yönlü etkileri olmuştur.

Gelinen aşamada emekçi yığınlar sezgisel olarak da olsa, "milli güvenlik/devlet politikası/milli çıkar" politikalarını sorgulama eğilimi gösteriyor. Şoven milliyetçiliğin kırılma eğilimi ve bu kırılmanın yumuşak zeminleri ortaya çıkıyor. Diğer taraftan Kürt sorunu son derece

özgün bir içeriğe kavuşmuş durumda. Güney boyutu, ırkçı söylem resmi politikanın içten ve dıştan çözülmesi vb. Bu durum sorunun emekçi yığınların gündemine taşıyarak gerici yargıların kırılmasına önemli olanaklar sağlıyor. Keza aynı şey resmi ideoloji ve politikaların şoven burjuva siyasal güçlerin teşhiri açısından da geçerlidir. Şoven milliyetçiliğin kırılması, devrimci politikanın kitlelerle ulaşarak devrimci politikaya manevra alın sağlamada tayin edici bir rol oynayacaktır. Fakat bu süre, komünistlerin önderleşme iddia ve yönelimine uygun olarak, geleneksel politika tarzı ve rutin refleks düzeyini Kürt sorunu kapsamında da çok yönlü olarak aşma doğrultusunda sergileyeceği politik pratikle de doğrudan ilgilidir. Öncelik ise, Kürt sorunu kapsamında yaşanan değişkenlerin politika düzeyinde tespiti ve bunu bir hareket planının dönüştürülmesine verilmelidir.

* *Konferanstaki konuşmacılardan biri olan Prof. Dr. Anıl Çeçen, "Emperyalizmle Amerika ve Avrupa ile ilişkilerimizi keselim. Onlarla işbirliği yapmak yerine Avrasya ile İran, Rusya, Çin ile işbirliği yapıp yeniden mazlum milletlerin lideri olalım" mealinde sözler etmiş... Avrasyacılık hem bütün kemalist guruhlarda hem de ülkücü milliyetçilerde işlenen bir hülyadır, murattır. A. İlhan'ın "mazlumlar enternasyonalı, Sultan Galiyevcilik" yazılarından, ASAM'ın, Eski MGK Genel Sekreteri Tuncer Kılınç'a kadar birçok kişi kurum tarafından dile getirilmektedir. Ordu içindeki bölünmenin de temelinin Avrasyacılık-Batıcılık olduğu söylenebilir. MHP'li milliyetçiler zaten eskiden beri Türki Cumhuriyetler, Dış Türkler üzerinde, Turan ideali çerçevesinde bu anlayışı işlemekteydi. Bunlar toplumda, güncel politik bir seçeneği ifade etmese de hem bürokraside hem de sivil siyasette 'birleştirici' bir hülya ya da idealdir.*

Sosyal Bir Hareket Olarak ATTAC

S. Gezen

“Küreselleşme” herkese refah getirecektir sözünün kocaman bir yalan olduğu artık inkar edilemez olmuştur. Bu gelişmenin; emperyalist küreselleşmenin motoru, uluslararası tekellerdir, uluslararası mali pazarlardır. Dünya çapında işçi sınıfı ve emekçi yığınlar, emperyalist küreselleşmenin bir kader olmadığını kavramaya, bu nedenle, gerçek içeriğinden farklı yorumlansa da „başka bir dünyanın olası” olduğuna inanmaya ve bu doğrultuda mücadele etmeye başlamışlardır.

Emperyalist küreselleşmeye karşı hareketin yükselişinde Attac’ın rolü büyüktür. Attac, Fransa’da doğdu. ’90’lı yılların ortasında dünya mali pazarlarındaki gelişmeler (Asya krizi vb.) nedeniyle Fransa’da yayımlanan aylık gazete „Le Monde Diplomatique“ in şefi Ignacio Ramonet, dizginlerinden boşanmış mali spekülasyona son vermek için, Aralık 1997’de bir inisiyatif çağrısı yapar. Çağrının yankısı büyük olur ve kısa bir zaman sonra Attac (Association pour une Taxation des Transactions Financieres pour Aide aux Citoyens“Yurttaşlar İçin Tobin-Vergisi Eylemi” veya “Vatandaşların Lehine Mali Transaksiyonların Vergilendirilmesi İçin Birlik”) kurulur. Attac’ın kuruluş toplantısı (3 Haziran 1998) köylüleri, işsizleri ve aydınları bir araya getirdi. 1987’de kurulan “bağımsız” köylü sendikası (“Confederation paysane”), İşsizler Hareketi (AC) ve aydın grubu “Raisons d’agir” ve başkaca çok sayıda örgütler, sendikalar, dernekler ve gazete redaksiyonları bir araya

geldiler. Attac, eğitim derneklerinden, işsizler hareketine, köylü örgütlerine, sendikalardan Hükümet Dışı Örgütlere (NGO) kadar uzanan geniş yelpazede yer alan 70 örgütten oluşmaktadır, ama öncelikle o bireysel üyeliğe dayanmaktadır. Örgütsel yapı bakımından Attac, ulusal yönetimden ve çok sayıda yerel seksiyondan oluşmaktadır. Bu seksiyonlar oldukça bağımsız hareket edebilmekteler.

Farklı sınıflardan ve toplumsal tabakalardan insanları bir araya getirmek ve aynı paydada birleştirmek, sosyal bileşimi bakımından Attac’a özgü olan bir özelliktir. Bu ortak payda, sosyal hakların somut savunusudur. Attac, sosyal hakların somut, fiili savunusunu temel şiar yapmıştır. Ama söz konusu hakların nasıl kazanıldığını, bu hakların kazanılması için sayısız insanın yaşamlarını kaybetmelerini sadece belirtmiş ve ne türden örgütlenme ve mücadele ile savunmaya çalıştığı hakların elde edildiğine hiç kafa yormamıştır.

Attac, “Manifesto 2002’de ne olduğunu ve ne olmadığını bizzat açıklıyor:

-Attac, bir parti değil,

“başka bir dünya olasıdır” anlayışı doğrultusunda mücadele eden bir sosyal harekettir. Böylece Attac, hiçbir sorumlusunun seçimlerde aday olmayacağını, seçime katılan partilerin adaylarını desteklemeyeceğini, ama seçim döneminde “demokratik motor rolü”nü oynayacağını açıklamış oluyor.

-Attac, “bir çeyrek yüzyıllık neoliberal beyin yıkamadan sonra siyasi düşünmeyi yeniden özgür geliştirmek için çalışmak” istiyor.

-Attac, “dünyayı değiştirenin düşünceler” olduğuna inanıyor.

-Attac, herkesi “pazarların diktatörlüğünden kurtarmak” istiyor. “Bu nedenle Attac, mali spekülasyonun vergilendirilmesi için, özellikle döviz ticaretinde Tobin-Vergisi için, vergi vadilerinin ve offshore banka merkezlerinin kaldırılması için mücadele ediyor”.

“Attac, gelişen ülkelerin borçlarının silinmesi için mücadele ediyor”.

-Attac, Fransız devletinin DTÖ, DB, IMF, OECD, BM gibi kurumlarda seçmenlerin çıkarları doğrultusunda etkili olmasını talep ediyor.

-Attac, AB politikasının güçlü bir parlamenter kontrol altına alınmasını talep ediyor².

“Adaletli, dayanışmalı” bir dünya isteyen Attac, uluslararası faaliyeti esas alıyor. Bu nedenle de “strateji ve eylemlerini daha baştan itibaren uluslararası alanda” gerçekleştirmeyi hedefliyor. “Bu nedenle de,. sadece Fransa değil, dünyaya açılmadan önce, bir Avrupa Tobin Alanı için” mücadele ediyor³.

-Attac, uluslararası sermaye, meta ve hizmet pazarlarının düzenlenmesi ve demokratik kontrolü için mücadeleyi esas görevi olarak görüyor.

-Attac, liberal bir Avrupa karşısında sosyal bir Avrupa’yı savunuyor.

Attac, “8 Tez”inde de kendisini tanımlar. Bu tezlerden Attac’ın nasıl bir sosyal hareket olduğunu anlıyoruz⁴.

Attac, ekonominin insanlara hizmet etmesi gerektiği anlayışındadır. Ama bunun; üretim insanlar içindir, toplumsal refah içindir anlayışının nasıl gerçekleştirileceği konusunda Attac, hayaller yaymaktadır; üretim ile üretim ilişkileri/mülkiyet ilişkileri arasındaki bağı görmemeye özen göstermektedir.

Attac, politikanın, adalete, demokrasiye ve ekolojik gelişmeye göre biçimlenmesi gerektiğini ve ancak böylece, kapitalist ekonominin neden olduğu toplumsal eşitsizliğin ortadan kaldırılabilceğini savunmaktadır. Ama Attac, politika ile ekonomi, ekonomi ile adalet veya daha genel ifade edersek; politika ile iktidar/sınıflar arasında bağ kurmaktan kaçınmakta ve devletin, tekel-

lerin politikalarını/çıkarlarını uygulayan mekanizma olduğunu gözlerden gizlemeye çalışmaktadır.

Bu nedenle veya bu amacına ulaşmak için Attac, „pazarların zincirlerinden boşanmış güçlerine karşı“, toplumsal bir ittifak ile karşı çıkmak istemektedir. Kurulması gereken veya kurulmuş haliyle toplumsal ittifakın nihai amacı, „pazarların zincirlerinden boşanmış güçlerini“ tasfiye etmek; etkisizleştirmek değil, sadece ve sadece frenlemektir. Böylece Attac, „pazarların zincirlerinden boşanmış güçlerinin“ sömürsü yerine pazarların zincirlerinden boşanmamış güçlerinin sömürsünü tercih ettiğini açıklamaktadır.

Attac, emperyalist burjuvazinin; neoliberalizm savunucularının „küreselleşme alternatifsizdir⁴“ anlayışlarına karşı çıkmakta ve alternatifin olduğunu savunmaktadır. Bu alternatif de, nasıl gerçekleştirileceği belli olmayan „başka bir dünya olasıdır“ söyleminden ibarettir.

Attac, “yeni bir politikaya ihtiyacımız var” anlayışında ve bu yeni politika ile neyin kastedildiğini de şöyle açıklıyor: “Bunun için iktisadi ve toplumsal-politik alternatifler vardı ve var. Ekolojik ve dayanışmacı bir dünya ekonomisi düzeni için mücadele ediyoruz. Bu ekonomide daha ziyade eşit uluslararası işbirliği söz konusudur...Bütün insanlar için demokrasinin garanti edildiği ve kültürel çeşitliliğin devam ettiği bir dünya istiyoruz”⁵.

Attac, tespit ettiği bu hedeflerinin gerçekleştirilebilmesi için uluslararası faal olan güçlü bir toplumsal hareketin kaçınılmaz olduğu anlayışındadır ve kendisini de bu hareketin bir parçası olarak görmektedir.

Attac, görünüşte parlamento dışı hareketin bir parçası olarak toplumun kapsamlı demokratikleştirilmesi için katkıda bulunmayı amaçlıyor.

Attac, zenginliğin adaletli bölüşüldüğü bir dünya ekonomik düzeni için mücadele ediyor. Ama zenginlik ile mülkiyetin sınıfsal karakteri arısında, üretim ilişkileriyle; bu ilişkilerde kutup olarak yer alan sınıfların konumuyla toplumsal ürüne el koyuş arasında bağ kurmuyor.

Attac, barış ve savaş karşıtı hareketin bir bileşeni olduğunu savunuyor ve adaletli bir dünyanın barış olmaksızın olanaklı olmadığını savunuyor. Attac’ın savaşa, zor kullanmaya karşı tavrı, pasifisttir. Attac, Irak’a karşı savaş dö-

neminde de görüldüğü gibi, emperyalist savaş konusunda ABD karşısında AB yanlısı bir tavır sergilemiştir.

Attac, kısa zamanda dünyanın birçok ülkesine yayıldı. 2002 yılı sonu itibariyle Attac 45 ülkede örgütlüdür ve 80 000 üyesi vardır⁶. Fransa’da, Almanya’da bir çok senatörün, milletvekilinin, sosyal demokrasinin önde gelen Lafontaine gibi liderlerinin (Almanya) üye olduğu bu toplumsal hareketin bütün talepleri, “sosyal devlet”i kurtarmak için öne sürülmüş taleplerdir. Attac, insanlığı, sömürüyle, baskıyla, evet emperyalist talanla barıştırmamanın çabası içindedir.

Attac, Amerikan emperyalizminin, Amerikan “küreselleşme” anlayışının karşısına Avrupa emperyalizmini (AB-emperyalizmini); Avrupai “küreselleşme” anlayışını koymakta ve bu nedenle de Amerikan emperyalizmine karşı Avrupa, özünde de AB emperyalizmini ve “küreselleşme”sini savunur konumdadır.

Le Monde diplomatique’in Aralık 1997 sayısında Ignacio Ramonet, çok ateşli bir şekilde “pazarlar silahsızlandırılmalı”, “mali pazarlar silahsızlandırılmak”, “dayanışma vergisi” uygulanmaya konmalı şiarlarıyla start vermişti. Yani “yeni bir dünya olasıdır”ın gerçekleştirilmesine Tobin-Vergisi ile başlanması öngörülmekteydi. Ignacio Ramonet, “21. Yüzyılda dünyanın nihai olarak, haydutların söz sahibi olduğu bir balta girmemiş ormana dönüştürülmesi engellenmek isteniyorsa, mali pazarların silahsızlandırılması ilk yurttaşlık görevidir” diye yazıyordu⁷.

Mali pazarları silahsızlandıracak derecede güçlü sanılan, Tobin-Vergisi’nin ne anlama gelmektedir?

“Küreselleşme” ve sonuçlarıyla ilgili tartışmalar “çerçevesinde James Tobin’in 1972’den kalma önerisi giderek sempati toplamaya başladı. Nobel ödülü sahibi (J. Tobin), döviz transaksyonlarının cüzi bir vergiye tabi tutulmasını öneriyordu. Tobin’e göre, kısa vadeli yatırımlar mali pazarlar üzerinde istikrar bozucu etkide bulunuyorlardı ve orada süreklilik arz eden kur dalgalanmalarına neden oluyorlardı. Her borsa gününde mali merkezler arasında gidip gelen 1,5 trilyon doların yüzde 80’i iki aydan daha az, hatta sadece 2 saatlik kısa vadeli yatırımlardır”⁸.

Bu verginin dünya çapında uygulanması sonucunda “yuvarlak olarak 90 milyon dolar elde edilecek”. Ve bu, “bütün sanayi ülkelerinin ge-

lişme yardımının iki misli olan bu miktar, bazı iklim politikası, sosyal amaçlar veya gelişme politikası gibi anlamlı girişimlerde”⁹. kullanılabilmemiş!

Mali pazarlarda büyük kumar oynayanların vergilendirilmesine karşı değiliz. Ama bu vergilendirmeye de aynı pazarların silahsızlandırılacağına, sermayenin dizginleneceğine inanacak kadar saf da değiliz. Bu talep, hayalci olduğu kadar geridir de. Neden?

Bu vergiyle mali pazarlarda spekülasyonun önü alınamayacaktır. Bunun böyle olduğunu bizzat Attac açıklıyor. “Tobin-Vergisi, dünya ekonomisi üzerinde mekanizmayı durdurmadan mekanizma içinde kum etkisi yapar. Dövizleri vergilendirmek, her amaç için kullanılan silah değildir. Yüzde 10, 20 veya Asya krizinde olduğu gibi yüzde 40 ila yüzde 60 karın elde edileceği spekülatif saldırılar engellenemez”¹⁰.

Böylece Attac, Tobin-Vergisi’nin spekülatif saldırılara karşı bir çare olmadığını ve “sadece ‘normal’ sıradan spekülasyona karşı”¹¹ bir çare olabileceğini kabul ediyor.

Böyle bir vergi anlayışını temel talep olarak öne sürmek değer mi! Değer! Değer, çünkü Almanya ve Fransa’da bu vergilendirmeyi doğru bulan reformist kesimler var. Bu nedenden dolayı olsa gerek birçok burjuva, sosyal demokrat politikacı Attac’cıdır.

Bu vergi, mali pazarlardaki aktörleri ve uluslararası tekelleri etkilemez. Çünkü tekeller ve mali pazarlardaki aktörler bu vergi miktarını fiyatlara bindirirler (tekel fiyatı). Bu vergi, ancak, tekelci olmayan sermaye kesimini etkileyebilir.

Spekülatif sermaye, aşırı birikimin doğrudan sonucudur. Maddi değerlerin üretimine yatırıldığında beklenen azami karı getirmeyecektir. Aksi taktirde başka yatırım alanı aramasına gerek kalmazdı. Azami kar peşinde olan bu sermayeyi Tobin-Vergisi de etkileyemez.

Çünkü;

“Sermaye, kar olmadığı zaman ya da az kar edildiği zaman hiç hoşnut olmaz, tıpkı eskiden doğanın boşluktan hoşlanmadığının söylenmesi gibi. Yeterli kar olunca sermayeye bir cesaret gelir. Güvenli bir yüzde 10 kar ile her yerde çalışmaya razıdır; kesin yüzde 20, iştahını kabartır; yüzde 50, küstahlaştırır; yüzde 100, bütün insansal yasaları ayaklar altına aldırır; yüzde

300 kar ile, sahibini astırma olasılığı bile olsa, işlemeyeceği cinayet, atılmayacağı tehlike yoktur. Eğer kargaşalık ile kavga kar getirecek olsa, bunları rahatça dürtükler. Kaçakçılık ile köle ticareti bütün burada söylenenleri doğrular” 12.

Attac, bu vergi silahıyla, azami kar için her türlü cinayeti işleyen tekelci sermayeyi frenleyebilir mi? Frenleyemez. Sermayenin azami kar için yeni yatırım alanı araması ve azami kar için barbarlığı da göze alması, kapitalist üretim biçiminin temel yasadıklarından birisidir. Bu yasalığın maddi temelinin ortadan kalkması, kapitalizmi yok etmekle eş anlamlıdır. Attac, Tobin-Vergi ile tekelci sermayeyi yeniden maddi değerlerin üretime yöneltmeye çalışıyor. Ama sermaye, tercihe göre değil, nesnel yasalarına göre hareket ediyor. Dolayısıyla Attac’ı dinlemiyor.

Ayrıca, mali şirketlerin faaliyetlerini, bu verginin olmadığı yerlere eş zamanlı kaydırmamaları durumunda, bu verginin hiçbir ülkede uygulamaya konmayacağı tespitini bizzat Attac da yapıyor. Ama esas sorun bu değil. Esas sorun, kapitalizm gerçekliğinde bu vergiyi uygulamaya kimin koyacağı sorunudur. BM mi? Attac’ın zorlamasıyla veya talepleriyle harekete geçecek herhangi bir devlet mi? Bütün umutsuzluğuna rağmen Attac, ABD, Japonya ve AB’yi bu vergiyi uygulamaya koymaları için harekete geçirmeye çalışıyor. Bunun sonucu, en fazlasıyla, G-7’lerden oluşan bir „Tobin-Vergisi Alanı“ olabilir. Ama bu emperyalist ülkelerin hiçbirisi bu vergiyi uygulamaya ne niyetliler ne de güçleri yeter.

Attac, kapitalizmin/emperyalizmin dizginlenebileceği, yasalarla uygarlaştırılabileceği, reforme edilebileceği vb. hayaller yaymaktadır.

Attac, kendisini, “pazarların zincirlerinde boşanmış güçlerine karşı geniş toplumsal ittifak” olarak tanımlıyor. Ama günlük yaşadığımız kapitalizm üzerine; rekabet, ücret, yabancılaşma, barbarlaştırma, baskılar, işsizlik vb. üzerine hiç bir şey söylemiyor. Uluslararası protesto hareketinin birçok bileşeni gibi Attac da, “ekonomi, sömürü, spekülasyon, işten çıkartmalar ve (ekonominin) ağırlık merkezini yurt dışına kaydırma ile mutlaka elele gitmek” zorunda değildir anlayışında.

Attac, „demokrasinin uluslararası mali dünya lehine kaybettiği alanları, yatırımcıların hakları adına kaybedilen ulusal hükümlerini geri elde

etme, dünya çapında demokratik bir alan yaratma“ taleplerini yükseltiyor. Attac, burjuva demokrasisini nihai hedef olarak gördüğü için, bu demokrasinin “yeniden” uygulanmasını sağlamak için mücadele ediyor. Attac’a göre “demokrasi”, uluslararası mali dünyaya, tekellere, uluslararası mali pazar aktörlerine yenilmiştir. Bu gerçeklik göz önünde tutularak yapılması gereken, “demokrasi”yi yenen bu güçlerin geri püskürtülmesidir, yani “sosyal devlet” anlayışına geri dönülmesidir. Böylece devlet, “sosyal devlet” olarak ne kadar etkili ise yeniden o kadar etkili olacaktır. Çünkü uluslararası yatırımcıların lehine kaybettiği “ulusal hükümlerine” yeniden kavuşacaktır.

Bu anlayışıyla Attac, uluslararası tekellerin, mali sermayenin vb. insafa gelecekleri ve “yanlış” yoldan geri dönebilecekleri hayalini yayıyor. Bu hayale kendisi de pek inanmadığı için olsa gerek, öncelikle „sivil toplumu“, yani mevcut haliyle aydınlan ve NGO’lan bu doğrultuda harekete geçirmeye çalışıyor; „sivil toplum“ kuruluşları, bankaları, mali tekelleri, hükümetleri, Attac’ın demokrasiye geri dönme, “sosyal devlet”e geri dönme talepleri doğrultusunda etkilemeliler.

Attac’ın reform perspektifi, kapitalizme karşı değil, kapitalizmin, “sosyal devlet” anlayışıyla uyuşmayan yönlerine, örneğin neoliberal saldırılarına karşı mücadeleden öteye geçmemektedir. Burada söz konusu olan, sonuçlarla, sistemin bir kısım neoliberal görüngüleriyle uğraşmaktır. Esas olan, kapitalist sistemin özünü, temel özelliklerini; bir bütün olarak kapitalist sistemin kendisini sorgulamaktır. Attac’ın yapmadığı da budur. Attac’ın, kapitalizmin/emperyalizmin politik ekonomisini analiz eden, bu ekonomiyi sıkı bir eleştiriye tabi tutan hiçbir araştırmasının olmaması tesadüfi değildir. Münferit görüngülerle, neoliberal saldırılan, emperyalist küreselleşmeyi ifade eden gelişmelerle yetinilmektedir.

Attac’ın öne sürdüğü ve önemli olanlarını yukarıya aktardığımız taleplerine baktığımızda şunu anlıyoruz: Bu sorunlar ortadan kalkarsa, Attac’ın talepleri gerçekleştirilirse, bu düzen, yaşanılabilir bir düzen olur. Yani Attac, aslında kapitalizmin öyle hiç de yaşanılmaz olduğunu savunmuyor. Yönlendirilebilen, reforme edilmiş kapitalizm, ideal bir toplum düzenidir diyor ve bu toplum düzeninin gerçeklik olması için mücadele ediyor.

Attac, koşulların reforme edilmesini talep ediyor, yani sosyal, demokratik bir kapitalizmi talep ediyor. Bu kapitalizmde de sömürünün, baskının, talanın, işsizliğin olması onu pek ilgilendirmiyor, çünkü bu olguların “demokratik”, “sosyal” bir kapitalizmde “normal” olduğunu kabul ediyor.

Böylece Attac, emperyalizmin ekonomisini politikasında ayırıyor ve politikayı bir tercih sorununa indiriyor¹³.

Attac, bu doğruyu kavramıyor. Ve bunu kavramadığı için de emperyalizmin reforme edilebileceği, ekonomisinin politikasından ayrı olarak ele alınabileceği hayalini yayıyor.

Kim kime karşı —sınıfların konumu veya öne sürülen taleplerin gerçekleştirilmesi için güçlerin sınıfsal yapısı sorununda Attac susuyor. Bu konuda herhangi bir açıklaması yok, ama pratiği ve bazı ilkesel anlayışları bu konudaki düşüncesini anlamamıza yardımcı olmaktadır. Attac, Mevlana tarzında, herkesi mücadeleye çağırıyor. Ama dünya görüşünde çoğulculuktan, Attac'ta örgütlenenlerin Hıristiyan veya başka dini motiflere sahip olabileceklerinden, ateist, hümanist, Marksist olabileceklerinden veya başka filozoflara bağlı olabileceklerinden bahsetmesi, Attac'ın, bağlayıcı, dünya görüşü, dini veya ideolojik tabanı yoktur demesi, tam bir lalettayinlikten değil, ırkçılığa, antisemitizme, yabancı düşmanlığına, şovenizme ve bunlara akraba ideolojilere yer vermeme anlayışı Attac'ın sosyal bileşimi ve hangi güçlere dayanarak taleplerini gerçekleştirmeye çalıştığı konusunda yeterli bilgi vermektedir.

Attac, medya üzerinden siyasal aydınlatma ile, protestolarla, takvimsel ve sembolik eylemlerle (antiküresel eylemler) kapitalist düzenin belirleyici kurumları ve yürütücüleri üzerinde baskı uygulamayı ve onları rota değiştirmeye zorlamayı esas almaktadır. Ve bu mücadeleye mümkün olan bütün güçleri katmaya çalışmaktadır. Attac açısından toplumsal güçlerin sınıfsal ayrımının önemi hiç yoktur. Dolayısıyla taleplerinin de sınıfsal çıkarlar açısından ele alınmasına hiçbir anlam vermemektedir.

Emperyalist küreselleşmeyle bağlam içinde Attac, DTÖ, DB, IMF gibi kuramların reforme edilebileceği ve böylece talancı rotalarından döndürülebilecekleri anlayışını savunmaktadır. Attac, bu kuramların Amerikan emperyalizmi-

nin ve dünya kapitalizminin hizmetinde olan, emperyalist küreselleşmenin, neoliberal taleplerin uygulayıcısı kurumlar olduğunu bilmek istemiyor.

Attac, “küreselleşmeye” karşı mücadeleyi neredeyse sadece “yoksulluğa karşı mücadele”den ibaret görüyor. Attac, “Kuzey-Güney” kavramını, yani zengin ülkelerle-fakir ülkeler, diğer bir ifadeyle emperyalist ülkelerle, emperyalizme bağımlı, yeni sömürge ülkeler arasındaki ilişkileri çarpıtarak ele almaktadır. Böylece Attac, Almanya eski başbakanlarından W. Brandt'ın inisiyatifiyle oluşturulan emperyalist ülkelerle bağımlı ülkeleri uzlaştırma politikasını savunmaktadır. Bu anlayışa göre, görüşmelerle belli bir uzlaşma sağlanabilir ve bağımlı ülkelerin emperyalist ülkeler, tekelci sermaye tarafından talanı belli “demokrasi” kalıpları içinde kurumlaştırılarak devam ettirilebilir.

Bu hareket, bir bütün olarak kapitalist sistemi değil, tersine onun önplana çıkmış birtakım görünüşlerini eleştiriyor. Attac'a göre, sanki sömürü ve talan, sadece „Üçüncü Dünya” ülkelerinde var. Emperyalist ülkelerdeki sömürü ve baskı Attac'ı pek ilgilendirmiyor. Böylece bu hareket, dünyanın sömürenler ve sömürülenler olarak iki kutba bölünmüşlüğü, „Kuzey-Güney Çelişkisi“ne, yani bilinen sosyal demokrat, sınıflar üstü anlayışa indiriyor.

Bunun ötesinde Attac,

“yoksulluğa karşı mücadele”den bahsederken, yoksulluğun nedenine karşı mücadele etmiyor, sadece sonuçlarla uğraşiyor. Bu anlamda Attac, “normal” kapitalizm koşullarında yoksulluğu, işsizliği, baskıyı kabulleniyor.

Yığınları harekete geçirmede Attac'ın yeri de tartışmalıdır. Medya, Attac'ı, “antiküresel hareketin belirleyici gücü olarak tanımlamaktadır. Bunun gerçekle hiçbir ilişkisi yok. Attac, söz konusu uluslararası protesto hareketi içinde yer alan sosyal hareketlerden sadece birisidir. Uluslararası hareketin bileşenleri arasında en “sağ” kesimde yer almaktadır. Bunun böyle olduğunu onun taleplerinin içeriği de göstermektedir.

Attac, mücadelede zorun rolünü yadsımakta, zor kullanmayı reddetmektedir. Çünkü Attac, devletle çatışmayı değil, anlaşmayı esas almaktadır. Attac'ın başkan yardımcılarında birisi olan Susan George, Porto Alegre'de yaptığı bir konuşmada siyasi konumunu şöyle dile getiriyor:

“İtiraf etmekle üzgünüm. 21. yüzyılın başında ‘kapitalizmi yıkmanın’ ne anlama geldiği üzerine hiçbir fikrim yok. Belki de filozof Paul Virilio’nun dediği gibi ‘küresel bir kaza’ yaşayacağız. Tabii bu gerçekleşirse, ona mutlaka ki devasa bir acı eşlik edecek. Bütün mali pazarlar ve borsalar bir anda çökerlerse, milyonlarca insan sokağa atılır, büyük ve küçük firmalar iflas ederler, bankaların kapanması, hükümetlerin felaketleri engelleme yeteneğini geride bırakır, güvensizlik ve polisiye olaylar yaygınlaşır ve herkesin herkese karşı mücadele ettiği Hobbes’in savaşın cehenneminde buluşuruz... İstiyorsanız beni reformist olarak tanımlayabilirsiniz. Ama böyle bir gelecekte kaçınmak istiyorum. Önceden programlanmış neoliberal gelecekte de kaçınmak istiyorum. Analizim doğruysa, söz konusu olan, karşıtın programını durdurma, şimdiki, vahşi kapitalist sistemin yerini kooperatif bir sistemin alması için tedbirler almaktır; bu sistemde pazarlar, olması gereken yerde olacaktır ve onların yasası bütün topluma dayanmayacaktır”.

Medyada yansıtılmaya çalışıldığının aksine Attac, uluslararası protesto hareketinin örgütlenmesinde de her zaman kendisinden beklenen çabayı göstermemektedir. Duruma göre hareket etmektedir. Örneğin DTÖ’nün, DB’nin, IMF’nin; bir bütün olarak daha ziyade Amerikan emperyalizminin protestosu söz konusu olunca Attac, yığınları seferber etmede nispeten aktif davranmaktadır. Ama sorun AB’nin protestosu olduğunda Attac, inisiyatifsiz kalmayı yeğlemektedir. Örneğin AB zirvelerinin hiçbirinde (Kopenhag, Selanik) Attac, aktif bir rol oynamamıştır.

Attac için önemli olan, en geniş yığınları seferber etmek değildir. Tam tersine seferber edilmiş yığınları; o görkemli uluslararası protestoları kendi taleplerinin gerçekleştirilmesi için manevra aracı olarak kullanmaya çalışmaktadır. Bu anlamda Attac, yığınların seferber edilmesi için aktif çaba harcamamakta, en geniş yığınların seferber edilmesi önünde engel olmaktadır. Bunun sayısız örnekleri vardır. Kopenhag’daki, Selanik’teki AB zirvelerinde böyle olmuştur, keza Almanya’da 1 Kasım yürüyüşünün kitlesel olmaması için son ana kadar direnmiştir. Attac’ın en geniş yığınların seferber edilmesindeki bu objektif sınırlayıcı, frenleyici rolü, onu burjuva medyada popüler ve enteresan yapmaktadır.

dır. Çünkü emperyalist burjuvazi, uluslararası protesto hareketinin gelişmesini engelleyemedi, bu hareketi “anarşinin” bir ifadesi olarak topluma kabul ettiremedi, hareketi yok saymadı. Bu durumda yapılması gereken, hareketi kontrol altına alabilmektir. İşte tam da burada Attac, üstüne düşen görevi yerine getirmektedir. Emperyalist burjuvazi, Attac’ın yığınları seferber etmekteki frenleyici, hareketin radikalleşmesinde engelleyici rolünden yararlanmakta ve böylece bu hareketi kontrol altına alacağını sanmaktadır.

Attac, “dünyayı değiştirenin düşünceler” olduğundan bahsediyor, ama hangi düşüncelerin dünyayı değiştireceği konusunda susuyor. “8 Tez”inde de açıkladığı gibi “Attac’ın, bağlayıcı, dünya görüşü, dini veya ideolojik tabam yoktur. Ve böyle bir şeye ihtiyaç da yoktur. Çeşitlilik, bir güçtür”. Böylece Attac, açıkça tanımlamasa da nerede durduğunu açıklamış oluyor. Sağcı ekonomist Thomas L. Friedman ile bir tartışmada Fransa Attac başkanı I. Ramonet, Attac’ın, bu konudaki anlayışını ve gelişen memnuniyetsizlik karşısında supap rolünü şöyle açıklıyor:

“Temel ihtiyaçlarını gidermek için dünya çapında milyonlarca insan, şüphesiz ki, barikatlar oluşturmaya, zora baş vurmaya hazırlar. Böyle bir çözüm beni üzmemektedir. Eğer akıllı olursak, bu durma gelmez. Dünya zenginliğinin cüzi bir kısmını neden ‘dünyanın lanetlilerine’ vermeyelim?... Ne yapabiliriz? Ayaklanmaktan ve zora başvurmaktan insanlığın yansını nasıl alı koruz?” Demek ki Attac’ın sorunu, dünyayı değiştirecek düşüncenin maddi güce dönüşmesini engellemektir. Attac, “dünyayı değiştirecek düşüncelerin” maddi güce dönüşmesi; örgütlenmesi ve harekete geçmesi önünde bir engeldir.

Attac, “liberal bir Avrupa karşısında sosyal bir Avrupa’yı savunmaktadır. Onun bu anlayışını ‘başka bir Avrupa, başka bir dünya olasıdır’ anlayışıyla birleştirebiliriz. Her halükarda ortaya çıkan, “sosyal devlet”in hakimiyetinin söz konusu olduğu, emperyalist küreselleşmenin “demokratik” yapıya büründürüldüğü, “demokratik” emperyalist sistemin gerçekleştirilebileceği bir Avrupa ve dünyadır.

Attac’ın bu anlayışta olmasında şaşılacak bir yan da yoktur. Onun politikasını belirleyen önderliğin sınıfsal karakteri yeteri kadar açıklayıcı olmaktadır. Attac’ın kurucuları, inisiyatifçileri,

önderleri, istisnasız küçük burjuva ve “orta tabakadan gelmekte; Gazeteciler, NGO görevlileri, siyasi fonksiyonerler vs. vs.

Attac'ta, yazılı olmayan kural geçerlidir: belli bir önderlik grubu politikayı oluşturur ve bu politika yaşama geçirilmeye çalışılır. Bunun nasıl bir politika olduğunu da yukarıda söz konusu edilen talepler göstermektedir.

Bu önderler, Marks'ın dediği gibi, bir bakıma “muhafazakarlara karşı devrimci, devrimcilere karşı, karşı devrimci” dirler.

Sonuç itibariyle:

Attac'ın programı, reformist hayaller yaymaktadır.

Attac'ın programı, sınıf mücadelesinin gelişmesini engelleme programıdır. Kendi ifadesiyle Attac, bir parti değildir, o en fazlasıyla antiküresellcilerin bir örgütüdür.

Ve bu örgüt, demokratik bir dünya istiyor. Bu dünyanın da ancak ve ancak kapitalizmin reforme edilmesiyle kurulacağını propagandasını yapıyor.

Attac, emperyalist devleti, reforme ederek onu geniş yığınlar nezdinde güvenilir, sığınması, korunması gereken bir kurum olarak göstermeye çalışıyor. Attac'ın tarihi misyonu budur.

Attac'a göre neoliberalizmin alternatifi “sosyal devlet”tir.

Attac'ın öne sürdüğü bir kısım reform talepleri şüphesiz ki reddedilemez. Bu talepleri desteklemek gerekir. Bunun ötesinde Attac içinde çalışmak gerekir. Bir çok ülkede Attac, geniş emekçi yığınların neredeyse umudu durumuna getirilmiştir. Bunun böyle olmasında burjuva, emperyalist medyanın da rolü önemlidir. Bu rol, bilinçli olarak oynanmaktadır. Böylece geniş yığınlar, alternatif adına alternatifsizliğe sürüklenmekte. Bu gelişmenin önünü almak, bu örgütlere umutla bakan yığınlara gerçek alternatifin sosyalizm olduğunu gösterebilmek için bu örgütlenmeler içinde yer almak gerekir. Bu kuruluş, aynı zamanda bir “düşünce üretme fabrikası”dır. Onun bu özelliğini değerlendirmek gerekir. Bunun ötesinde onun araçları üzerinden hitap ettiği kitleye hitap olanaklarını değerlendirmek gerekir. Attac içinde her türden akım ve düşünce “cirit atmaktadır”.

Attac'ın şimdiye kadarki en önemli projesi,

DSF'nun oluşturulmasında aktif faaliyet sürdürmesidir.

Attac, gelecek vaat etmeyen bir oluşumdur. Daha şimdiden bu oluşum içinde çatlak sesler çıkmaya başlamıştır. Örneğin Fransız troçkistlerinin Avrupa çapında ayrı örgütlenme çabaları Attac'tan güç ayrılması anlamına gelmektedir. Bunun ötesinde Almanya Attac içinde AB seçimlerine katılma doğrultusunda sesler çıkmaktadır.

Attac'ın geleceği şimdiki “Yeşiller”in gelmiş olduğu yerdir. Almanya'da ağırlıkta çevre, silahsızlanma ve barış hareketi ekseninde gelişen “Yeşiller” hareketinin emilmesi, düzene hizmet eder bir hale getirilmesi için Alman tekelci burjuvazisinin muhafazakar, CDU/CSU'da örgütlenmiş olan kesimi, SPD'nin, “Yeşiller” hareketini emme, kendine çekme göreviyle karşı karşıya olduğunu dile getirmişti. Şimdi bu görev, SPD'den ziyade “Yeşiller” partisine düşeceği benzetilmektedir. Attac'ın önümüzdeki süreçte partileşip, partileşmeyeceği pek önemli değil. Her halükarda Attac, aynen “Yeşiller” hareketinde olduğu gibi, gelişmesinin belli bir aşamasında, kendisine sınıfsal, ideolojik ve örgütsel bir çerçeve çizmek zorunda kalacak, siyasi arenada kimin adına konuştuğunu anlaşılır bir biçimde açıklamak zorunda kalacaktır. Hem düzenle olan ilişkileri ve hem de toplumun her kesimine hitap edilemeyeceği gerçeği Attac'ı böyle bir adım atmaya zorlayacaktır. Bu adım kaçınılmazdır. Attac, örneğin Almanya'da olduğu gibi, hükümet ortağı olacak kadar gelişir mi, bunu bilmiyoruz, ama her halükarda, SPD ve “Yeşiller”in “sol” kesiminde yer alan reformistlerin ve pasifistlerin siyasal söylemleri bazında kurumlaşmaktadır.

Alıntı Ve Dipnotlar

1. Almanya'da da Attac, sendikalardan, dini kuruluşlara kadar uzanan geniş bir yelpazede yer alan “toplumsal bir ittifakı” ifade ediyor ve 160'dan fazla yerel gruptan oluşmaktadır.
2. Bu ifadeler için bkz.: Ruth Jung; “Attac: Sand im Getreibe”, Syf., 91-98, 2002.
3. Agk., Syf., 115.
4. “[1] *Dünya Görüşünde Çoğulculuk:*

Attac'ta örgütlenenler Hıristiyan veya başka dini motiflere sahip olabilirler. Ateist, hümanist,

Marksist olabilirler veya başka filozoflara bağlı olabilirler. Attac'ın, bağlayıcı dünya görüşü, dini veya ideolojik tabanı yoktur. Ve böyle bir şeye ihtiyaç da yoktur. Çeşitlilik, bir güçtür.

Bu, tabii ki tam bir lalettayinlik değildir. Irkçılığa, antisemitizme, yabancı düşmanlığına, şovenizme ve bunlara akraba ideolojilere yer yok.

Attac'ın temel oydaşması şudur:

-Attac, neoliberalizmin hakim olduğu ve birincil olarak varlıkların ve tekellerin kar çıkarlarını gözetken küreselleşmenin güncel biçimini reddeder. Dünya meta değildir.

-Attac, ekonomik iktidar ve adaletli bölüşüm sorununu gündeme getirir.

-Attac, sosyal adaletin küreselleşmesi, siyasi, iktisadi ve sosyal insan hakları için, demokrasi için mücadele eder...

[2] *Tematik Ağırlık Noktaları:*

Attac oluşumunun başlangıcında, döviz transferlerinin vergilendirilmesi üzerine tek noktalı bir yönelme söz konusuydu. Bu artık güncel değil. Şimdi ekonomik küreselleşmenin bir-çok sorunu, Attac'ın gündeminde.

[3] *Attac'a Kimler Katılır?*

Bireyler, yerel gruplar, sendikalar, dernekler gibi kolektif üyeler.

[4] *Enternasyonalizm:*

Bizim açımızdan küreselleşme döneminde sadece uluslararası proje olarak Attac'ın bir anlamı olur. Küreselleşmenin sonucu olarak günümüzde uluslararası işbirliği ve dayanışmanın olanakları vardır-öncelikle Internet.

Uluslararası Attac hareketi, enternasyonalizmin önceki konseptlerinin hatalarından kaçınmaya çalışmaktadır. Bir merkez yok....Her bir ulusal Attac-örgütü, bağımsızdır ve kendisi için sorumludur. Münferit ulusal Attac örgütlerinin birbirleriyle ilişkileri örgü biçiminde (netzwerkförmig) yürütülmektedir.

[5] *Tabana ve Harekete Göre Yönelme:*

'90'lı yıllarda her şeyden önce profesyonel NGO'lar, neoliberal küreselleşme karşısında eleştirel ve muhalif duruşun taşıyıcıları olarak algılanıyorlardı. Seattle'den sonra eleştiri ve alternatiflerin yeni bir sosyal harekette de ifadesini bulmaya başladığı görüldü. Attac, bu hare-

ketin bir bölümüdür ve potansiyelinin önemli bir bölümünü tabandaki vatandaşların angajmanından almaktadır.

[6] *Küreselleşmeye Eleştirel Yaklaşan Hareket içinde Attac:* Attac, küreselleşmeye eleştirel yaklaşan yeni hareketin önemli bir bileşenidir, ama onun kendisi değildir.

Attac, başka aktörlerle işbirliğini amaçlamaktadır. Amaç, küresel pazarların ve onların siyasi organlarının güçleri karşısında karşı güç olarak toplumsal bir ittifaktır.

[7] *Araçların ve Eylem Biçimlerinin Çoğulluğu:*

Yayınlar, atölyeler, konferanslar, profesyonel kamu çalışması,. gösteriler Attac'ın, duruma göre kullandığı, bunlardan birisini mutlakaştırmadığı araçlardır.

Demokratik olmayan eylem biçimlerini. reddediyoruz. Bundan anlaşılması gereken, eylem biçimlerinin "barışçıl olmasıdır" (Zwischen Netzwerk, NGO und Bewegung. Das Selbstverstaendnis von ATTAC, Ekim 2001, Internetten).

5. Wortlaut der Attac-Erklärung Die Welt ist keine Ware eine andere Welt ist möglich! Was will Attac?

6. Afrika: Burkino Faso, Kamerun, Fas, Mali, Senegal, Tunus, Latin Amerika: Arjantin, Bolivya, Brezilya, Şili, Kosta Rika, Dominik Cumhuriyeti, Ekvator, Kolombiya, Paraguay, Peru, Uruguay, Venezüella.

Kuzey Amerika: Kanada (Quebec).

Asya: Japonya.

Avrupa: Andora, Belçika, Danimarka, Almanya, Finlandiya, Yunanistan, İngiltere, İtalya, Jersey, Luksemburg, Hollanda, Norveç, Avusturya, Polonya, Portekiz, İrlanda, İsveç, İsviçre, Sırbistan, ispanya, Macaristan.

7. Bkz.: Ruth Jung; "Attac: Sand im Getriebe", 2002, Syf., 18.

8. Peter Wahl; "Tobin Steuer", "Bestuert die fünfte Gewalt!", taz, 29.1.2001, Syf., 11.

9. Agy.

10. Agy.

11. Agy.

12. T. J. Dunning'den aktaran Marks; Kapital,

C. 1, Syf., 788.

13. Bu konuda Lenin.

“Asıl olan şu ki, Kautsky, emperyalizmin politikasını ekonomisinden ayırmakta; ilhakların mali-sermayece “tercih edilmiş” bir politika olduğunu ileri sürmekte; ve bu politikanın karşısına, güya olanaklı görünen ve gene mali-sermaye temeline dayanan başka bir burjuva politikası çıkarmaktadır. Buradan da, ekonomi içerisinde tekellerin, tekeli, zoru ve fethi dıştalayan bir politik tutumla bağdaşabileceği sonucunu çıkarmaktadır. Bu da, tam an-lamıyla mali-sermaye döneminde tamamlanmış olan ve en büyük kapitalist devletlerin arasındaki rekabetin günümüzdeki biçimlerinin kendine özgü temelini meydana getiren “dünyanın paylaşılması ola-

yının” emperyalist olmayan bir politikayla bağdaşabileceği demek oluyor. Böylece, Kautsky, kapitalizmin -bugünkü evresinin en temel çelişkilerini bütün derinliğiyle ortaya koyacağı yerde, bunları daha hafif göstermeye, gizlemeye çalışıyor. Vardığı sonunda, marksizmin yerine, burjuva reformizmi oluyor..

Bankaların ve tröstlerin politikasına karşı yapı- lıp da bunların ekonomik temellerini kavrama- yan bir “savaşım”, reformizmden ve burjuva pasifizminden başka bir şey değildir, masum ve iyi niyetli isteklerden öteye gidemez. Varolan çelişkileri bütün derinliğiyle ortaya koymak yerine onlardan kaçmak, en önemlilerini gözden kaçırmak, Kautsky'nin marksizmle hiçbir ortak yanını olmayan teorisi böyledir işte” .